

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

**UN VAST PROGRAM
ÎN SLUJBA ÎNFLORIRII PATRIEI**

**OPȚIUNI DE BAZĂ
ALE
POLITICII PARTIDULUI
PENTRU REALIZAREA UNOR
PROFUNDE TRANSFORMĂRI
ECONOMICO-SOCIALE**

Întâmpinat pretutindeni de oamenii muncii cu sentimente de dragoste
fierbinte și înaltă prețuire

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A FĂCUT O VIZITĂ DE LUCRU ÎN JUDEȚUL CONSTANȚA

Pe șantierul național al tineretului de la Basarabi

Secretarul general al partidului a analizat, împreună cu muncitorii, cu specialiștii, stadiul lucrărilor pe șantierul Canalului Dunărea-Marea Neagră, probleme ale innoirii și modernizării producției la Întreprinderea mecanică de utilaje din Medgidia și noi măsuri tehnice și organizatorice în vederea accelerării ritmului de execuție pe șantierul viitorului port Constanța Sud-Agigea.

La întreprinderea mecanică de utilaje din Medgidia

Pe șantierul viitorului port Constanța Sud — Agigea

**ECONOMIE
NATIONALA**

UN VAST PROGRAM ÎN SLUJBA ÎNFLORIRII PATRIEI

Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R.

**OPȚIUNI ȘI PRIORITĂȚI ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ
ÎN VIITORUL CINCINAL**

PROIECTUL DE DIRECTIVE ale Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării noastre în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990, avînd ca bază realizările remarcabile obținute de poporul nostru în toate domeniile de activitate, asigură înfăptuirea în continuare a prevederilor Programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. „Realizarea acestui obiectiv fundamental — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului la plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din 4—5 iulie a.c. — presupune ridicarea țării noastre pe o nouă treaptă de dezvoltare, asigurarea creșterii susținute a nivelului de trai material și spiritual al poporului, a gradului general de civilizație, precum și întărirea continuă a independenței și suveranității patriei noastre socialiste“.

În acest context, proiectul de Directive — elaborat în concordanță deplină cu această cerință legică obiectivă — oglindește într-un mod realist, științific, schimbările intervenite și care vor avea loc în economia și structura socială a țării noastre, căile și mijloacele pentru înfăptuirea neabătută a programului partidului. De asemenea, în stabilirea nivelurilor și orientărilor avute în vedere pentru dezvoltarea economiei naționale în viitorul cincinal s-a ținut seama de fenomenele noi apărute în economia mondială, cu deosebire implicațiile determinate de accentuarea și prelungirea crizei economice și mai ales ale crizei energetice, precum și de faptul că din ce în ce mai intens se pune interdependența dintre economiile naționale, se extind tot mai mult legăturile economice și cooperarea internațională. Pornind de la aceste orientări, proiectul de Directive reflectă noua concepție care stă la baza dezvoltării, a modernizării structurii economiei naționale în viitorul cincinal. Această concepție marchează intrarea țării noastre, într-o nouă etapă calitativ superioară.

Ritmul înalt de creștere a economiei bazat pe accentuarea proceselor calitative

CARACTERISTICA principală a celui de al șaptelea plan cincinal o constituie **continuarea dezvoltării în ritm înalt a întregii economii naționale**, ceea ce se reflectă în dinamica principalilor indicatori sintetici — produsul social, venitul național producția industrială ș.a. (vezi și graficele) — condiție hotărîtoare pentru consolidarea și amplificarea bazei tehnico-materiale și satisfacerea celorlalte cerințe ale edificării societății noastre socialiste. Continuarea pe o treaptă superioară a politicii de industrializare socialistă reprezintă una din trăsăturile distinctive ale dezvoltării în perspectivă. În acest cadru se desprinde cu pregnanță asigurarea unor ritmuri înalte de dezvoltare a industriei — 8—9% la producția globală industrială și 9—10% la valoarea producției nete, concomitent cu importante mutații calitative. Acestea vizează ridicarea gradului de tehnicitate a tuturor ramurilor industriale prin promovarea largă a mecanizării, automatizării și cibernetizării producției, introducerea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

În cadrul industriei se prevede dezvoltarea intensivă a ramurilor și subramurilor prelucrătoare care asigură promovarea progresului tehnic, creșterea calității produselor, valorificarea superioară a resurselor de materii prime, materiale, energie și combustibili. Această orientare este concretizată prin aceea că industria prelucrătoare va crește într-un ritm mediu anual mult mai rapid decît cel pe ansamblul industriei; în acest cadru metalurgia, construcțiile de mașini, chimia și industria bunurilor de consum — ramuri prelucrătoare de bază — vor deține în 1985 peste 90% din producția industrială. În același timp, o importanță deosebită se acordă intensificării procesului de restructurare a industriei, în sensul dezvoltării mai accelerate a ramurilor și subramurilor de vîrf, extinderii producției sectoarelor mici consumatoare de energie și materii prime și limitării la strictul necesar a produselor energointensive. Această orientare de bază se reflectă în prevederi esențiale ale proiectului de Directive privind ritmurile de dezvoltare a unor importante ramuri și domenii industriale (vezi tabelul nr. 1). Producția unor sectoare mari consumatoare de energie — oțel, aluminiu, ciment, gemuri etc. — se va dezvolta în ritmuri mai mici. Totodată, în aceste subramuri atenția va fi concentrată pe apli-

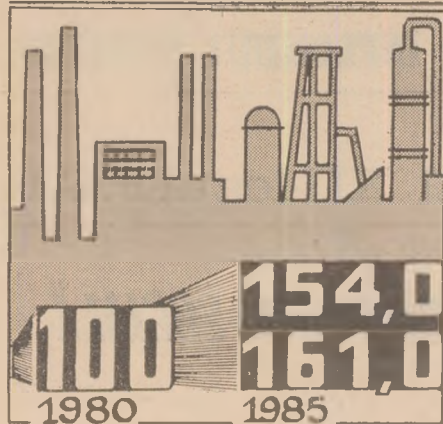
Tabelul nr. 1

Repere ale dezvoltării industriei naționale

— în procente —

	Dinamică 1985 față de 1980	Ritm mediu anual 1981—1985
Producția globală industrială	147,0—154,0	8,0—9,0
— din aceasta :		
a) Industria construcțiilor de mașini din care :	166,2—174,0	10,7—11,7
— Industria electronică	230,0—240,0	18,1—19,1
— Industria de mașini-unelte pentru așchiera metalelor	197,0—224,0	14,5—17,5
— Industria de mecanică fină, optică, echipamente și elemente hidraulice și pneumatice	270,0—295,0	peste 25
b) Industria chimică	153,9—159,6	9,0—9,8
din care :		
— Fire și fibre artificiale și sintetice	161,0—186,0	10,0—13,2
— Medicamente pentru uz uman	207,0—221,0	15,7—17,2
— Produse prelucrate din mase plastice	156,0—173,0	9,3—11,6

PRODUCȚIA NETĂ INDUSTRIALĂ (în procente)

care a unor procedee tehnologice moderne, realizarea unei structuri sortimentale îmbunătățite și prelucrarea superioară a produselor, care să asigure economisirea resurselor energetice și combustibililor.

Dezvoltarea de ansamblu a producției accentuează creșterea industriei mici și artizanatului care urmează să sporească într-un ritm mediu anual de circa 15%. Acest sector, care va cunoaște un rol tot mai important, este orientat spre valorificarea resurselor locale de materii prime, a unor produse secundare și materiale recuperabile, a unor produse agroalimentare, extinderea cooperării în producție cu industria de stat, precum și realizarea de prestări de servicii industriale. Urmează să fie realizate unități mici în sectorul de stat și cel cooperatist, ceea ce va conduce la îmbunătățirea ocupării forței de muncă din zonele mai puțin dezvoltate, la ridicarea economică și socială a localităților țării.

În concordanță cu prevederile de dezvoltare în ritm înalt a întregii economii, a asigurării progresului general al societății, proiectul de Directive înscrie ca un obiectiv de cea mai mare însemnătate lărgirea bazei proprii de materii prime și energie prin descoperirea și punerea în valoare de noi resurse. Mijloacele materiale și financiare alocate pentru amplificarea activității de cercetare geologică, precum și a industriei extractive asigură condiții de creștere accentuată a producției de cărbuni, aceasta urmînd să ajungă în anul 1985 la 85—88,3 mil. tone, precum și pentru dezvoltarea extracției de sisturi bituminoase la 15—16,5 mil. tone pe an. Vor fi puse în exploatare noi zăcăminte de minereuri de fier și minereuri neferoase și va crește mai accentuat producția de substanțe nemetaliere. În domeniul extracției de țiței și gaz metan, ținînd seama de necesitatea menținerii unui grad corespunzător de asigurare cu rezerve, producția a fost dimensionată la 12,5 mil. tone, respectiv 26,5 mld. m.c.

Dezvoltarea producției de combustibili solizi creează premise pentru creșterea participării acestor resurse la acoperirea necesarului de energie primară. Împreună cu complexul de măsuri prevăzute pentru extinderea construcției de hidrocentrale, realizarea de centrale nucleare, utilizarea unor noi forme de energie — solară, geotermică eoliană, biogaz, valorificarea în proporții însemnate a resurselor energetice

secundare, se va diminua conținutul aportul hidrocarburilor la acoperirea nevoilor economiei de combustibili și energie. În aceste condiții și prin prevederea unor structuri industriale moderne și de eficiență ridicată, prin limitarea fabricării produselor mari consumatoare de energie și combustibili se va asigura dezvoltarea economico-socială prevăzută precum și perspectiva ca în deceniul viitor țara noastră să devină independentă din punct de vedere al energiei și combustibililor.

În acoperirea necesarului de materii prime și materiale pentru activitatea de producție un rol sporit revine recuperării și refolosirii tuturor resurselor rezultate din procesele de producție și de consum. Pe această cale urmează ca în anul 1985 să se acopere 40—50% din necesarul pentru nevoile interne ale economiei în principal la fier, cupru, plumb, oțeluri aliate, anvelope, uleiuri minerale uzate, fire și fibre textile, produse prelucrate din polietilenă și altele. În contextul prevederilor proiectului de Directive recuperarea și refolosirea materialelor se înscrie ca una din problemele de importanță majoră pentru dezvoltarea în perspectivă, pentru asigurarea necesarului de materii prime.

O prioritate ridicată la rangul cel mai înalt în procesul de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul viitor o constituie accentuarea creșterii intensive și a modernizării agriculturii. În această ramură de bază a economiei, care se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 4,5—5,0% față de perioada 1976—1980, cincinalul viitor va

marca trecerea de la acumulările cantitative la o nouă calitate, materializată prin creșterea substanțială a recoltelor și a producțiilor zootehnice precum și prin sporirea eficienței economice în toate sectoarele. (vezi și tabelul nr. 2) Baza tehnico-materială prevăzută, nivelul producției vegetale și animaliere, măsurile concepute pentru perfecționarea în continuare a activității unităților, vor crea condiții ca agricultura să asigure materiile prime pentru industrie, aprovizionarea corespunzătoare a populației, precum și disponibilități pentru export.

Un obiectiv central al dezvoltării viitoare îl reprezintă accentuarea procesului de creștere economico-socială echilibrată a potențialului din toate județele țării, asigurarea condițiilor favorabile pentru ridicarea nivelului de

Tabelul nr. 2

Principale producții în agricultură

	Niveluri în 1985 — mii tone —
Cereale	27 000—28 000
Floarea soarelui	1 200—1 290
Sfeclă de zahăr	10 000—10 400
Soia	920—950
În pentru fibră	400—420
Cînepă pentru fibră	260—280
Cartofi de toamnă	6 000—6 375
Legume de cîmp	5 400—5 650
Fructe	3 000—3 200
Struguri	2 360—2 500
Carne în viu	4 000—4 100
Lapte de vacă (mii hl.)	85 000—88 700

civilizație și creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. În condițiile etapei actuale pentru o mai bună echilibrare a dezvoltării tuturor zonelor țării criteriul de bază de apreciere va fi nivelul producției globale pe locuitor, proiectul de Directive înscriind ca sarcină realizarea pînă în 1985, în fiecare județ, a cel puțin 70 000 lei. Această concepție calitativ nouă în repartizarea forțelor de producție pe teritoriul țării se reflectă în dezvoltarea armonioasă a tuturor ramurilor și cu deosebire a industriei; în viitorul cincinal în fiecare județ se va realiza o producție industrială pe locuitor de cel puțin 50 000 lei, o producție agricolă de minimum 10 000 lei și circa 10 000 lei în transporturi, construcții, circulația mărfurilor, turism, prestări de servicii și alte activități. În același timp vor interveni schimbări importante în structura populației, asigurîndu-se, în fiecare județ, un minim de 400 persoane ocupate la 1 000 de locuitori. Referindu-se la noua concepție de repartizare a forțelor de producție pe teritoriu, tovarășul Nicolae Ceaușescu — sublinia că „aceasta corespunde într-adevăr politicii generale a partidului nostru, atît sociale cît și naționale, de dezvoltare corespunzătoare a tuturor zonelor, de asigurare a unor condiții de muncă și viață egale pentru toți membrii societății, pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate“.

Știința, cercetarea, inventica națională sînt concepute să aibă contribuții majore în întregul proces de evoluție dinamică și echilibrată a țării. Viitorul cincinal și perioada pînă în anul 2000 se vor caracteriza prin realizarea unui amplu program de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic, care vizează toate ramurile și domeniile de activitate ale economiei. Întreaga dezvoltare este astfel concepută încît cercetarea științifică să devanseze cu cel puțin 5 ani activitatea economică, creîndu-se prin aceasta condiții de soluționare eficientă a problemelor din diferite domenii de activitate. Pentru cincinalul 1981—1985 proiectul de Directive înscrie orientări precise care să conducă la soluționarea unor probleme importante legate de dezvoltarea susținută a bazei proprii de materii prime și energie, elaborarea de tehnologii pentru utilizarea rațională a energiei și a noilor surse de energie, mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, sporirea mai accentuată a productivității muncii, reducerea consumurilor materiale și creșterea

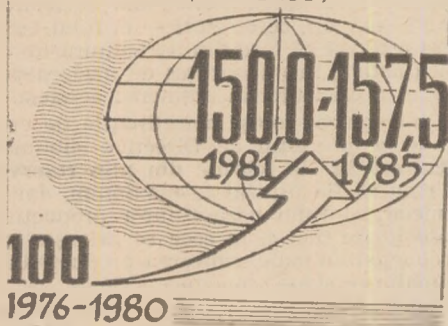
substanțială a eficienței economice. De asemenea, se va intensifica procesul de înnoire a producției prin asimilarea de noi produse și reproiectarea celor existente; aceasta va face ca la sfârșitul cincinalului viitor circa 45% din valoarea producției în industria republicană prelucrătoare să fie obținută pe seama produselor ce vor fi puse în fabricație în perioada 1981—1985.

Pe baza dezvoltării puternice a forțelor de producție a diversificării și modernizării producției se vor crea condiții pentru participarea și mai intensă a țării noastre la schimbul mondial de valori materiale și spirituale. Se va perfecționa continuu comerțul nostru exterior, se vor extinde relațiile economice și tehnico-științifice, se va intensifica colaborarea și cooperarea în producție cu toate statele lumii, urmărindu-se realizarea unei balanțe comerciale excedentare, care să asigure o balanță de plăți echilibrată, consolidarea rezervelor valutare ale țării. În viitorul cincinal volumul comerțului exterior va crește cu 50—57%, o dinamică mai

VOLUMUL COMERTULUI EXTERJOR

pe perioada de 5 ani

(în procente)

accentuată urmînd să înregistreze exportul — 60—71%, în condițiile accentuării continue a ponderii mărfurilor cu un grad înalt de prelucrare.

Sporirea eficienței în toate ramurile și activitățile

DEZVOLTAREA prevăzută a producției materiale se bazează pe **sporirea eficienței economice în toate ramurile** prin creșterea productivității muncii, reducerea costurilor totale și materiale, sporirea gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor, precum și pe ridicarea randamentelor în utilizarea fondurilor fixe. Factorul hotărîtor al progresului întregii societăți îl va constitui **creșterea accentuată a productivității muncii sociale**, urmînd ca în viitorul cincinal aproape 80% din sporul prevăzut al veniturilor naționale să se obțină pe seama creșterii productivității muncii sociale. Productivitatea muncii pe ansamblul industriei, calculată pe baza producției nete va continua să crească în ritm înalt — 7,0 — 7,5% în condițiile extinderii mecanizării

și automatizării proceselor de producție, organizării științifice a producției și a muncii, folosirii raționale a întregului personal, creșterii gradului de calificare și perfecționare a cadrelor.

Sporirea eficienței economice este nemijlocit legată de **reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale**; în industrie cheltuielile la 1000 lei producție marfă urmează să fie diminuate cu 7—8%, iar cheltuielile materiale cu 5,5—6,0%.

În asigurarea nivelurilor prevăzute o sarcină prioritară o constituie **gospodărirea cu înalt spirit de răspundere a tuturor materiilor prime, materialelor, energiei și combustibililor**. Reducerea cheltuielilor materiale, a consumurilor reprezintă o problemă centrală a prezentului și viitorului cincinal. În perioada 1981—1985 urmează să se realizeze o reducere de cel puțin 21—23% a indicelui de consum de energie primară în industrie; aceasta se bazează pe aplicarea unui complex de măsuri pentru perfecționarea structurilor de producție, reducerea accentuată a normelor de consum pe produse, a consumurilor proprii tehnologice și a pierderilor în centrale și rețelele electrice, extinderea uscării naturale în agricultură, industria lemnului, a materialelor de construcții și în alte ramuri, utilizarea la întreaga capacitate a mașinilor, utilajelor și instalațiilor. Importante economii de metal urmează să se realizeze în industria construcțiilor de mașini prin diminuarea consumurilor normate cu cel puțin 20—23% pe seama perfecționării tehnologiilor de fabricație, revizuirii proiectelor de execuție a utilajelor, lărgirii utilizării materialelor înlocuitoare noi și eficiente, modernizării structurilor de producție.

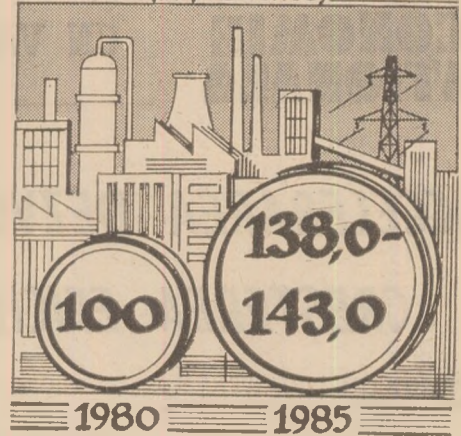
O altă sarcină de bază a dezvoltării economice este **ridicarea gradului de valorificare a materiilor prime și materialelor pentru obținerea unei producții superioare pe fiecare unitate materie primă**. În cincinal se prevede să se obțină o majorare a indicelui de valorificare a materiilor prime de bază și energiei de 32—34%; importanța acestei sarcini rezultă și din faptul că prin creșterea gradului de valorificare a materiilor prime urmează să se realizeze circa o treime din sporul de producție globală ce se va obține în 1985 față de 1980.

Înaltă finalitate social-umană

EFACT sintetic al întregii dezvoltări, al accentuării laturilor calitative, venitul național urmează să crească cu 6,7—7,4%, depășind ritmul produsului social de 6,0—6,6%. Prevederile pentru 1985 conduc la **realizarea unui venit național de 2 400—2 500 dolari pe locuitor, ceea ce va asigura trecerea României în rîndul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare economică**. Susținerea dinamismului dezvoltării economico-sociale, a mutațiilor structurale prevăzute necesită alocarea în continuare a unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltare — circa 30%. În raport cu actualul cincinal se remarcă o diminuare a acestei cote cu circa trei

VENITUL NAȚIONAL

(în procente)

procente, corespunzător viitoarei etape de dezvoltare, în condițiile asigurării unei utilizări cât mai eficiente a resurselor destinate acumulării. Se asigură în acest fel realizarea unui amplu program de investiții de 1300—1350 mld. lei, orientate cu precădere spre dezvoltarea ramurilor productive. În același timp, creșterea venitului național asigură **resursele pentru majorarea fondului de consum și sporirea continuă a nivelului de trai al populației, pentru realizarea unei calități noi a vieții materiale și spirituale a poporului nostru**.

În acest cadru, prin creșterea veniturilor ce provin din muncă, cât și a celor din fondurile sociale de consum se prevede ca **veniturile totale ale populației să fie majorate în 1985 cu 23—25% față de 1980; retribuția reală a personalului muncitor va spori în această perioadă cu 16—18%, iar veniturile reale ale țărănimii cu 20—23%**. Cheltuielile pe care le alocă statul pentru învățămînt, cultură, artă, ocrotirea sănătății, asistență socială, sport, pensii, alocații pentru copii și altele vor reprezenta 12 500—13 000 lei pe o familie în 1985 față de circa 10 000 lei în 1980.

Creșterea veniturilor populației este susținută de **sporirea desfacerilor de mărfuri** — cu 30—35% și a prestațiilor de servicii către populație — cu 47—54%, asigurîndu-se satisfacerea în bune condiții a cerințelor întregului popor. Este de subliniat, totodată, prevederea referitoare la **realizarea unui amplu program de construcții de locuințe** — 1,1 mil. apartamente pe cincinal — în condițiile creșterii gradului de confort al acestora. De asemenea, se remarcă atenția care se acordă în proiectul de Directive **problemelor învățămîntului și formării profesionale a forței de muncă**, în strînsă legătură cu cerințele economice și vieții sociale, cu exigențele progresului tehnic.

Profund realiste și științific fundamentate, prevederile proiectului de Directive jalonează o nouă perioadă de puternic avînt al întregii vieți economice și sociale, realizarea unui mare și hotărîtor pas înainte pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Petre CRISTESCU
Stelian CIURARU

Comitetul de Stat al Planificării

Strategia partidului de construire a viitorului

României socialiste — saltul revoluționar la o nouă calitate

UN VAST PROGRAM ÎN SLUJBA ÎNFLORIRII PATRIEI

ACCELERAREA DEZVOLTĂRII INTENSIVE ȘI MODERNIZĂRII, CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE ÎN AGRICULTURĂ

P RINTRE ORIENTĂRILE și sarcinile de bază ale planului cincinal 1981—1985, formulate în proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, un loc de seamă îl ocupă accelerarea procesului de dezvoltare intensivă și modernizare a agriculturii, ca una din cele mai importante priorități, de care depind înseși dezvoltarea industriei a întregii economii naționale, ridicarea bunăstării întregului popor. Producția agricolă globală, în cadrul căreia zootehnia va atinge, în 1985, o pondere de 45—46%, va crește într-un ritm mediu anual de 4,5—5,0% față de actualul cincinal; la aceasta vor contribui extinderea și perfecționarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, pentru care se vor alocă, din fondurile statului și ale cooperativelor agricole de producție, investiții însumând 133 miliarde de lei.

„Este necesar să realizăm o nouă revoluționare a activității agricole, având în vedere că și aici am realizat mari acumulări cantitative. Să obținem acum transformarea acestor acumulări într-o calitate nouă, care să se materializeze în creșterea producției de cereale și plante tehnice, în legumicultură, viticultură, zootehnie... Se poate spune că, pe baza realizărilor de până acum, agricultura va satisface pe deplin, în 1980, necesitățile de consum, științifice fundamentate, pentru întreaga populație și va asigura cantități sporite de produse destinate exportului. Agricultura trebuie să devină o bază puternică de aprovizionare a industriei cu produse care trebuie valorificate superior“*).

Pentru înfăptuirea acestor obiective fundamentale, formulate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Plenară comună a C.C. al P.C.R. și Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, agricultura dispune de un cadru organizatoric adecvat utilizării superioare a resurselor, de o bază tehnico-materială modernă și în continuă creștere, ce reflectă sprijinul complex, multilateral de care ea se bucură din partea partidului și statului nostru.

A ȘA CUM ESTE CUNOSCUT, în trecut agriculturii nu i s-au alocat mijloace și fonduri de investiții la dimensiunile necesare pentru a putea să țină pasul și ritmul cu celelalte ramuri și cu nevoile propriei sale dezvoltări, în raport cu importanța sa.

Începând cu Congresul al IX-lea al partidului, întreaga teorie și practică a dezvoltării agriculturii a fost reconsiderată în mod revoluționar de către conducerea partidului, meritul esențial în această direcție revenindu-i tovarășului Nicolae Ceaușescu. După anul 1965 a început să se aloce un volum din ce în ce mai mare de investiții pentru dezvoltarea agriculturii. Astfel, față de nivelul din perioada 1961—1965 considerat ca 100%, media anuală a investițiilor realizate în sectorul socialist al agriculturii a reprezentat: în 1966—1970, 137%; în 1971—1975, 205%; în primii doi ani ai actualului cincinal, 303%.

Elaborarea unor programe naționale — pentru cereale, zootehnie, îmbunătățiri funciare ș.a. — care au orientat dezvoltarea acestor ramuri și așezarea pe baze științifice a organizării și conducerii lor a permis ca în ultimii ani nu numai să avem o linie clară și fundamentată în ce privește progresul agriculturii românești, ci și să se obțină o seamă de rezultate remarcabile, care demonstrează justiciei politicii agrare a partidului nostru. În anul 1978 producția de cereale a fost de aproape 19 milioane de tone, față de 9,7 milioane de tone în 1962, anul

când s-a încheiat cooperativizarea. Dezvoltarea intensivă a reprezentat cheia de boltă a noii politici agrare, practic fiind vorba de o dublare și chiar de o triplare a producțiilor medii la ha în 1978 față de 1938, anul de referință cel mai bun din perioada interbelică (la grâu — 2 700 kg, față de 1 300 kg; la porumb — 3 200 kg, față de 1 050 kg; la sfeclă de zahăr — 23,5 mii kg, față de 13,0 mii kg).

Dață pe lângă creșterea producțiilor medii și totale avem în vedere că în acest interval ponderea populației ocupate în agricultură s-a redus de la 76—77% la 33%, rezultă și o creștere foarte accentuată a productivității muncii.

T OATE ACESTE PROGRESSE deosebite ale dezvoltării noastre agrare sînt urmarea firească a marilor eforturi de investiții făcute, a creării unei baze tehnico-materiale, puternice și moderne (mecanizare, chimizare, irigații etc.), a activității neobosite depuse de oamenii muncii din agricultură — țărâșime, mecanizatori, ingineri, cercetători — ei fiind factorii motrice esențiali care a reușit să facă din agricultura României o ramură economică activă, în plin proces de modernizare, de creștere a producției și a eficienței în obținerea acesteia.

Aceste rezultate nu au epuizat totuși posibilitățile de creștere a eficienței. Iată de ce proiectul de Directive subliniază necesitatea ca în agricultură să fie folosite din plin rezervele existente și în primul rînd să fie utilizat la maximum, dar cu multă grijă, fondul funciar, el fiind baza tuturor producțiilor agricole. Probleme deosebite se pun și în ceea ce privește sporirea șeptelului și a producției animale, ridicarea productivității muncii, realizarea unei înalte eficiențe economice.

Creșterea de ansamblu a eficienței în agricultura noastră trebuie privită și prin prisma decalajului dintre noi și țările cu o economie și agricultură avansată. Sînt țări, de exemplu, unde producția de lapte este, în medie, de 4 500—5 000 litri de lapte pe cap de vacă furajată, deci mai mult decît dublul producției respective ce se obține la noi. Avem și noi unități foarte bune, dar sînt și unități care realizează producții mici și care, în consecință, înregistrează pierderi la acest produs. Prevederea ca în 1985, producția medie de lapte de la o vacă să ajungă la 3 500—3 700 l în unitățile agricole de stat și la 2 400—2 500 l în cooperativele agricole de producție este, deci, pe deplin realizabilă și trebuie considerată ca minimă.

Totodată, necesitatea dezvoltării intensive și accelerate a agriculturii noastre derivă și din faptul că la noi, pe fiecare locuitor revin doar 0,44 ha teren arabil. În aceste condiții și ținînd seama de creșterea populației, realizarea obiectivului prevăzut în proiectul de Directive, ca în 1985, producția de cereale să reprezinte 27—28 milioane de tone — ceea ce va însemna circa 1 140—1 200 kg pe cap de locuitor — în condițiile sporirii suprafeței arabile totale cu 1,6% impune aplicarea fermă a cuceririlor științei agrotehnice înaintate, utilizarea cu maximum de randament a mecanizării, a irigațiilor, a îngrășămintelor, a materialului săditor de mare productivitate, factori ce vor fi asigurați în cantități considerabil sporite.

D ÎN INIȚIATIVA tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a hotărît ca și în domeniul agriculturii de stat și cooperatiste să fie aplicate — bineînțeles cu adaptările necesare la specificul ramurii și sectoarelor respective — principiile fundamentale ale programului complex de măsură stabilit de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978, vizînd perfecționarea conducerii și planificării în toate ramurile economiei naționale, utilizarea mai judicioasă a pirghiilor economico-financiare ca instrumente prețioase la dispoziția organelor colective de conducere pentru a asigura înfăptuirea autogestiunii economico-financiare și autoconducerii. Secretarul general al partidului a subliniat că „autoconducerea și autogestiunea trebuie să se a-

*) Nicolae Ceaușescu. Cuvîntare la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României (4—5 iulie 1979). Ed. politică, București, 1979.

firme cu putere, atât în agricultura de stat, în stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, cât și în cooperativele agricole de producție”.

Perfecționarea mecanismului economic din agricultură are în vedere, în primul rând, introducerea în unitățile agricole de stat a indicatorului **valoarea producției nete**, care oglindește mai fidel, mai corect realitatea economică și eforturile depuse decât valoarea producției globale. Este cunoscut că în cooperativele agricole, cu indicatorul „producție netă” se operează de mulți ani ca măsurător al rezultatelor din aceste unități, dar nici aici el nu-și găsisse întreaga sa forță expresivă, semnificația de criteriu esențial de apreciere. Și în cooperative el trebuie să capete o nouă calitate, diferită de trecut, să contribuie la reducerea mai accentuată a cheltuielilor materiale, la obținerea, în acest fel, a unui volum mai mare de valoare adăugată.

Indicatorul valoarea producției nete se va folosi alături și în strânsă legătură cu indicatorul **producția fizică**, pe baza lor stabilindu-se sarcinile de producție, astfel că, în continuare, se vor utiliza ca unități de măsură atât leul, cât și tona sau hectolitru.

În afară de producția netă, în agricultură își va intensifica acțiunea **beneficiul** — indicator financiar ce se va introduce pentru prima oară și în cooperativele agricole. Potrivit indicațiilor conducerii partidului, în prezent Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor, Uniunea Națională a Cooperativei Agricole de Producție și Banca pentru agricultură și industria alimentară pregătesc măsuri care să permită ca, începând din anul viitor, și în C.A.P.-uri să se utilizeze acest indicator.

PENTRU cooperativele agricole, **beneficiul va trebui să funcționeze ca pirghie esențială de stimulare a creșterii producției**, întrucât el va constitui și sursa principală de formare a fondului de dezvoltare și a celorlalte fonduri statutare — și, **totodată, mijloc de stimulare pentru cei care își aduc contribuția la crearea lui**. Problema esențială care se pune atât în întreprinderile agricole de stat, în stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, cât și în cooperative, este aceea că, dacă în prezent unele unități mai lucrează cu pierderi, în viitor asemenea situații vor trebui să fie definitiv eliminate. Din analizele făcute la nivel central, pe plan local și la unități rezultă că, în condiții în general asemănătoare, în unele locuri se obțin beneficii, iar în altele pierderi, ceea ce subliniază **rolul deosebit al organizării și conducerii producției și a muncii, al calității factorului uman în procesul de producție**.

În această perioadă se desfășoară, în toate unitățile agricole de stat și cooperatiste, o acțiune complexă de analiză și de găsimă a unor căi și posibilități care să ducă la eliminarea pierderilor începând chiar din anul în curs. Desigur, în primul rând este necesar ca, folosind mai bine baza materială, fiecare unitate să obțină producții tot mai mari, amplasând mai bine culturile, reprofiliind unele activități; de asemenea, se impun mobilizarea mai energică a colectivelor de conducere din unitățile agricole, întărirea disciplinei în toate compartimentele.

O problemă fundamentală, atât pentru perioada actuală, cât și pentru cea de perspectivă, este aceea de a se asigura, concomitent cu creșterea randamentelor la producția vegetală și în zootehnie, echilibrul financiar în cadrul fiecărei unități, astfel ca toate unitățile să „trăiască pe picioarele proprii”, realizând beneficii și eliminând subvențiile sau pierderile pe care trebuie să le suporte bugetul statului. Deci, **esența perfecționării mecanismului economico-financiar în unitățile agricole constă în rezolvarea simultană a patru probleme: creșterea producției, reducerea costurilor, realizarea echilibrului financiar și creșterea eficienței economice în fiecare unitate**.

PENTRU A CREA un cadru optim de rezolvare a acestor probleme, sînt în curs de definitivare și unele măsuri de perfecționare a sistemului de finanțare și creditare a agriculturii de stat și cooperatiste. Pornind de la sumele înscrise în devizele de cheltuieli pe baza tehnologiilor care trebuie aplicate în fiecare unitate, în fiecare sector și în fiecare subramură a agriculturii, se vor asigura mijloacele financiare necesare. Însă **fiecare cadru de conducere este dator să judece, să drămuiească și să cîntărească fiecare leu pe care-l cheltuiește, astfel ca să obțină un venit suplimentar — și nicidecum pierderi**. Pînă în prezent finanțarea, creditarea, alocarea banilor s-au făcut global, pe acțiuni mari de introducere a progresului tehnic (chimizare, irigații, furajare modernă), fără a se ține cont dacă asemenea consumuri de factori și cheltuieli bănești puteau aduce sporuri suplimentare de producție și de venituri. Se impune ca începând de acum fiecare conducător de unitate să facă calcule precise: **pentru ce și în ce limită poate cheltui**.

Criteriul fundamental pentru creditare și finanțare în agricultură rămîne nivelul producției și al costurilor. Altfel spus,

limita de creditare se stabilește în funcție de nivelul producției și al costurilor. Cît mai multe cereale, cît mai mult lapte, cît mai multă carne reprezintă singura garanție a creditelor ce se pot acorda producătorilor. De asemenea, este important de reținut faptul că, statul, prin întreprinderile sale specializate, preia întreaga cantitate suplimentară de produse agricole, astfel că, din acest punct de vedere, nu există nici un risc.

Subliniem acest aspect, pentru că se mai aude uneori ca justificare a unor nerealizări, scuza că „banca nu dă bani”. Realitatea este că banca asigură creditarea și finanțarea, dar le leagă de cantitățile de produse pe care unitatea respectivă le realizează și de încadrarea costurilor în nivelul planificat. Statul nu subvenționează proasta gospodărire!

IN PRIVINȚA INVESTIȚIILOR din agricultură problema se pune într-un mod nou, de fapt ca și în industrie, sau poate chiar mai pregnant. Sarcina tuturor celor ce servesc agricultura, dar mai ales a institutelor de cercetări și proiectări este aceea de a găsi soluții pentru realizarea construcțiilor ce se fac în această ramură, cu costuri cît mai reduse. Realitatea este că institutele noastre de proiectări, beneficiarii, ca de altfel toți cei care concură la realizarea unor astfel de lucrări nu totdeauna s-au ocupat în suficientă măsură de a găsi soluții, care să nu ducă la creșterea investiției specifice, ci la reducerea acesteia. Pe de altă parte, agricultura fiind una din ramurile care consumă multă energie — direct sau indirect — trebuie întreprinse pe această linie abordări și soluții care să vizeze îmbunătățirea tehnologiilor utilizate, reducerea consumurilor energetice în exploatarea noilor investiții.

Se impune, totodată, o participare în mult mai mare măsură a unităților agricole la realizarea propriilor lor lucrări de investiții, cu forțele existente în satele și comunele respective, în loc să recurgă la contracte de antrepriză cu întreprinderile specializate de construcții, plătind scump lucrări ce le-ar putea realiza mult mai ieftin și mai operativ cu forțele proprii.

DESIGUR, au importanța lor și celelalte măsuri vizînd îmbunătățirea instrumentelor cu care se operează pentru realizarea autoconducerii și autogestunii, cum ar fi perfecționarea bugetului de venituri și cheltuieli al fiecărei unități: **însă fără o gospodărire mult mai bună a bazei tehnico-materiale, a forței de muncă, a fondurilor materiale și financiare nu se vor putea obține rezultatele superioare scontate**.

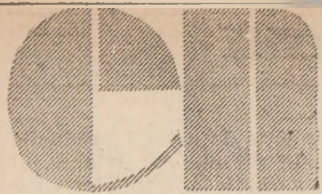
Celelalte probleme nu diferă decît ca specific, deci toate celelalte instrumente ale mecanismului, cu care se operează în economie, vor fi folosite și în agricultura de stat și cooperatistă, adaptate la specificul acestora. În ce privește eliberarea fondurilor de retribuire, începînd din trimestrul III 1978 se experimentează, în agricultura de stat, efectuarea acestei operații în funcție de realizarea planului la producția netă. În cooperative retribuirea se face în funcție de rezultate, iar la stațiunile de mecanizare agriculturii — ca măsură nouă — plata mecanizatorilor se va face în funcție de producțiile pe care le obțin unitățile agricole pe care le deserveșc.

Noul cadru organizatoric care s-a creat prin înființarea consiliilor unice agroindustriale este de natură să favorizeze și rezolvarea unor importante probleme ale perfecționării mecanismului economico-financiar din ramura agriculturii, întărirea economico-organizatorică a tuturor unităților agricole și transformarea lor în puternice centre de producție, ridicarea la un nivel superior a eficienței activității economice, antrenînd această ramură și unitățile sale pe un făgaș nou de progres și prosperitate.

Accentul pe care proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al P.C.R. îl pune pe creșterea eficienței economice în toate ramurile economice naționale, pe perfecționarea funcționării noului mecanism economico-financiar, pe aprofundarea laturilor calitative ale întregii activități economico-sociale, pe utilizarea cu maximum de randament a tuturor resurselor societății cere din partea lucrătorilor din agricultura socialistă, la toate nivelele, să acționeze de pe acum pentru gospodărirea mai eficientă a părții din avuția națională ce le revine în administrare, pentru cheltuirea cu eficiență a fiecărui leu și desfășurarea unei activități economice rentabile, astfel încît să sporească aportul agriculturii la creșterea venitului național, în cincinalul viitor, într-un ritm mediu anual de 6,7—7,4%, condiție esențială pentru trecerea României în rîndul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare economică.

Ion RUȘINARU

președintele Băncii pentru agricultură și industria alimentară

MUTAȚII ÎNNOITOARE FUNDAMENTALE ÎN STRUCTURA ECONOMIC-SOCIALĂ A ROMÂNIEI (1)

ÎN ANII de după 23 August 1944 — eveniment de importanță covârșitoare pentru destinele țării — în România s-au produs prefaceri adinci, mutații de mare amplitudine în structura economică, socială și de clasă, ca și în viața materială și spirituală a poporului. În cadrul strategiei generale a construcției socialiste, Partidul Comunist Român a situat pe prim plan dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, crearea și modernizarea bazei tehnico-materiale specifice noii orânduiri, asimilarea celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii, care să asigure un ritm înalt de creștere economică și ridicarea substanțială a standardului de viață al populației. Această opțiune politică fundamentală, cu elemente novatoare manifestate cu deosebire după 1965, s-a întemeiat, pe de o parte, pe o analiză lucidă a realităților românești — în vechiul regim o țară cu o economie slab dezvoltată, cu o structură economică înapoiată, cu 4/3 din populație ocupată în agricultură, cu 1/3 din populație neștiutoare de carte, și cu un nivel de trai scăzut — iar, pe de altă parte, pe cerințele de progres izvorite din revoluția tehnico-științifică contemporană.

Prin preluarea puterii politice de către clasa muncitoare, sub conducerea partidului, prin naționalizarea principalelor mijloace de producție și cooperativizarea agriculturii, s-au creat condiții obiective pentru aplicarea unei strategii de largă perspectivă de dezvoltare a economiei românești, strategie a cărei verigă principală a devenit industrializarea țării, ca singura cale de lichidare a înapoierii economice, a decalajelor față de statele dezvoltate economic, de valorificare a bogățiilor naturale și umane, de creștere rapidă a producției materiale și de întărire a independenței țării. „Intodeauna partidul, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, a pus în centrul politicii generale de edificare a societății socialiste în România industrializarea, ca singura cale de lichidare a înapoierii economice, de valorificare superioară a bogățiilor naturale, sporirea rapidă a avuției naționale și ridicarea standardului de viață al maselor, de întărire a independenței naționale”¹⁾.

Conceptul de industrializare, elaborat cu precădere în anii de după Congresul al IX-lea al partidului într-o concepție

unitară, complexă și cu caracter de lungă durată, prin dezvoltarea prioritară a ramurilor producătoare de mijloace de producție complexe și a subramurilor moderne, care să asigure progresul tuturor celorlalte ramuri ale economiei și în primul rind al agricul-

timp al societății, ridicării zonelor în trecut rămase în urmă, accelerării progresului general economic și social al țării. Repartiția veniturii naționale pentru dezvoltare și consum pe un interval de trei decenii se caracterizează prin datele prezentate în tabelul nr. 1.

Utilizarea finală a veniturii naționale
(prețuri comparabile)

Tabelul nr. 1

	Venit național	Pentru	
		Fond de consum	Fond de acumulare
		Struc-tură	Struc-tură
1951—1955	100,0	82,4	17,6
1956—1960	100,0	84,0	16,0
1961—1965	100,0	75,7	24,3
1966—1970	100,0	71,2	28,8
1971—1975	100,0	65,9	34,1
1976—1980	100,0	66—67	33—34

Sursa : Calculat după Anuarul statistic 1978, p. 93 și alte documente oficiale.

turii, ridicarea economică a tuturor zonelor țării, valorificarea superioară a întregului potențial al României, se află într-o profundă legătură de intercondiționare cu ansamblul unor profunde și rapide schimbări cerute de revoluția tehnico-științifică contemporană. Aceasta a impus mobilizarea unui complex de factori economici, umani, tehnici și organizatorici, îngemănați într-o strânsă interdependență.

O politică de acumulări ridicate — teme al unui marcant progres

ÎN ACESTE CONDIȚII, hotărâtoare au fost formarea noilor cadre pentru toate domeniile de activitate și înfăptuirea unui program amplu de investiții pentru a asigura o rată înaltă a creșterii economice și a fondului de acumulare. Opțiunea fundamentală de a aloca o parte însemnată din venitul național pentru acumulare, în limite justificate economic și social, a izvorit din analiza cerințelor obiective ale industrializării, modernizării rapide a agriculturii și celorlalte ramuri ale economiei naționale, creării de noi locuri de muncă și utilizării mai eficiente a fondului de

Această evoluție, examinată pe intervale mai largi, s-ar putea încadra în trei tipologii ce caracterizează modelul de distribuție a veniturii naționale pentru dezvoltare și consum în anii construcției socialiste. În deceniul 1951—1960, acest raport se situa la o cotă relativ scăzută 16—17—17,6% cea de a doua etapă, 1961—1965, corespunde unei cote relativ mijlocii (24,3%), iar ultima perioadă de un deceniu și jumătate se înscrie cu o cotă înaltă de acumulare (28,8—34,1%). Dacă luăm în calcul, ca bază, etapa când realizăm o cotă de acumulare relativ mijlocie (1961—1965) rezultă că în primii ani ai construcției socialiste (1951—1955) efortul pentru acumulare era cu 27,3% mai redus, iar în acest cincinal indicele acumulării față de aceeași perioadă a crescut de peste 1,35 ori. Desigur, relația dintre acumulare și creșterea veniturii naționale ar putea să nu fie în toate cazurile absolut liniară și cuantificabilă într-o perioadă scurtă de timp, cu toate acestea unele corelații pot fi identificate în termeni cantitativi și supuși analizei. De pildă, în deceniul 1956—1965, când ponderea acumulării în venitul na-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la Congresul oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, iulie 1977, Ed. politică 1977, p. 17.

țional a oscilat pe cincinale între 16,0% și 24,3% (în medie 22,4% pe întregul interval), venitul național a progresat cu un ritm mediu anual de 8%, iar într-un deceniu și jumătate (1966—1980) când se alocă pentru acumularea între 28,8% și 34% (în medie aproximativ 32%) rata de creștere a venitului național se ridică la 9,5%—10%.

Cea mai mare parte din fondul național de dezvoltare a fost destinată dezvoltării bazei tehnico-materiale și modernizării fondurilor fixe din economie. Prin politica de investiții au fost

litice de decizie din țara noastră, în centrul preocupărilor tuturor unităților din economie.

Dinamism susținut al întregii dezvoltări

POLITICA de formare și utilizare a fondului național de dezvoltare, ca opțiune fundamentală și de largă perspectivă, în cadrul strategiei generale a dezvoltării și a liniilor sale tactice, se o-

două trăsătură a dezvoltării pe care urmărim să o punem în evidență — accentuarea treptată a acțiunii factorilor intensivi ai dezvoltării și menținerea unor indici înalți ai creșterii producției, sporirea simțitoare a venitului național și a productivității muncii sociale. În aceste condiții, în comparație cu anul 1950, peste 80% din sporul venitului național s-a obținut pe seama creșterii productivității muncii sociale: aceasta s-a mărit în perioada respectivă de peste 9 ori.

În al treilea rând, s-a dezvoltat simțitor o piață internă stabilă, datorită creșterii producției marfă, modificării raportului dintre populația agricolă și cea industrială și integrării tot mai mult a producției în economia socialistă de schimb. Astfel, piața internă a bunurilor de consum, exprimată global prin volumul vânzărilor de mărfuri prin comerțul socialist, a crescut de 12 ori, cu un ritm mediu anual de 9,8%. În același timp volumul comerțului exterior a crescut de 26 de ori, cu un ritm mediu anual pe întreaga perioadă de 12,7%. Dinamismul relațiilor noastre comerciale cu alte țări se poate exprima sintetic și prin coeficientul de elasticitate a comerțului exterior, care este de 2,1 ori, ceea ce înseamnă că unui procent de creștere a venitului național i-a corespuns o dublare a creșterii volumului comerțului exterior.

În al patrulea rând, indicatorii statistici reflectă relația fundamentală dintre dezvoltarea economică, creșterea populației și sporirea nivelului de trai — ca țel suprem al întregii politici a partidului și statului nostru. Populația României a crescut în această perioadă de peste 1,3 ori, în condițiile în care venitul național a progresat mult mai rapid — de 12 ori, iar indicele creșterii economice (calculat ca un raport între cei doi indicatori) a crescut de 9,2 ori, cu un ritm mediu anual pe întreaga perioadă de 8,6% — unul dintre cele mai ridicate ritmuri pe plan mondial, exprimând dinamismul neîntrerupt al dezvoltării economiei românești. Creșterea veniturilor nete ale populației în condițiile asigurării menținerii indicilor prețurilor în limite convenite prin plan, au mărit simțitor puterea de cumpărare a populației — indicele veniturilor reale pe locuitor — înregistrând o creștere medie de 5,4% în toată această perioadă.

Ritmurile rapide de dezvoltare, al căror factor hotărâtor îl constituie în primul rând efortul propriu, au dus la reducerea decalajelor economice și apropierea treptată a nivelurilor noastre de dezvoltare de cele a țărilor avansate din punct de vedere economic. Acest proces se manifestă în continuare cât și în perspectiva dezvoltării economico-sociale a României. Folosind datele statistice cu prudența necesară, rezultă că decalajele dintre țara noastră și statele avansate economic — exprimate prin venitul național pe un locuitor — s-au redus de la 8—10 cît se aprecia în 1960, la 4—5 în prezent.

Dezvoltarea economiei naționale nu înseamnă numai o creștere cantitativă, deși și aceasta este foarte important, ci și una calitativă, cu ample prefaceri în structura economică, în distribuția fondurilor de producție și a forței de muncă pe sectoare ale economiei, în formarea venitului național pe ramuri și subramuri, repartitia teritorială a bazei tehnice materiale ș.a. Acest proces

Dinamica unor principali indicatori ai dezvoltării economiei naționale

Tabelul nr. 2

Indicatori	Ani						Creșterea medie 1951—1977 %
	1955	1960	1965	1970	1975	1977	
Populația	106,2	112,8	116,7	124,2	130,3	132,8	1,1
Populația ocupată	112	114	116	118	121	123	0,8
Fonduri fixe	125	161	223	337	534	645	7,1
Venit național	192	268	413	699	10 ori	12 ori	9,7
Vânzări de mărfuri prin comerțul socialist	200	290	479	726	11 ori	12 ori	9,8
Volumul comerțului exterior	194	299	478	836	19 ori	26 ori	12,7
Venit național pe locuitor	181	238	354	482	784	923	8,6
Venituri reale pe locuitor	137	161	214	263	366	411	5,4

Sursa: Anuarul statistic al R.S. România, 1977, p. 83

și sînt orientate schimbările esențiale structurale pe sectoare mari ale economiei și în cadrul acestora, formîndu-se astfel profilul industrial al țării pe ansamblu și la nivel de zonă. Volumul total al investițiilor a crescut față de 1950 de 26 ori, reprezentînd în anul 1977 169,3 mld. lei, adică 7815 lei pe un locuitor și circa 16 500 lei pe o persoană ocupată. În concordanță cu politica economică de modernizare a economiei, ponderea cea mai mare revine industriei (47,7), ca principală purtătoare a progresului tehnic, după care urmează agricultura (14,1%), construcțiile etc. Dimensiunea acestui efort material considerabil pentru dezvoltarea producției materiale se exprimă prin aceea că în acest cincinal urmează să se dea în funcțiune circa 2 900 obiective industriale, fiind angajate pe ansamblul economiei investiții în valoare de circa 1 000 miliarde lei, ceea ce înseamnă un volum aproape tot atît de mare cît cel utilizat în cele 3 cincinale anterioare.

În următorul cincinal (1981—1985), așa cum se arată în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., se are în vedere continuarea dezvoltării în ritm rapid a economiei și alocarea unei părți însemnate din venitul național pentru dezvoltare, partea ce se va alocă din venitul național în acest scop urmînd să reprezinte circa 30%, ceea ce corespunde cerințelor viitoarei etape de dezvoltare a României. Fără doar și poate că angajarea economiei într-un asemenea efort de dezvoltare are multiple implicații și ridică probleme complexe de eficiență economică și socială, de asigurare a unui raport rațional între investiții și fondurile fixe puse în funcțiune, menținere la cote convenabile a investițiilor neterminate, amplasare teritorială a investițiilor, dare în execuție la termen și scurtare a termenelor de punere în funcțiune a noilor obiective, realizare a parametrilor tehnico-proiectați, folosire intensivă a capacităților de producție existente — probleme ce se află în centrul preocupărilor organelor po-

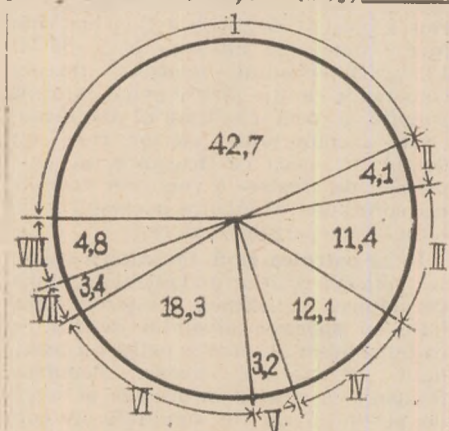
glindește în mod global în ritmurile susținute de creștere ale economiei (tabelul nr. 2). Ceea ce caracterizează în ansamblu economia românească o constituie ritmurile înalte de dezvoltare, corelarea dinamică, realizată tot mai riguroso, între indicatorii care caracterizează factorii fundamentali ai producției și rezultatele activității economice, creșterea producției în strînsă relație cu evoluția populației și în ultimă instanță sporirea veniturilor finale ale populației și a puterii de cumpărare a acesteia.

Analiza dinamicii economiei românești pe o perioadă de trei decenii și jumătate ne prilejuiește câteva constatări cu caracter general de sinteză.

În primul rînd, se remarcă o creștere considerabilă și neîntreruptă a forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, ocuparea tot mai deplină a resurselor demoeconomice, creșterea înzestrării tehnice a muncii și calificării cadrelor. În perioada 1950—1977, fondurile fixe pe ansamblul economiei au crescut de 6,5 ori, cu ritmuri înalte, diferențiate pe compartimente mari ale economiei: în industrie de 15 ori, construcții de 39 ori, de circa 4 ori în agricultură și de peste 5 ori în transporturi și telecomunicații. Populația ocupată — ca factor esențial al producției — a crescut în același interval pe ansamblu de 1,23 ori. S-au manifestat tendințe diferite pe ramuri și anume creșterea substanțială a populației ocupate în ramurile neagricole și în primul rînd în cele industriale și reducerea aproape la jumătate a populației active din agricultură — ca urmare a modernizării și creșterii eficienței muncii în această ramură. Ritmul mediu mai rapid de sporire a fondurilor fixe decît al populației ocupate (7,1% fondurile fixe și 0,8% populația ocupată) a favorizat o creștere a înzestrării tehnice a muncii (fonduri fixe ce revin pe un lucrător) de 5,2 ori, ceea ce exprimă un ritm mediu de creștere pe întreaga perioadă destul de ridicat (8,8%). Pe această bază a fost posibilă — și aceasta constituie o a

obiectiv necesar, manifestat cu deosebire, așa cum arătam, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, reflectă o etapă nouă în dezvoltarea complexă a economiei, orientată spre îmbunătățirea laturilor calitative ale activității de producție, accentuarea caracterului intensiv al creșterii economice, formarea aceluși comportament și reflexe care să permită adaptarea rapidă a economiei la cerințele progresului și revoluției tehnico-științifice contemporane. Această opțiune în dezvoltare a produs modificări pe multiple planuri, vizând deopotrivă structurile tehnice, tehnologice, tehnico-economice și în ultimă analiză cele economice și sociale. Este vorba în principal de structura pe ramuri și subramuri a venitului național, distribuția teritorială a industriei și a celorlalte ramuri ale economiei,

STRUCTURA FONDURILOR FIXE PE RAMURI ALE ECONOMIEI ÎN 1977 (în %)

I - Industrie II - Construcții III - Agricultură și silvicultură IV - Transporturi și telecomunicații V - Circulația mărfurilor VI - Gospodărie comunală VII - Învățământ, cultură, sănătate VIII - Celelalte ramuri

proporțiile și corelațiile dintre ramuri și subramuri, în primul rând dintre industrie-agricultură, specializare și profilare, mărimea întreprinderilor ș.a. Modernizarea structurii economice socialiste se încadrează în procesul amplu al perfecționării întregului organism social, economic și politic, urmărind crearea unor forme de organizare și conducere a economiei corespunzătoare stadiului de dezvoltare a țării.

O bază tehnico-materială tot mai puternică, care trebuie utilizată superior

MODIFICĂRI prioritare au fost aduse în ceea ce privește baza tehnico-materială a societății, creșterea fondurilor fixe de producție, serviciile social-culturale, locuințele, precum și în profilul bazei energetice și de materii prime.

a) STRUCTURILE FONDURILOR FIXE

În acest cadru, în ce privește dinamica și structura fondurilor fixe pe ramuri ale economiei naționale, ca urmare a acțiunii unei politici de investiții orientate corespunzător, se remarcă schimbări de o mare însemnătate pe ramuri și subramuri, în interiorul acestora

cât și în distribuția teritorială a forțelor de producție. Din evoluția de ansamblu a bazei tehnico-materiale a economiei românești în anii postbelici, câteva constatări mai importante se cuvin a fi menționate cu întietate (vezi și grafic). În primul rând, o creștere mai rațională a fondurilor fixe pe sferă mari de activitate, partea covârșitoare a acestora (circa 75%) fiind destinată ramurilor producției materiale, care hotărăsc în ultimă analiză întreaga dezvoltare social-economică. În al doilea rând, se remarcă creșterea cu precădere a volumului fondurilor fixe din industrie (de la 19,8% în 1950 la 43,0% în 1977), ramură cu rol hotărâtor în modernizarea întregii economii. În al treilea rând — scăderea relativă a ponderii fondurilor fixe în agricultură (de la 19,0% în 1950 la 11,3% în 1977), dar în condițiile creșterii absolute, de circa 4 ori a fondurilor fixe din această ramură. În al patrulea rând — creșterea gradului de modernizare a fondurilor fixe în condițiile unei cote ridicate de reînnoire a acestora cu utilajele cele mai perfecționate (circa 3/4 din totalul fondurilor fixe din 1977 au fost reînnoite în ultimii 12 ani). În al cincilea rând se desfășoară un proces de restructurare a fondurilor fixe pe ramuri în favoarea acelor elemente ale bazei tehnice care au un rol direct în creșterea producției de bunuri materiale, cum ar fi mașinile, utilajele și instalațiile etc.

Pe un plan sintetic se poate releva că volumul total al fondurilor fixe din economie era în 1977 de 1454,3 miliarde lei, cu o valoare medie de 67 000 lei

b) STRUCTURA BAZEI ENERGETICE ȘI DE MATERII PRIME

Creșterea economică a României în anii construcției socialiste, modificările profunde în structurile economice și sociale, multiplicarea și diversificarea nevoilor de consum au exercitat o puternică atragere în circuitul economic a resurselor naturale, în primul rând a celor energetice, de materii prime, apă, resurse forestiere etc. Așa cum este cunoscut, resursele noastre naturale, exceplând cele agricole, sînt limitate ca potențial, ceea ce obligă să se apeleze la importul de materii prime (țigai, minerale feroase și unele neferoase ș.a.) pentru menținerea ritmului rapid al creșterii noastre economice.

De-a lungul a trei decenii și jumătate au fost atrași intens în producție combustibili primari, în special de țigai și gaz metan. Față de perioada antebelică producția de energie electrică a fost de 75 de ori mai mare (59,9 mld. kWh în 1977), atingînd în ultimul an o cotă de peste 2 700 kWh pe locuitor. Din totalul consumului de energie electrică de 55,6 miliarde kWh, cît se înregistrează în 1977, industria absoarbe 68,4%, transporturile și telecomunicațiile 2,4%, construcțiile 2,1%, agricultura și silvicultura 4,4%. S-a conturat o anumită tendință în structura producției de energie electrică pe surse de formare, în sensul scăderii ponderii energiei termoelectrice, de la 92% în 1950, la 84,4% în 1977, și creșterea energiei hidroelectrice, în aceeași perioadă, de la 8,0% la 15,6%. S-au produs modificări importante în

Tabelul nr. 3

Structura producției de energie termoelectrice după felul combustibilului consumat — în procente față de total —

	1955	1960	1965	1970	1975	1977
Energie termoelectriceă — total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
din care, produsă cu :						
— cărbuni	19,5	22,4	19,6	30,3	33,2	30,6
— păcură și motorină	35,7	13,1	5,5	3,3	5,0	11,9
— gaze naturale	41,7	63,6	74,2	63,5	59,2	54,6

Sursa : Anuarul statistic al R.S.R. 1978, p. 181.

pe un locuitor sau aproape 142 000 pe o persoană ocupată în economie, ceea ce atestă neîndoielnic nivelul relativ ridicat de înzestrare tehnică a economiei noastre. În următorul cincinal — așa cum se relevă în Proiectul de Directive — fondurile fixe din economie urmează să ajungă la 2 000 de miliarde de lei, ceea ce înseamnă o puternică bază materială, capabilă să susțină dezvoltarea în continuare a țării în ritm rapid. După cum se cunoaște, înzestrarea economiei cu o asemenea bază materială ridică pe prim plan problema utilizării cu un randament cît mai bun a capacităților de producție, creșterea eficienței economice a fondurilor fixe, amplasarea și dimensionarea rațională a întreprinderilor, creșterea producției nete ce revine la o unitate de capacitate de producție, concomitent cu reduceri ale costurilor de producție în toate sectoarele vieții economice, eliminarea totală a risipei și a pierderilor pentru economie. Așa cum se subliniază în recente documente de partid date publicității reducerea cheltuielilor materiale, a consumului de energie și de materiale devine o problemă centrală pentru întreaga economie.

structura energiei primare utilizate pentru producerea energiei termoelectrice, așa cum rezultă din datele tabelului nr. 3.

În perioada actuală eforturile sînt îndreptate în direcția gospodăririi raționale și valorificării superioare a resurselor de hidrocarburi, țigai și gaze, urmărindu-se reducerea și înlocuirea treptată a acestora cu cărbuni inferiori drept combustibil pentru producerea energiei termoelectrice, precum și un regim sever de economii și limitarea și, într-o perspectivă apropiată, lichidarea situației de importatori de combustibil și energie.

Dezvoltarea economică solicită însemnate cantități de materii prime din zăcămintele naturale în condițiile în care România nu este o țară bogată în aceste resurse. Opțiunea pentru formarea unei economii cu o structură modernă ne-a impus, însă, în anumite limite, desigur, dezvoltarea industriei metalurgiei feroase și neferoase, crearea unei baze proprii de metal, creșterea producției de fontă și oțel. Astfel, în anul

prof. dr. Mircea BULGARU

(Continuare în pag. 12)

JUDEȚUL HUNEDOARA

**RITMURI ACCELERATE, STRUCTURI CALITATIV
SUPERIOARE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE**

ÎN ANSAMBLUL profundelor transformări petrecute în viața economico-socială a României, dezvoltarea echilibrată a forțelor de producție în plan teritorial se înscrie ca o realizare de mare însemnătate, ca o trăsătură esențială, cu semnificații deosebite. Politica partidului, concepția secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, de înscriere accelerată, cu contribuții tot mai substanțiale, a fiecărui județ în circuitul economiei naționale a determinat și în Hunedoara formarea unei puternice baze tehnico-materiale a producției, mobilizarea amplă și valorificarea în grad înalt a resurselor materiale și umane existente pe plan local, creșterea nivelului de civilizație și bunăstare.

Pe această bază, mai cu seamă în ultimul deceniu și jumătate, în județul nostru s-au dezvoltat impetuos atât industria, cât și agricultura, asigurându-se premise trainice pentru continua înflorire a întregii vieți economico-sociale din această parte a țării. În anul Congresului al XII-lea al P.C.R. și al sărbătoririi celei de-a 35-a aniversări a eliberării patriei, județul Hunedoara se prezintă ca unul dintre județele țării cu o industrie puternică, modernă, cu o agricultură în plin proces de dezvoltare, cu condiții tot mai bune de muncă și de viață pentru toți oamenii muncii.

Factorul dinamizator — industria

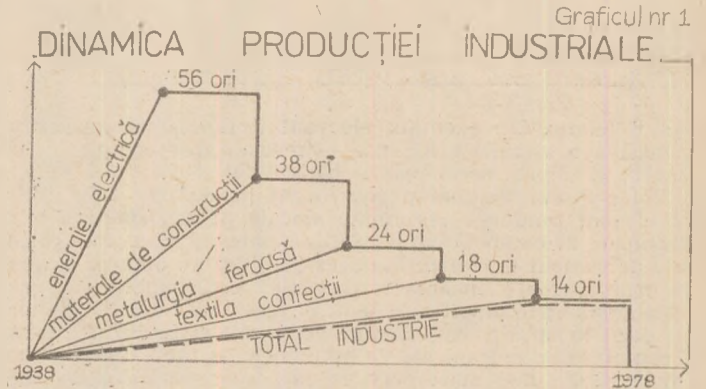
ACTIONÎND ca ramură conducătoare a economiei și deținând ponderea dominantă în crearea venitului net, industria ocupă în județul Hunedoara primul loc, imprimând ritmuri înalte de creștere tuturor celorlalte ramuri ale economiei.

După cum se știe, pe aceste meleaguri există vechi tradiții industriale. Dar dacă între cele două războaie mondiale capacitățile de producție existente — relativ reduse ca număr și ca amplitudine a producției — erau folosite în proporție scăzută, în anii socialismului industria s-a dezvoltat vertiginos, înregistrând adevărate salturi calitative atât ca dinamică, cât și ca structură. Comparativ cu anul 1948, producția industrială a județului Hunedoara (de 29,3 mld. lei în 1979 și de 33,2 mld. lei în anul 1980) este astăzi de 14 ori mai mare. (graficul nr. 1) dar din punct de vedere fizic ea a crescut de 16 ori la fontă, de 22 de ori la oțel, de 182 ori la laminate și de 40 ori la energia electrică. Numai termocentrala de la Mintia produce de 6 ori mai multă energie electrică decât s-a produs în toată țara în anul 1938. Cifrele comparative arată că industria hunedoreană și-a dublat volumul în medie la fiecare 7 ani. În prezent județul Hunedoara deține primul loc pe țară la producția de huiă coesificabilă și minereu de fier, locul al doilea la fontă și laminate, la coes și energie electrică, locuri fruntașe la multe alte produse de care economia națională are mare nevoie.

Totodată, a avut loc și o restructurare a industriei pe ramuri, care a urmărit promovarea masivă a ramurilor purtătoare de progres tehnic și înaltă eficiență. Au luat un impetuos avânt ramurile prelucrătoare, cele capabile să asigure utilizarea optimă a forței de muncă din județ și să valorifice superior resursele naturale de materii prime (tabelul nr. 1). Față de

anul 1950 s-a dublat ponderea metalurgiei feroase, a construcțiilor de mașini, iar ponderea industriei de pielărie, blănărie încălțăminte și a industriei materialelor de construcții a crescut de peste trei ori; în schimb s-a micșorat la aproape o treime ponderea combustibilului.

Toate aceste evoluții hotărâtoare pentru substanțialul progres economico-social al județului au fost determinate de alocare consecventă, în anii socialismului, a unor importante fonduri de investiții — de peste 65 miliarde lei, din care circa 70% pentru dezvoltarea industriei — menite să contribuie în special la creșterea producției metalurgiei feroase și a producției de cărbune și energie, domenii de importanță vitală pentru desfășurarea

șurarea accelerată a procesului industrializării în întreaga țară S-au dezvoltat puternic Combinatul siderurgic Hunedoara (prin construirea oțelăriei Martin și a grupurilor de laminoare) și întreprinderea „Victoria“-Călan, minele din Valea Jiului (prin creșterea de aproape 5 ori a capacităților de producție), din Poiana Ruscăi și Țara Zarandului, au fost puse în funcțiune mina și uzina de preparare a minereurilor cuprifere Deva, cea de preparare a minereurilor de fier de la Teliuc și a cărbunilor de la Coroești, Lupeni și Petrila, Intreprinderea electrocentrale și cea de materiale de construcții Deva, o nouă întreprindere de ciment la Chișcădașa, una de încălțăminte la Hunedoara, două fabrici de tricotaje — una la Petrosani, alta la Hunedoara, țesătoria de mătase din Deva ș.a.

Elemente definitorii pentru saltul la o nouă calitate

LATURILE cantitative ale dezvoltării au fost atent corelate cu cerințele de sporire a calității întregii activități productive, de creștere puternică a eficienței economice. Obținerea unor sporuri tot mai mari de producție fizică și creșterea valorii nou create s-au realizat în condițiile unei îmbunătățiri a raportu-

Tabelul nr. 1

Evoluția structurii industriei hunedorene %

Ramuri industriale	Ponderea ramurii în totalul producției industriale a județului			
	1950	1960	1970	1978
Energie electrică și termică	3,1	9,6	7,3	5,4
Combustibil	46,5	34,1	17,7	15,0
Metalurgie feroasă	23,1	38,5	56,6	47,4
Metalurgie neferoasă	4,4	2,2	1,5	2,5
Construcții de mașini	3,6	3,0	3,5	9,1
Chimie	2,0	2,1	1,7	2,5
Materiale de construcții	1,0	1,3	2,4	4,1
Exploatare și prelucrare lemn	5,2	2,3	1,9	1,8
Textilă și confecții	1,6	0,8	0,5	1,5
Pielărie, blănărie, încălțăminte	0,8	0,5	0,8	3,0
Alimentară	0,0	5,1	5,5	6,3

lui între efort și efect. Semnificative în acest sens sînt datele tabelului nr. 2, din care rezultă o creștere mai mare a producției industriale în comparație cu creșterea volumului de investiții.

Dar și alte elemente sînt de natură să illustreze creșterea eficienței. Astfel, în primii trei ani din acest cincinal, productivitatea muncii în industria județului a crescut într-un ritm mediu anual de 5,8%. Semnificativ este faptul că în primele cinci luni ale acestui an 77,7% din sporul producției nete s-a realizat pe seama creșterii productivității muncii, iar sporul față de anul trecut s-a bazat în întregime pe creșterea productivității muncii. Depășirea planului la producția globală s-a realizat în proporție de 47,3% pe seama creșterii productivității muncii. Sporirea productivității a fost realizată în primul rînd pe seama introducerii largi în producție a pro-

Tabelul nr. 2

Corelația între efort și efecte

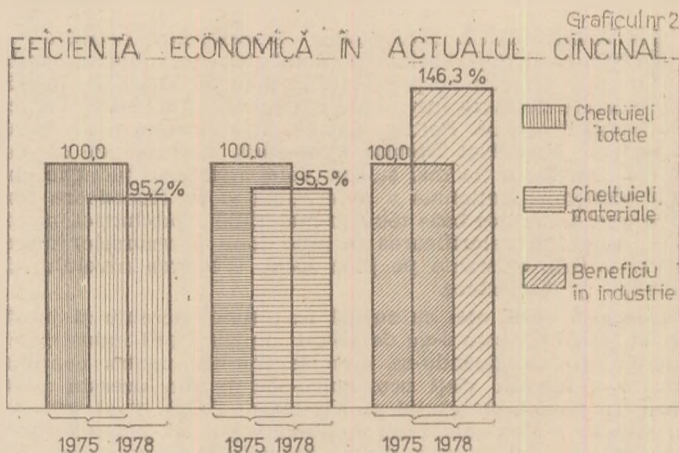
Cincinale	Investiții în industrie (mil. lei)	Prod. globală ind. la finele intervalului (mil. lei)	Productiv. muncii în industrie la finele intervalului (lei/pers)
1961—1965	8 268	10 905	125 093
1966—1970	9 713	15 946	177 376
1971—1975	10 665	21 446	226 982
1976—1980	20 789	33 223	347 811

gresului tehnic. Un exemplu elocvent îl reprezintă mecanizarea masivă a lucrărilor miniere — mecanizarea complexă cu susținere și tăiere mecanizată a cărbunelui — în toate minele din Valea Jiului. Acționînd consecvent pe această linie, utilizînd eficient fondurile înseminate alocate pentru sporirea randamentelor în exploatarea și ușurarea muncii minerilor, colectivele de oameni ai muncii din aceste unități au obținut în abataje, prin tăierea și încărcarea mecanică a cărbunelui, 26,3 din totalul producției planificate pentru acest an (cu 12,1% mai mult decît în anul trecut). Semnificativ este și faptul că numărul complexelor mecanizate în funcțiune în mine în acest an va fi cu 42,9% mai mare decît în 1978, al combinelor de abataj cu 71,4%, iar al combinelor de înaintare cu 133,3%, ceea ce va permite un spor substanțial de productivitate, obținerea unei producții considerabil mai mari de cărbune.

La înfăptuirea obiectivelor privind introducerea progresului tehnic o importantă contribuție o aduce activitatea de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică care vizează perfecționarea tehnologiilor de extracție, asimilarea de noi mașini și utilaje pentru minerit, perfecționarea tehnologiilor de fabricare a fontei, elaborare, turnare și laminare a oțelului, fabricarea de noi mărci de oțeluri și tipodimensiuni de laminate cu caracteristici superioare. În primii trei ani ai actualului cincinal au fost asimilate și introduse în fabricație aproape 2300 produse noi și au fost reproiectate mașini și utilaje pentru minerit și metalurgie, mașini-unelte, produse din mase plastice, materiale de construcții etc., care la rîndul lor au contribuit substanțial la creșterea productivității și reducerea costurilor de producție. De asemenea, materializăm orientările privind mecanizarea mai rapidă a lucrărilor miniere din abataje, introducerea unor utilaje moderne, de mare complexitate tehnică și înaltă productivitate. O experiență bună s-a acumulat pe această linie la întreprinderile miniere Paroșeni, Lupeni și Vulean, la întreprinderea de utilaj minier Petroșani ș.a. Pentru promovarea progresului tehnic se acționează și în celelalte unități miniere din județ, în siderurgie și energetică, în industria chimică și a materialelor de construcții.

Reducerea permanentă a cheltuielilor de producție și diminuarea ponderii cheltuielilor materiale a reprezentat o altă

principală direcție de acțiune în sporirea eficienței (graficul nr. 2). Din anul 1970, cînd pentru 1000 lei producție marfă se cheltuiau 903 lei, nivelul costurilor totale s-a redus la 860 lei în 1978, iar cheltuielile materiale la 1000 lei producție marfă fabricată au scăzut de la 730 în anul 1970 la 675 lei în 1978. Pe ansamblul județului, ca urmare a reducerii nivelului cheltuielilor, în special al celor materiale și energetice, în anul trecut fiecare mie de lei producție marfă fabricată a costat cu 43 lei mai puțin decît în 1970, economisindu-se în acest fel peste 905 milioane lei. O contribuție esențială aduce Combinatul siderurgic Hunedoara, unde se acționează cu perseverență în direcția creșterii procentului de scoatere a metalului, sporirii cantității de laminate finite care se obțin dintr-o tonă de oțel lingou. În primele 5 luni din acest an siderurgiștii hunedoreni au obținut un coeficient de scoatere de 83,01% comparativ cu 82,45% în 1978, și cu 79,14% cu trei ani în urmă. Prin creșterea cu un punct a coeficientului de scoatere, în acest an se asigură o reducere a consumului de oțel lingou pe tona de laminate finite pline cu 15,26 kg, ceea ce, pe ansamblul producției de laminate a combinatului, reprezintă o economie de metal din care se poate obține un spor de producție de 33 000 tone laminate. De asemenea, în primii trei ani ai actualului cincinal consumul de cocs pe tona de fontă la Combinatul siderurgic Hunedoara s-a redus cu 2,8%, iar consumul de energie electrică cu 1,1% la fabricarea oțelului și cu 15,6% la laminare. Și acestea sînt doar cîteva exemple.

Acțiunile întreprinse pentru reducerea consumurilor materiale în toate întreprinderile din județ au condus în primii trei ani ai cincinalului la economisirea a 16 500 tone cocs metalurgic, 1 800 tone benzină, 2 700 tone motorină, 175 mc lemn și alte produse. În același timp, au crescut indicii de valorificare a materiilor prime și a materialelor. Față de anul 1975, valoarea producției obținute dintr-un metru cub de masă lemnoasă a crescut cu 50,3%, iar a produselor obținute dintr-o tonă de carne cu 47,3%.

O atenție deosebită se acordă autodotării, folosirii tuturor rezervelor de creștere a productivității muncii și a eficienței economice. În acest scop, la Combinatul siderurgic Hunedoara și întreprinderea „Victoria” — Călan — unități mari consumatoare de energie electrică și combustibili — se va trece la introducerea unor noi tehnologii, la înlocuirea treptată a cuploarelor adînci de la laminorul Bluming 1000 mm prin cuploare cu randamente energetice superioare, recuperarea căldurii gazelor arse și preîncălzirea aerului de combustie în cuploarele tehnologice. Se vor lua măsuri pentru reducerea consumurilor energetice prin înlocuirea instalațiilor cu randamente scăzute introducerea procedurii de elaborare a oțelului în convertizoare, montarea unor instalații de turnare continuă etc.

Măsuri eficiente s-au luat în ceea ce privește recuperarea și valorificarea materialului lemnos în întreprinderile miniere din Valea Jiului, valorificarea în proporție de 65% a armăturilor metalice din galeriile icșite din funcțiune, valorificarea scurtăturilor la laminorul de semifabricate de la C.S. Hunedoara, unde în acest an vor fi valorificate peste 2000 tone produse secundare.

Progresul constant al agriculturii

CONCOMITENT cu celelalte ramuri ale economiei județului, agricultura a cunoscut o continuă dezvoltare și modernizare.

Deși are o suprafață arabilă mică, județul Hunedoara a beneficiat în ultimii 15 ani și în acest sector de fonduri de investiții de aproape două miliarde lei, cea mai mare parte a acestora fiind orientată spre creșterea producției vegetale și animale. Prin eforturile materiale făcute pentru dotarea agriculturii cu mijloace tehnice de mare randament, prin sporirea cantităților de îngrășăminte aplicate și ameliorarea permanentă a raselor de animale, prin amplificarea eforturilor tuturor oamenilor muncii din acest sector s-au intensificat apreciabil procesele de producție agricolă, obținându-se ritmuri de

Tabelul nr. 3

Dinamica producției agricole a județului (1950 = 100)

	1960	1965	1970	1975	1989
Totală	190,2	148,2	147,7	226,4	339,5
Vegetală	240,9	146,0	100,9	139,1	321,4
Animală	142,7	150,3	191,4	314,7	359,2

creștere fără precedent. În acest an, producția agricolă a județului este de peste trei ori mai mare decât în anul 1950, cea animală de 3,5 ori, iar cea vegetală de 2,5 ori (vezi în acest sens și tabelul nr. 3. De asemenea, în ultimii 15 ani, producția cerealiară a crescut cu 43% la grâu, cu 57% la porumb, cu 36% la legume, de 5 ori la orz, de trei ori la fructe etc.

O atenție deosebită s-a acordat asigurării unei puternice baze tehnico-materiale — mijloacelor de mecanizare și chimizare, creșterii numărului cadrelor de specialitate, perfecționării metodelor și tehnologiilor de lucru. Prin sporirea parcului de tractoare, în anul 1978 reveneau în medie 90 ha teren arabil pe un tractor, față de 116 ha în 1970 și 767 ha în anul 1960. Numărul semănătorilor a crescut de la 84 în anul 1960 la 1 079 în 1978, al combinelor pentru păioase de la 21 la 337, al cultivatoarelor mecanice de la 37 la 277. În primii trei ani ai actualului cincinal în agricultura județului Hunedoara s-au folosit peste 22 000 tone îngrășăminte chimice. Toate acestea au influențat pozitiv creșterea productivității muncii, pe de o parte, iar pe de altă parte au condus la scăderea ponderii populației ocupate în agricultură de la 35% în 1965, la 21% în 1978.

Având în vedere configurația solului județului Hunedoara, faptul că o apreciabilă parte de teren este acoperită de fânețe și pășuni, s-a dezvoltat considerabil creșterea animalelor, zootehnia deținând o pondere de 58% în producția agricolă a județului. Îndeosebi ca urmare a organizării producției de carne și produse alimentare în complexe și ferme specializate. Și pomicultura constituie o ocupație tradițională a locuitorilor județului. În urma măsurilor luate în anii socialismului pentru sistematizarea și modernizarea livezilor și introducerea în cultură a unor soiuri de pomi cu producții și valoare economică mare, structura pe specii a pomilor fructiferi s-a modificat considerabil, producțiile anuale crescând simțitor.

În vederea sporirii producțiilor la hectar, pe lângă măsurile luate pentru ridicarea gradului de fertilitate a terenurilor, se acordă o permanentă atenție folosirii unor semințe din soiuri și hibrizi cu potențial productiv ridicat, intensificării mecanizării lucrărilor agricole și îmbunătățirii calității acestora. Pentru acoperirea necesarului de consum al populației județului din producție proprie cu cartofi și legume, rădăcinoase și vărzoase, au fost luate măsuri de extindere a acestor culturi în zonele favorabile, de concentrare a producției în unele unități, astfel încât să se poată face și o mecanizare, într-un grad mai ridicat. Îndeosebi a lucrărilor de plantat și semănat, de întreținere și recoltat. Așa, spre exemplu, ponderea suprafețelor cultivate cu cartofi o dețin unitățile din consiliile agroindustriale Totești și Hațeg, unde se obțin și cele mai ridicate producții la hectar. În acest scop s-au extins suprafețele de legume de câmp cu 725 ha, iar culturile protejate cu 25 ha. Chiar din acest an, agricultura județului asigură necesarul de cartofi, rădăcinoase și vărzoase pentru buna aprovizionare a populației.

Pentru sporirea producției de carne și lapte, care să satisfacă integral necesarul de consum al populației județului, începând din anii 1980—1981, pe lângă măsurile luate în vederea extinderii capacităților de îngrășare a bovinelor și porcinelor (la Orăștie, Hațeg și Bărași) precum și a fermelor specializate pentru creșterea vacilor cu lapte (în consiliile unice agroindustriale Geoagiu, Iliu, Dobra, Orăștie și altele), există o preocupare deosebită pentru îmbunătățirea reproducției și ameliorarea raselor la toate speciile de animale. În prezent se află în execuție 9 complexe de vaci, o fermă pentru vitele de reproducție și o îngrășătorie de tineret taurin.

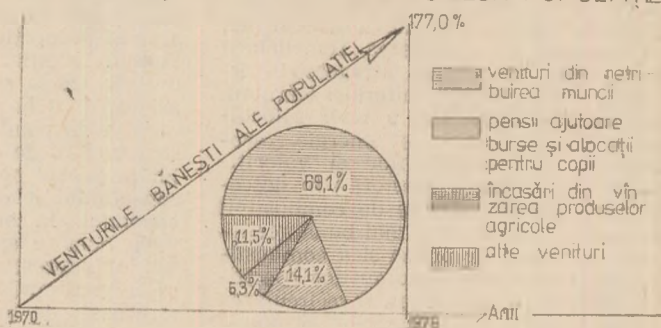
Interdependența dezvoltare — bunăstare

POLITICA consecventă a partidului și statului nostru de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor își găsește o vie ilustrare în realizările obținute pe acest țărm și în județul Hunedoara. Marile transformări revoluționare ce au avut loc în județul nostru, în întreaga țară în decursul edificării socialismului, evidențiază politica științifică a partidului, finalitatea sa pregnant social-umană.

De-a lungul anilor au sporit continuu atât veniturile individuale ale populației, cit și cele din fondurile sociale de consum. Numai în ultimii 8 ani, ca urmare a măsurilor luate pentru majorarea retribuției personalului muncitor, creșterea veniturilor țăranimii, perfecționarea sistemului de pensionare, majorarea alocațiilor de stat pentru copii și a unor ajutoare etc., **veniturile bănești totale ale populației județului au crescut cu 77,1%**, prezentând o dinamică continuu ascendentă (graficul nr. 3). Peste 95% din totalul veniturilor bănești nominale ale populației se realizează de la sectorul socialist, iar veniturile din retribuirea muncii reprezintă peste 2/3 din total. Retribuția medie nominală netă lunară pe ansamblul județului a atins în 1978 nivelul de 2 256 lei pe om al muncii, reprezentând o creștere de 56,1% față de 1970.

Veniturile populației au fost întregite cu cele obținute din fondurile sociale de consum. Numai în ultimul an, **de la bugetul de stat al județului s-au cheltuit pentru satisfacerea nevoilor sociale 1,7 miliarde lei**, cu 536 milioane lei mai mult decât în anul 1971, revenind în medie pe an 10 000 lei pentru fiecare familie din județ. În ultimul an, pensiile de asigurări sociale de stat au crescut în medie cu 11,4%, iar pensiile mici cu pînă la 20%. Totodată, au fost majorate pensiile țăranilor cooperatori, pensia medie lunară a acestora fiind de 2,9 ori mai mare decât în anul 1970. Pentru acțiunile social-culturale, învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății și asistență socială, populația județului a beneficiat în ultimul an de fonduri alocate de stat în valoare de peste 600 milioane lei.

DINAMICA ȘI STRUCTURA VENITURILOR POPULAȚIEI

Creșterea neconținută a veniturilor oamenilor muncii se realizează în deplină concordanță cu posibilitățile reale de a le pune la dispoziție un volum tot mai mare și diversificat de bunuri de consum și servicii. Anul trecut, volumul desfacerilor de mărfuri prin rețeaua unităților comerciale cu amănuntul a fost aproape de cinci miliarde lei, revenind în medie 9 535 lei pe fiecare locuitor al județului, de 9,5 ori mai mult decât în anul 1950. Anual se asigură un volum de prestații de servicii de peste 900 milioane lei, revenind 1 700 lei pe locuitor. Volumul prestațiilor de servicii către populație față de 1970 s-a dublat și s-a diversificat continuu.

Preocuparea consecventă a partidului și statului pentru asigurarea unor condiții tot mai bune de locuit se concretizează în județul nostru prin construirea, în anii socialismului, din fondurile statului și cu sprijin de la stat, a unui număr de 80 000 apartamente, dintre care 41 000 numai în ultimii zece ani. În același timp, populația de la orașe și sate și-a construit din fonduri proprii peste 40 000 case noi. Se poate aprecia că mai mult de 90% din fondul locativ existent în județ a fost creat în anii socialismului, că șapte familii din zece locuiesc în prezent în case noi.

BENEFICIIND și în continuare de însemnate fonduri de investiții, care vor asigura înflorirea sa multilaterală, Hunedoara va fi și în următoarea perioadă un puternic și reprezentativ centru al industriei siderurgice și extractive, concomitent cu diversificarea mai accentuată a producției industriale. Comitetul județean de partid va acționa în viitor cu și mai multă stăruință pentru mobilizarea amplă a energiilor creatoare ale oamenilor muncii în vederea transpunerii integrale în viață a programelor suplimentare de dezvoltare mai rapidă economic-socială a țării și de creștere mai accentuată a nivelului de trai al oamenilor muncii, pentru ridicarea eficienței întregii activități economice, pentru creșterea beneficiilor, reducerea consumurilor, economisirea materiilor prime, materialelor și a energiei electrice, funcționarea corespunzătoare a autogestiunii și autoconducerii.

În anul 1985 valoarea producției nete va crește față de 1980 cu 28,4%, iar a producției globale industriale cu 28,6%. În conformitate cu prevederile Proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R. în anii viitorului cincinal se vor dezvoltă mai accentuat construcția de mașini, industria de prelucrare a lemnului și industria ușoară, punându-se accentul pe promovarea subramurilor și tehnologiilor care asigură o valorificare superioară și un consum mic de materii prime și energie. Totodată, numărul personalului muncitor în industrie va crește de la aproximativ 93 000 în prezent, la circa 115 000 în anul 1980 și 127 000 în anul 1985.

În cincinalul următor, rolul agriculturii (a cărei producție globală se va mări cu 53,7%) va crește în mod simțitor în economia județului. Un deosebit accent se va pune pe dezvoltarea intensivă, industrială a sectorului zootehnic, pe construcția de sere care să asigure în mai bune condiții aprovizionarea populației, pe folosirea mai eficientă a pământului, apărarea și conservarea fondului funciar prin ample și complexe lucrări de îmbunătățiri funciare, transformarea muncilor agricole într-o variantă a activității industriale.

Cunoscând că dezvoltarea economică are implicații directe în creșterea nivelului de trai, a gradului de civilizație și bunăstare, oamenii muncii din județul Hunedoara, în frunte cu comuniștii, însuflețiți de ideile mobilizatoare cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta plenară comună, în proiectul de Directive, sînt hotărâți să acționeze cu fermitate, să nu-și precupețească nici un efort pentru a întâmpina cea de-a 35-a aniversare a eliberării patriei și cel de-al XII-lea Congres al partidului cu noi și deosebite succese, pentru a contribui mai substanțial la dezvoltarea puternică a economiei naționale, pentru înaintarea României pe coordonatele luminoase ale societății socialiste multilateral dezvoltate, ale comunismului.

Petre LUNGU

secretar al Comitetului
județean Hunedoara
al P.C.R.

MUTAȚII ÎNNOITOARE FUNDAMENTALE

(Urmare din pag. 8)

1977 producția de oțel a țării a crescut față de 1950 de peste 20 ori. Asigurarea unui raport judicios între dezvoltare și resursele naturale, ca factori hotărâtori ai creșterii economice, se înscrie în programele naționale în câteva direcții mai principale: a) necesitatea remodelării consumului de resurse, atragerea în circuit a combustibililor inferiori (cărbuni, șisturi bituminoase și a unor înlocuitori), a altor surse de energie, economisirea hidrocarburilor și valorificarea superioară a acestora; b) descoperirea de noi rezerve de combustibil și materii prime; c) o mai bună gestionare a materiilor prime și a combustibililor, reducerea consumurilor specifice, refolosirea, reciclarea și recircularea oricăror părți de materii prime și materiale, a oricărei cantități de energie; d) modificări în înșeși procesele tehnologice ale unor ramuri care să ducă la consumuri minime de combustibil și materii prime.

Corespunzător necesităților economiei naționale a fost solicitat intens consumul de apă, numai volumul apei potabile distribuită populației în perioada 1950—1977 sub impulsul civilizației industriale s-a mărit de peste 14 ori. Resursele noastre de apă, evaluate la 240 de miliarde mc (11 400 mc de apă dulce pe locuitor), caracterizează un potențial mijlociu în comparație cu alte țări și cu cerințele de consum intern, ceea ce impune acumularea unor cantități însemnate de apă prin intensificarea ritmului de punere în valoare a potențialului hidroenergetic (în prezent folosim 25 la sută din potențialul tehnic amenajat), a acțiunilor de epurare a apelor uzate, alegerea unor tehnologii care să reducă gradul de poluare a apelor, lucrări de îndiguire și desecări, pentru menținerea echilibrului ecologic ș.a.

Înfăptuirea procesului de industrializare, modificarea tipului de consum potrivit noilor cerințe sociale au amplificat nevoia de lemn exercitînd o presiune continuă asupra resurselor forestiere. În această perioadă producția de cherestea a crescut mai mult decît dublu față de perioada antebelică și în aceeași proporție a evoluat și exportul. Fondul forestier al țării noastre de 6,3 mil. ha (26 la sută din suprafața țării) asigură 0,29 ha de pădure pe locuitor, ceea ce în condiții de îmbunătățire a structurii și de creștere a randamentului la hectar poate să asigure nevoile consumului și alte disponibilități ale economiei. În această direcție programele noastre speciale de dezvoltare a fondului forestier vizează o remodelare a consumului intern (economisirea riguroasă, de masă lemnoasă, introducerea de înlocuitori, creșterea susținută a producției, prin utilizarea aceluiași volum de masă lemnoasă) o raționalizare a exportului de cherestea, extinderea suprafeței ocupate cu păduri pe toate terenurile care nu se justifică a fi utilizate în alte scopuri, îmbunătățirea productivă și calitativă a structurii resurselor forestiere — prin creșterea suprafeței ocupate cu specii repede crescătoare (plop, salcîm etc.) și ridicarea ponderii unor specii valoroase cu ciclu lung de reproducție cum sînt rășinoasele, de la 26 la sută în prezent la 40 la sută în următoarele trei decenii și jumătate și creșterea valorificării superioare a masei lemnoase.

În anii construcției socialiste s-au obținut importante realizări în folosirea resurselor naturale agricole, în îmbunătățirea structurii categoriilor de terenuri în favoarea celor mai intensive, amenajarea unor suprafețe pentru irigat de 2 mil. ha — reprezentînd în anul 1978 circa 40 la sută din suprafața amenajabilă a țării. În perioada 1950—1978 producția alimentară a evoluat cu

un ritm mediu de 4,5 la sută, ceea ce înseamnă că indicii autonomiei alimentare (exprimat global ca un raport între producție și populație) ne este deosebit de favorabil, înregistrînd în această perioadă o creștere de 2,1 ori, fiind unul dintre cele mai ridicate în comparație cu multe alte țări. Cum norma de teren arabil de 0,45 la sută ha pe un locuitor ar putea cobori la 0,40 ha pe locuitor pînă în anul 2000, pe măsura creșterii populației, iar cererea de produse agroalimentare e în continuă creștere, se ridică necesitatea utilizării cit mai depline a terenurilor agricole — această mare bogăție națională. Folosirea rațională a pământului, păstrarea și ridicarea fertilității solului au devenit o problemă de stat, pământul fiind trecut sub ocrotirea legii. Politica statului în acest domeniu vizează cu deosebire: a) atragerea, menținerea și conservarea terenului agricol, în condițiile expansiunii industriale și a creșterii urbanizării; b) amplasarea zonală a culturilor potrivit condițiilor economice și pedologice, optimizarea structurii modului de folosință și a suprafețelor cultivate; c) aplicarea unui complex de măsuri pentru ridicarea capacității de producție a solului, prin mecanizare, chimizare, irigații, extinderea semințelor de soi de înalt randament și trecerea treptată la un sistem complex de agricultură de tip intensiv, cu caracter agroindustrial. Așa cum s-a subliniat în recente documente de partid, asigurarea bazei de materii prime a economiei devine una din problemele esențiale ale creșterii noastre economice și intrucît pe plan mondial prețurile la materii prime continuă să crească se impune folosirea rațională și economicoasă a energiei, a resurselor noastre interne. În asigurarea unei părți din aceste resurse agricultura constituie o rezervă puternică de aprovizionare a industriei cu produse care pot fi — și trebuie — valorificate superior.

CREȘTEREA PRODUCȚIEI NETE — ÎN STRÎNSĂ DEPENDENȚĂ CU REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE

CREAT în anii puterii populare, Combinatul de prelucrare a lemnului din Caransebeș a cunoscut o largă dezvoltare, realizând în prezent, din lemnul recoltat din zonă, o gamă diversificată de mobilă, furnire, plăci înnobilate, PAL, chereștea etc. atât pentru nevoile interne cât și pentru export.

În primii trei ani din actualul cincinal, combinatul a obținut o serie de realizări remarcabile pe linia valorificării superioare a lemnului, rămânând însă dator în atingerea unor indicatori planificați cum sînt producția netă, productivitatea muncii, beneficiul. În acest an, ca urmare a unor ample măsuri luate atât pentru organizarea mai bună a proceselor de fabricație, cât și pe linia promovării unor tehnologii moderne, activitatea economico-financiară a combinatului s-a îmbunătățit mult. Ca urmare, în primele 5 luni din 1979 s-au realizat peste plan circa 25 mii mp furnir, 35 mii mp PAL, 55 mii mp plăci înnobilate, un însemnat număr de garnituri de mobilă etc. Aceste realizări au determinat depășirea în intervalul amintit cu 9 milioane lei a producției marfă și cu 260 mii lei a producției nete (tabelul).

S-au înregistrat însă și unele rămăneri în urmă, îndeosebi la indicatorii de eficiență. Urmărind datele în tabelul nr. 1 se desprinde faptul că indicatorul cheltuieli, atât totale, cât și materiale, la 1000 lei producție marfă, a fost depășit pe 5 luni din 1979, cheltuindu-se peste plan circa 1 100 mii lei și, respectiv, peste 2 500 mii lei. Dacă aceste depășiri ar fi fost evitate, volumul producției ar fi fost mai mare și ar fi permis realizarea sau chiar de-

pășirea planului de beneficii. În ce constau posibilitățile nevalorificate pe această linie ?

Cum pot fi micșorate normele de consum

ANALIZA structurii cheltuielilor relevă faptul că ponderea cea mai însemnată o dețin cele cu materii prime, materiale, combustibil și energie. Nu s-ar putea spune că unitatea nu a acordat atenție acestei probleme. La marea majoritate a normelor de consum — atât la cele din planul de stat, cât și la cele ale M.E.F.M.C. sau ale combinatului — se constată fie realizări la nivelul planului, fie economii — cele mai multe din ele în cantități mici. Sînt însă și norme de consum cu depășiri, unele cu cantități substanțiale, deci cu valori mari. Astfel, din 11 norme de consum de combustibil, 3 sînt cu depășiri, cea mai mare din acestea localizîndu-se la produsul „PAL”. Din 11 norme de consum de materiale chimice la secția de plăci înnobi-

late, numai una singură a fost depășită, e vorba de fenol pentru PAL înnobilat, însă cu o cantitate importantă : circa 6 200 kg. De asemenea, la secția PAL, prin depășirea unei singure norme de consum, s-au utilizat peste plan circa 16 tone urelit. Se înțelege că asemenea depășiri au grevat costurile secțiilor respective și au influențat nivelul realizărilor pe total combinat, chiar dacă au fost parțial contracarate de economiile de la celelalte materiale.

În alte cazuri, consumul excesiv de diferite materiale se datorește defectării sau stării necorespunzătoare a utilajelor sau a unor părți componente. Așa stau lucrurile, de pildă, la producția de plăci înnobilate, unde uzura platanelor la presa Pagnoni a solicitat un consum suplimentar de fenol peste norma admisă. În situația în care plăcile înnobilate constituie materia primă pentru realizarea unor sortimente de mobilă pentru intern sau export, nu se poate pune nicidecum problema de a sista producția de plăci înnobilate din cauza platanelor. Dar exemplul relevă rezervele de economii existente la capitalul utilizării materialelor — rezerve care vor trebui puse neîntîrziat în valoare. Pentru aceasta se cer însă măsuri pe linia menținerii în stare bună de funcționare a utilajelor și instalațiilor prin repararea la timp sau prin modernizarea lor.

Implicații ale nerespectării corelației producție—eficiență

MAJORITATEA produselor lemnoase se realizează pe clase de calitate, existînd corespunzător prețuri de producție diferențiate pe clase de calitate. Sporirea ponderii produselor de calitate superioară în totalul producției fa-

Realizarea principalilor indicatori de plan

Indicatorii	Gradul de îndeplinire a planului pe 5 luni din 1979 %
Producția netă	100,2
Producția globală	102,5
Producția marfă	103,8
Productivitatea muncii calculată pe baza producției nete	99,3
Cheltuieli totale la 1000 lei producție marfă	100,6
din care :	
— cheltuieli materiale la 1000 lei producție marfă	102,1
Principalele produse fizice :	
— mobilă	100,1
— chereștea de fag	100,9
— furnire estetice	101,3
— placaj din lemn	100,8
— PAL (în mp)	101,4
— plăci înnobilate	106,9

vorizează creșterea producției valorice și duce la îmbunătățirea indicatorilor de eficiență. La C.P.L. Caransebeș, la trei produse sînt înscrși în plan indicatori de calitate: cheresteaua de fag, furnirile de fag și plăcile aglomerate (P.A.L.). Dacă în ce privește primele două produse, indicatorii de calitate au fost realizați atît în 1978 cît și în acest an, la P.A.L. situația se prezintă invers: clasa A de calitate a produsului trebuie să reprezinte 87% în totalul producției (exprimată în tone), dar în 1978 s-a obținut 83,3%, iar pe trimestrul I din acest an doar 80%. Cauza acestei situații o constituie uzura fizică a unor utilaje pe linia de P.A.L. Măsurile luate de întreprindere în lunile din urmă pentru înlocuirea acestora sînt desigur binevenite, deși ele puteau fi inițiate mai de mult, ceea ce ar fi dus la realizarea producției de calitate superioară în proporția planificată, creînd astfel condiții ca secția de P.A.L. să nu depășească indicatorul de cheltuieli.

O altă cauză care a influențat depășirea costurilor unitare și a cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă pe secții o constituie volumul ridicat de refuzuri, datorate calității necorespunzătoare a unor produse, care au necesitat remanieri. La cheltuielile ocazionate de soluționarea refuzurilor și efectuarea remanierelor s-au adăugat altele izvorite din nevoia de condiționare a mobilei (îndeosebi a scaunelor) aflată în stoc supranormativ o perioadă mare de timp din diverse cauze, și care a suferit degradări pînă la livrarea către beneficiari.

Multe acțiuni cu efecte economice evidente, sînt cuprinse în planurile de măsuri ale combinatului, ele fiind menite să-și aducă aportul la sporirea valorii nou create, la creșterea eficienței. Din păcate mai sînt ignorate unele resurse considerate de mai mică importanță. Este cazul, de exemplu, cu rest-cuțitele (resturile de lemn care rămîn după decuparea furnirurilor). În prezent acestea se prelucurează parțial în semifabricate de cherestea, parte se livrează la terți cu preț inferior semifabricatelor. Pe 4 luni, dintr-o cantitate totală de 238 mc s-au preluat parțial în semifabricate de cherestea, parte se livrează la terți cu preț inferior semifabricatelor. Pe 4 luni, dintr-o cantitate totală de 238 mc s-au prelucrat în semifabricate doar 160 mc. Materia

lemnoasă respectivă se pretează încă în întregime la prelucrarea în semifabricate, care la rîndul lor ar putea fi utilizate fie la ambalaje, fie în producția de mobilă. În acest fel s-ar obține o producție suplimentară, avantajoasă din punct de vedere al costului unitar, care ar contribui la creșterea eficienței generale. Pentru aceasta este nevoie însă ca sectorul de croit semifabricate să fie dotat cu 2 ferestre-panglică — doleanță posibilă de soluționat de către Centrala de prelucrare a lemnului.

În aceeași situație se află capetele de bușteni și de lobde, precum și rolele de la derularea furnirurilor. Acestea, în loc să fie tocate pentru plăci, ar putea fi transformate în semifabricate cu valoare unitară mult mai mare. O singură condiție organizatorică se cere îndeplinită, și anume: secția de croit semifabricate să fie dotată cu un circular tip Gugești, lucru de altfel deplin posibil.

Mobilizarea largă a rezervelor disponibile

INTRUCÎT CREȘTEREA gradului de eficiență a producției este rezultatul conjugat al mai multor factori, să urmărim și modul în care C.P.L. Caransebeș a acționat asupra unora din aceștia:

• **Structura producției.** Realizările pe primele 5 luni din 1979 vădesc faptul că, la nivelul combinatului, nu s-au urmărit ca structura de producție realizată să favorizeze creșterea eficienței. Ne-realizările de plan și depășirile mai mici sînt tocmai la produsele cu prețurile unitare cele mai ridicate (furnir de rășinoase, furnir de stejar, furnir diverse specii), în schimb s-a depășit producția de furnir de fag, care are un preț unitar de circa două ori mai redus decît furnirele din celelalte specii; producția de P.A.L. melaminat a fost depășită cu 1,5%, iar cea de P.A.L. emailat cu 10,9%, deși prețul primului sortiment e aproape dublu decît al celui de al doilea.

• **Cooperarea în producție.** Deși cooperarea în producție aduce avantaje și pentru furnizor și pentru beneficiar, la C.P.L. Caransebeș nu s-a acționat în suficientă măsură pentru îndeplinirea întocmai a planului de cooperări. La nivelul a 5 luni din acest an au existat numeroase restanțe la livrări: 45% la semifabricate din P.A.L. în formate fixe, 46% la semifabricate

din P.A.L. înobilate, 64% la spătare multate echivalent 4 m/m. S-au înregistrat și depășiri ale planului — 7% la furnirile îmbinate, 17% la semifabricate din cherestea, 28% la spătare multate etc.

• **Utilizarea forței de muncă.** Prin depășirea productivității muncii calculată la producția globală cu 1,5%, întreprinderea a realizat o economie relativă de 68 lucrători, ceea ce a contribuit la reducerea cheltuielilor cu munca vie cu circa 6 lei la 1 000 lei producție marfă. Aceste rezultate se regăsesc și în productivitatea muncii în expresie fizică la majoritatea produselor, care sînt realizate cu economii de ore de muncă (mobilă din plăci înobilate — 0,8 ore/1 000 lei, mobilă corp modernă 0,2 ore/1 000 lei, furnire estetice — 1,0 ore/1 000 mp P.A.L. — 1,3 ore/tona).

• **Pregătirea producției.** Mobilă este un produs complex a cărei fabricație necesită o pregătire detaliată prealabilă. La C.P.L. Caransebeș pregătirea producției la secțiile de mobilă înregistrează rămăneri în urmă față de grafic, datorită neprimirii la timp a documentațiilor tehnice. Astfel, din 17 note de comandă întocmite în 1979 pentru elaborarea de noi documentații, doar 4 au fost onorate pe primele 5 luni. Din această cauză în luna iunie a.c., de exemplu, nu s-a putut lansa în fabricație garnitură de mobilă „Tirol“, cu implicații economice greu anihilabile pînă la sfîrșitul anului. Se pune, deci, pe deoparte problema de a se întări colectivul propriu care proiectează tipurile de mobilă și elaborează documentațiile iar, pe de altă parte, ca în anumite cazuri să se facă apel la aportul diferitelor colective de proiectanți din alte întreprinderi, spre a se respecta graficul de lansare în producție a noilor tipuri de mobilă.

AȘADAR, multiple rezerve ce pot fi atrase în circuitul productiv pentru sporirea producției nete, reducerea cheltuielilor materiale și sporirea eficienței întregii activități economice. Valorificarea lor cît mai grabnică impune măsuri pe întreaga filieră a producției și, îndeosebi, în sectoarele în care se semnaleză depășirea normelor de consum, utilizarea la un nivel scăzut a materiei prime.

P. CIOCU

CONTROLUL BUGETAR AL COSTURILOR

— O metodă care permite urmărirea operativă a costurilor —

ANALIZA REZULTATELOR obținute în unele întreprinderi industriale din municipiul Timișoara cum sînt: „Electromotor“, „Azur“, „Victoria“ și altele în perioada de aplicare a măsurilor privind perfecționarea mecanismului economico-financiar, reliefează o mai bună gospodărire a fondurilor materiale și bănești ale acestor unități. Problemele valorificării cît mai depline a întregului potențial tehnic, material și uman al întreprinderilor, încadrarea în consumurile prevăzute de materii prime, materiale, combustibil și energie și chiar reducerea lor sub normele stabilite, folosirea mai bună a timpului de lucru, creșterea productivității muncii pe ansamblul unităților și pe fiecare loc de muncă, se află în centrul atenției consiliilor oamenilor muncii și constituie obiectul unor acțiuni și planuri de măsuri tehnico-organizatorice. Toate acestea au condus la îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan privind creșterea producției nete, a producției în unități fizice și sporirea beneficiilor. Se poate aprecia că există o mai mare răspundere pentru reducerea cheltuielilor materiale și obținerea unui venit net cît mai mare, necesar atît autofinanțării producției și a dezvoltării acesteia, cît și participării fiecărei unități într-o măsură tot mai mare la formarea fondurilor centralizate ale statului.

Întărirea autogestivității economico-financiare a întreprinderilor, îndeplinirea cu succes a rolului bugetului de venituri și cheltuieli ca instrument principal de înlăptuire a autoconducerii și autofinanțării întreprinderilor, necesită organizarea secțiilor și sectoarelor de activitate pe principiul gestiunii economice, urmărindu-se creșterea răspunderii întregului personal muncitor și în special a cadrelor tehnico-îngineresti din producție pentru gospodărirea cît mai rațională a fondurilor materiale și bănești. În același timp, este necesară organizarea unui sistem de planificare, evidență și urmărire operativă și sistematică a principalilor indicatori de plan și din bugetul de venituri și cheltuieli al întreprinderii la nivelul secțiilor și sectoarelor de activitate, astfel încît fiecare om al muncii să cunoască ce contribuție trebuie să aducă la sporirea valorii nou create, să știe precis de ce avantaje va beneficia dacă va munci mai bine, mai spornic, mai eficient.

În acest context considerăm pe deplin justificate opiniile exprimate în ul-

timul timp¹⁾ în legătură cu **necesitatea de a se defalca și a ține evidența indicatorilor de plan, din bugetul de venituri și cheltuieli, a valorii producției nete, a costurilor de producție pe secții, faze tehnologice sau pe produse.**

Considerăm că planificarea, urmărirea și controlul veniturilor și a producției fizice pe secții și sectoare de activitate se poate înlăptui cu ușurință, în schimb nu este soluționată problema planificării, evidenței și calculării costurilor producției industriale pe secții și sectoare de activitate.

METODELE DE CALCULAȚIE a costurilor „globale“, pe faze de fabricație, „pe comenzi“ — metode tradiționale, care se aplică în majoritatea întreprinderilor — nu dau posibilitatea să se cunoască contribuția fiecărei secții și sector de activitate la rezultatele întreprinderii lăsînd în afara răspunderii pentru nivelul costurilor și în general modul de gospodărire a resurselor întreprinderilor cadrele de la nivelul subunităților, care au un rol hotărîtor în creșterea eficienței economice.

Dintre metodele evoluat de calculație a costurilor, considerăm că cea mai potrivită pentru planificarea, urmărirea și calcularea costurilor pe secții este **metoda de conducere prin bugete de costuri.**

Bugetul de costuri face parte din sistemul bugetar, ca element de fundamentare și urmărire a costurilor din bugetul de venituri și cheltuieli al întreprinderii. Obiectivul principal al bugetării costurilor este crearea unui sistem care să permită compararea costurilor efective cu cele planificate, determinarea abaterilor, cauzelor lor, reducerea, eliminarea și prevenirea depășirilor nedorite de costuri și obținerea de economii cît mai mari, în condițiile îndeplinirii și depășirii sarcinilor de plan.

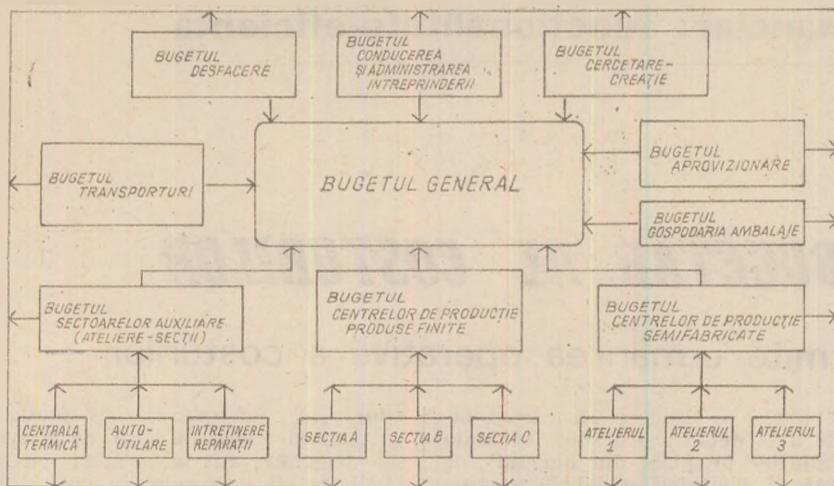
Controlul bugetar ca metodă de conducere implică trei aspecte: **prevederea**, care nu trebuie să constituie o simplă continuare sau exploatare a trecutului, ci o stabilire realistă a obiectivelor, bazată pe fundamentarea sarcinilor de plan; **bugetarea veniturilor și cheltuielilor**, ca o sinteză, în expresie bănească a activității economice și sociale a întreprinderii, a modului de gospodărire a fondurilor materiale și bănești în vederea ridicării eficienței economice; **urmărirea abate-**

rilor prin confruntarea sistematică a rezultatelor obținute față de prevederile bugetare, atît la venituri cît și la cheltuieli și în special la costurile de producție, nu numai pe întreprindere, ci și pe secții și sectoare de activitate.

Din studiul efectuat de noi în întreprinderile mai susmenționate rezultă că introducerea controlului bugetar asupra costurilor este o operație complexă, care implică luarea în considerare a situației specifice, asigurarea unor condiții și cerințe prealabile cum sînt: sectorizarea întreprinderii, adică delimitarea secțiilor și sectoarelor la nivelul cărora se planifică și urmăresc costurile de producție pe bază de buget, numite **centre de costuri**; dotarea secțiilor și sectoarelor de activitate cu **aparate de măsură și control** care să permită o evidență cît mai exactă; numirea unui **responsabil unic** pentru fiecare buget, înzestrat cu autoritate (el este conducătorul activităților ce se desfășoară și totodată responsabilul bugetului, indiferent dacă este șef de secție, atelier, serviciu, birou sau are numai delegație de a conduce activitatea respectivă); stabilirea costurilor și a celorlalți indicatori de plan la nivelul fiecărui centru de costuri, iar bugetul să nu cuprindă alte date decît pe acelea pe care responsabilul și colectivul respectiv le pot influența — responsabilitatea se atribuie numai asupra costurilor care depind de eforturile colectivului respectiv; fundamentarea datelor trecute în buget pe bază de norme tehnico-economice, calculate amănunțite, reale, ținînd seama de toți factorii care pot interveni în perioada respectivă, cu participarea activă la pregătirea bugetelor din partea conducătorilor centrelor de costuri; organizarea controlului preventiv asupra executării bugetelor avînd la bază un sistem de urmărire a costurilor pe centre de responsabilități și sistem informațional corespunzător, pe bază de date contabile sau extracontabile în scopul de a preveni depășirea nivelurilor planificate.

Bugetul se întocmește pe centru de costuri (secție, sector, serviciu etc.) sub formă de proiect, de către personalul muncitor al secției sau din cadrul compartimentului de costuri, în funcție de sarcinile de plan și mijloacele ce se alocă pentru aceasta. Proiectul este vizat de responsabilul centrului și șeful compartimentului de costuri care are în sarcină corelarea bugetului de costuri pe întreprindere și se supune

¹⁾ Vezi dezbaterile din „Revista economică“ nr. nr. 48/1978, nr. 13/1979, nr. 16/1979.

Bugetul de costuri al întreprinderii

apoi spre aprobare organului de conducere colectivă. Bugetele întocmite pe centre de costuri sint definitive numai după ce se coordonează, se aprobă și se integrează în bugetul de ansamblu. Bugetul general este rezultatul unui ansamblu de bugete individuale însușite de conducerea unității, așa cum rezultă din fig. nr. 1.

Introducerea controlului bugetar asigură folosirea unui limbaj unic pentru toate cadrele din secțiile, atelierele, sectoarele de activitate care urmăresc și poartă răspunderea pentru acțiunile ce le desfășoară și din punct de vedere al nivelului costurilor.

Pe baza studierii posibilităților de introducere a controlului bugetar pe exemplul întreprinderii de lacuri și vopsele „Azur” din Timișoara, opinăm pentru întocmirea bugetelor pe centre de costuri pornind de la influența

pe care o activitate o exercită asupra celeilalte. Astfel, pornind de la sarcinile de producție se poate trece la elaborarea bugetelor în următoarea ordine: secțiile auxiliare, transporturi, aprovizionare, desfacere, gospodărirea ambalajelor, laboratorul central (cercetare-creație), centru de producție semifabricate (rășini), centre de producție produse finite, bugetul conducerii și administrării întreprinderii și bugetul general. La elaborarea bugetelor se va ține seama de ordinea logică a decontărilor reciproce între secții și sectoare de activitate.

Elaborarea calculațiilor pe produse urmează să se efectueze după ce s-au stabilit costurile pe centre și s-a făcut repartizarea între acestea.

Postcalculul se poate organiza centralizat, iar în cazul secțiilor (sectoarelor)

dispersate, amplasate la distanțe mari, opinăm pentru organizarea unui postcalcul sub formă descentralizată. Prin organizarea evidenței costurilor pe secții și sectoare de activitate există posibilitatea de a se stabili costurile efective, economiile sau depășirile înregistrate față de nivelul planificat.

INTRODUCEREA metodei controlului bugetar necesită organizarea corespunzătoare a contabilității și a întregului sistem informațional, astfel încât să se asigure o deplină concordanță între metodologia de planificare bugetară și contabilitatea analitică.

Informațiile între centrele de costuri și conducerea întreprinderilor ar urma să se realizeze prin intermediul compartimentului financiar-contabil de la nivelul întreprinderii, în care se înfăptuiește planificarea și urmărirea costurilor de producție, așa cum se arată în fig. 2.

Întocmirea bugetelor de costuri reclamă concursul tuturor factorilor implicați în planificarea activității întreprinderii, iar controlul bugetar șefului ierarhic. Informațiile asupra abaterilor trebuie furnizate în momentul oportun, arătându-se și cauzele care le-au generat în vederea luării măsurilor ce se impun.

Există costuri al căror control declanșează acțiuni imediate, așa cum este cazul costurilor variabile și deci controlul necesită a fi efectuat la perioade mai scurte și costuri al căror control poate fi efectuat lunar cum este cazul costurilor convențional-constante.

În raport de cauzele care le generează, abaterile se pot grupa în: abateri de buget, abateri de activitate și abateri de randament.

Apreciem că introducerea metodei controlului bugetar în întreprinderile industriale se impune prin următoarele avantaje:

- dezvoltarea laturii previzionale a contabilității și calculației costurilor de producție;

- delimitarea mai precisă a responsabilităților în legătură cu costurile de producție și organizarea unui control financiar preventiv eficient, stimulând activitatea dinamică și rațională din cadrul unei întreprinderi;

- atragerea în mai mare măsură a cadrelor de conducere, în special a celor tehnice-ingineresti, în acțiunea de reducere a costurilor de producție, introducerea unui regim sever de economii și gospodărirea cât mai rațională a fondurilor materiale și bănești;

- o mai bună localizare a costurilor de producție și a abaterilor la nivelul centrelor de costuri (secții, sectoare, activități);

- calcularea corectă a costurilor de producție pe produs;

- creșterea operativității metodei de contabilitate și calculație a costurilor de producție.

Bugetarea costurilor la nivel de secții și sectoare, la locul unde se hotărăște soarta producției, implică o viziune nouă cu privire la modul de gospodărire a fondurilor materiale și bănești, întărind autogestiunea economico-financiară.

dr. Ioan NICOARĂ
dr. Ion IVAȘCHESCU
Timișoara

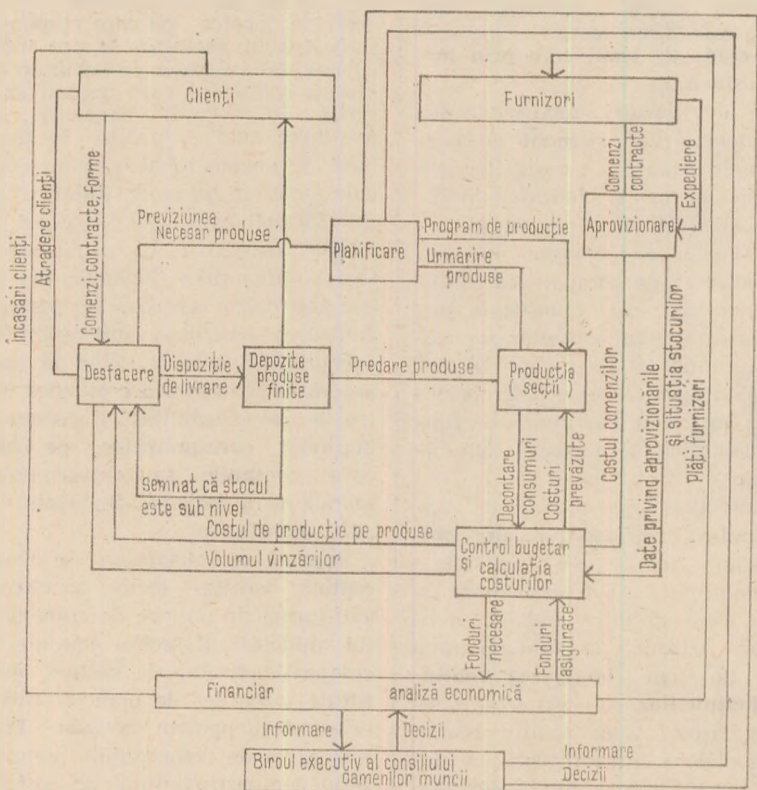

Diagrama fluxului general de informații în cadrul metodei controlului bugetar

EFICIENȚA INTEGRĂRII ÎNVĂȚĂMÎNT – CERCETARE – PRODUCȚIE

PATRIMONIUL DE IDEI al tehnologiei clasice se transformă sub ochii noștri. În trecut tehnologie însemna **procedeu**, metodă de lucru. Studiam parametri așchierii și ni se părea că relația dintre viteza de tăiere și stabilitatea sculei e o culme a înțelepciunii ingineresti. Astăzi – în era producției automatizate – ceea ce ne interesează în primul rând este **economia sistemului**, consumurile de resurse materiale și energetice, fiabilitatea. În locul viziunii de amănunt asupra fenomenului, viziunea de ansamblu asupra sistemului. Nu e vorba de o ameliorare a investigației științifice, ci de o optică nouă.

De acord, se poate replica, nevoia de a economisi resurse a adus niște constrângeri suplimentare, dar ce s-a schimbat, de exemplu, în conceptul de **automatizare**? Există de mult mașini automate, linii automate! Nu a intervenit decât ideea de **flexibilitate**. Automatizarea rigidă, liniile transfer sau mașinile agregat care nu pot să prelucreză decât o singură piesă reprezintă reminiscențe ale trecutului. Comanda numerică, calculatorul electronic, microprocesorul și robotul industrial au permis trecerea la **altfel** de automatizare, la automatizarea flexibilă, la sistemele tehnologice automate capabile să treacă ușor de la o sarcină de producție la alta. Și în domeniul automatizării nu e vorba de evoluție, ci de revoluție.

Sistemul nostru socialist conține toate premisele pentru ca învățarea tehnologiei noi să se facă în cele mai bune condiții. Avem o structură de învățămînt tehnologic dezvoltată corespunzător cerințelor; progresului dinamic al economiei. Avem de asemenea acea concepție clară asupra **integrării învățămînt – cercetare – producție** pe care conducerea înțeleaptă a partidului nostru a inițiat-o și a instituționalizat-o. Recenta întâlnire a unor personali-

tăți din învățămîntul superior și din industrie în cadrul seminarului U.N.E.S.C.O. organizat de Centrul European pentru învățămînt Superior a scos pregnant în evidență actualitatea și înalta valoare a acestei concepții. Motiv în plus pentru a reflecta mai adînc asupra diferitelor aspecte ale aplicării principiului integrării învățămînt – industrie în activitatea curentă și asupra modalităților de a-l valorifica pe deplin.

Se pare că se insistă prea puțin asupra valențelor **formative** ale integrării, asupra educației prin integrare, asupra faptului că **integrarea e singurul mijloc de a învăța tehnologia nouă**. E de subliniat în primul rând că în definiția noilor relații învățămînt – industrie, procesul de integrare trebuie să apară sub un dublu aspect. Pe de o parte, **integrarea în problematica majoră a industriei**, în primul rând în programele de cercetare care vizează adaptarea tehnologiei la constrîngerile drastice pe care le impun limitările de resurse materiale, energetice, de forță de muncă. Pe de altă parte, **integrarea cercetării în procesul general de transfer tehnologic**, care începe în laborator și se termină în fabrică, cuprinzînd atît etapele de cercetare propriu-zisă, cit și cele destinate executării și testării prototipurilor sau a stațiilor pilot, precum și pregătirii fabricației industriale. E de subliniat aici importanța enormă pe care o are pentru formarea viitorului inginer participarea lui **la întreaga traiectorie a transferului tehnologic** ceea ce corespunde unei prelungiri a răspunderii cercetătorului și proiectantului dincolo de segmentul activității lui propriu-zise, pînă la valorificarea industrială a noului produs său a noii tehnologii.

Unul din cele mai mari defecte ale învățămîntului tehnologic de tip clasic îl reprezintă lipsa reacției inverse din spa-

țiul tehnologic real. Intregul proces de învățămînt se rezuma mai ales la acumularea unor reguli. Numai pentru o mică parte a acestor reguli există posibilitatea unei confruntări cu realitatea în laborator, în măsura în care stereotipia probelor de laborator nu răpea și acestor prilejuri cea mai mare parte din asemănarea cu întîmplările reale. În final **proiectul** care incununa învățătura, lustruit cu grijă, se oprea în cartoane. Lipsa confruntării cu realitatea crea o stare de autosatisfacție, de suficiență, de nejustificată încredere în sărmanul bagaj de cunoștințe.

Tehnologia nouă nu se învață decît atunci cînd se trece de la proiecte povestite sau desenate, la proiecte executate și încercate. Un proiectant care a desenat o sută de proiecte fără să verifice practic nici unul din ele valorează mai puțin decît un tînăr care nu a făcut decît un singur proiect, dar l-a dus pînă la capăt, pînă la aplicarea industrială. Posibilitățile largi care sînt deschise astăzi universităților tehnice, echipate cu laboratoare tehnologice și ateliere de proporții industriale, colaborările statornicite pe linie de cercetare și producție cu institutele și întreprinderile industriale, sînt factori de cea mai mare importanță în crearea inginerului capabil să minuiască tehnologia nouă.

Programele integrate de cercetare-dezvoltare, mergînd de la cercetarea de laborator pînă la valorificarea industrială, reprezintă modalitatea optimă de asigurare a conlucrării eficiente între învățămîntul tehnic superior și industrie. Ele trebuie să constituie tot mai mult nu numai un mod de a concentra eforturile asupra problemelor majore, nu numai un laborator de tehnologie la scară industrială, ci totodată învățarea confruntării cu realitatea.

Ion CRIȘAN

Întîlnire cu cititorii la Combinatul siderurgic Hunedoara

DE CURÎND, cu sprijinul Comitetului județean de partid, redacția noastră a organizat o întîlnire cu cititorii din cadrul marelui combinat siderurgic hunedorean. La întîlnire au participat cadre de conducere din diferite unități ale combinatului, specialiști din aparatul economico-financiar și tehnic, activiști de partid.

Apreciînd modul în care revista abordează o serie de probleme concrete ale activității practice, cu deosebire în domeniul perfecționării mecanismului economico-financiar și al economisirii resurselor materiale și de energie, participanții la întîlnire și-au exprimat în același timp dorința de a găsi în paginile revistei mai multe articole con-

sacrate cunoașterii și generalizării experienței înaintate, autogestunii întreprinderilor, fundamentării prețurilor, perfecționării evidenței și promovării unor metode și tehnici moderne de conducere și organizare a producției și a muncii, creșterii eficienței comerțului exterior. S-a insistat, totodată, asupra necesității de a publica mai multe informații în legătură cu acțiunile ce se întreprind în țară și în străinătate pentru economisirea energiei.

Colectivul redacțional se va strădui să țină seama de aceste sugestii.

O constantă a politicii partidului de adâncire a democrației socialiste

PARTICIPAREA TOT MAI LARGĂ, MAI ACTIVĂ A OAMENILOR MUNCII LA CONDUCERE

DIMENSIUNILE cantitative și calitative ale dezvoltării economico-sociale a României în cincinalul și deceniul următor, strălucit prefigurate în proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al P.C.R., sînt subsumate obiectivului comun — **intrarea societății românești într-o fază nouă, superioară a dezvoltării sale**, avînd drept una din caracteristicile esențiale **perfecționarea în continuare a tuturor raporturilor sociale, adîncirea democrației socialiste, participarea tot mai activă a maselor largi de oameni ai muncii la conducerea unităților în care lucrează și a întregii vieți economico-sociale**. Dincolo de implicațiile sociale pe un plan larg, aceasta constituie și **un element de plan superior al calității vieții omului muncii**, cărora tripla calitate de proprietar, producător și beneficiar a tot ceea ce se creează în societate îi dă **posibilitatea și conștiința unei puternice implicări**, străină înstrăinării, favorabilă neobositelor căutări innoitoare. Cu deplin temei se apreciază, în proiectul de Directive, că **„dezvoltarea continuă a democrației socialiste, întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiunii economice vor deschide un larg cîmp de manifestare a inițiativei oamenilor muncii, a capacităților creatoare ale întregului popor, de afirmare plenară a personalității umane”**¹⁾.

Un sistem în continuă perfecționare

AMPLUL nostru sistem de organisme democratice, rod al concepției profund originale a secretarului general al partidului, își perfecționează succesiv organizarea și funcționarea, potrivit cu corințele izvorite din practica socială, cu noile resurse pe care le oferă creșterea conștiinței socialiste, a nivelului de cultură și de activizare a maselor, cu perspectivele pe care le deschid gîndirea și acțiunea revoluționară ale partidului, exponentul cel mai autorizat al intereselor națiunii și călăuză devenirii comuniste a acesteia. **Democrația noastră își autoalimentează dezvoltarea spre faze principiale superioare**, în concordanță cu condițiile concrete ale fiecărei etape de dezvoltare socială, cu aspirațiile colectivității noastre. Potrivit formulării de înaltă valoare teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, **„toate organismele colective largi, în care oamenii muncii participă nemijlocit, trebuie să joace un rol hotărîtor, împletindu-și strîns activitatea cu cea a organelor de stat. Ele trebuie să devină parte inseparabilă a structurii statului nostru socialist. Să înțelegem că teza cu privire la dispariția statului presupune nu desființarea lui într-un anumit moment, ci crearea cadrului prin care masele populare participă la viața socială, își asumă răspunderea în conducerea societății”**²⁾.

În perioada ce s-a scurs de la Congresul consiliilor oamenilor muncii din

industrie, construcții și transporturi au fost puse în aplicare îmbunătățiri de substanță ale structurii organelor de conducere colectivă din economie, prin desemnarea secretarului organizației de partid ca președinte al consiliului oamenilor muncii la întreprinderi, a președintei comisiei de femei ca vicepreședinte al C.O.M. în întreprinderile cu un număr mare de femei, creșterea ponderii reprezentanților oamenilor muncii — muncitori și maeștri care lucrează nemijlocit în producție; consiliile de conducere ale ministerelor au fost completate cu reprezentanți ai oamenilor muncii. Legea nr. 5/1978 a definit atribuțiile C.O.M. și ale birourilor executive ale acestora.

Se pune acum problema de a valorifica pe deplin aceste condiții create, eliminîndu-se fenomenele negative ce mai apar în munca unor consilii — manifestări de formalism, lipsă de operativitate în soluționarea unor probleme curente și de perspectivă, combativitate scăzută față de lipsuri, inconștientă în urmărirea hotărîrilor luate. Se impune **perfecționarea stilului și metodelor de muncă ale conducerilor colective, creșterea contribuției acestora la soluționarea operativă și competentă a problemelor pe care le ridică viața, activitatea economică și socială din întreprinderi**.

Atribuții sporite ale organelor de conducere colectivă

VALORIFICAREA inepuizabilelor valențe ale autoconducerii și autogestiunii implică îndeplinirea în cît mai bune condiții a atribuțiilor sporite ce au fost conferite unităților de bază și organelor lor colective de conducere, creșterea răspunderii colectivelor de oameni ai muncii în elaborarea și realizarea planurilor de dezvoltare, a bugetelor de venituri și cheltuieli, în gospodărirea eficientă a părții din averea națională ce le-a fost încredințată de societate spre administrare.

Înseși problemele ce s-au aflat la ordinea de zi a recentei plenare a Consiliului Național al Oamenilor Muncii

reflectă mărirea greutății specifice a acestor atribuții și răspunderi.

Acest înalt for reprezentativ a evidențiat **relația obiectivă care există între dezvoltarea viguroasă a economiei în condițiile unei eficiențe superioare și ridicarea rapidă a nivelului de civilizație al poporului**. A rezultat, totodată, necesitatea de a îmbunătăți și ridica în continuare nivelul de activitate a consiliilor oamenilor muncii în conducerea și gestionarea tuturor unităților noastre economico-sociale, potrivit indicației date la plenară de tovarășul Nicolae Ceaușescu:

„Trebuie să aplicăm cu mai multă fermitate principiile autoconducerii muncitorești, noul mecanism economico-financiar, autogestiunea, care pun în fața tuturor consiliilor oamenilor muncii răspunderi mari. De asemenea, trebuie să se întărească colaborarea și contactele consiliilor oamenilor muncii cu secțiile, cu oamenii muncii din secții și ateliere, să se realizeze unirea tuturor eforturilor oamenilor muncii în îndeplinirea programelor și a planurilor din toate unitățile”³⁾.

O importanță deosebită în dirijarea eforturilor spre îndeplinirea acestor imperative deține introducerea **regulamentelor de funcționare a consiliilor oamenilor muncii ale întreprinderilor și ale centrelor din industrie, construcții și transporturi și a consiliilor de conducere ale ministerelor și celorlalte organe centrale ale administrației de stat** — documente elaborate din indicația secretarului general al partidului și dezbătute în plenare C.N.O.M.

Regulamentele statuează cadrul organizatoric de participare efectivă a clasei muncitoare, a oamenilor muncii la conducerea societății, a activității economice, la discutarea și adoptarea tuturor hotărîrilor, la elaborarea planurilor anuale și de perspectivă, la unirea eforturilor colectivelor de muncă pentru îndeplinirea politicii partidului de dezvoltare economico-socială a patriei noastre.

Aceste regulamente urmează să fie aduse la cunoștința întregului personal al fiecărei unități, ceea ce va contribui la creșterea rolului adunărilor generale ale oamenilor muncii în controlul activității consiliilor.

Probleme majore în dezbaterile adunărilor generale

ÎN ACESTE ZILE — pînă la 10 august — în întreprinderile industriale, de construcții, transporturi, comerț, în institutele de cercetare și proiectare au loc adunări generale ale oamenilor muncii sau ale reprezentanților acestora. Desfășurîndu-se în condițiile însoțite de întreceri socialiste în cinstea

¹⁾ Proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990. Ed. politică, București, 1979.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României (4—5 iulie 1979). Ed. politică, București, 1979.

³⁾ Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, 5 iulie 1979. Știința, nr. 11 468, 6 iulie 1979.

Din prevederile Regulamentului de funcționare a consiliilor oamenilor muncii ale întreprinderilor

IN LINIA MARI, regulamentele de funcționare a C.O.M. ale întreprinderilor și centralelor — ale căror prevederi urmează a fi adaptate la specificul fiecărei unități — reiau atribuțiile stabilite în Legea cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat, concretizându-le pe membrii de drept și cei numiți ai C.O.M. și ai biroului executiv; stabilesc atribuțiile specifice ale reprezentanților oamenilor muncii aleși în C.O.M.; precizează drepturile și obligațiile comune ale membrilor organelor de conducere colectivă; reglementează modul de planificare a activității, de pregătire și desfășurare a ședințelor de lucru ale acestora.

Spațiul nu ne permite să prezentăm în detaliu regulamentele-cadru (de altfel, urmează ca în scurt timp ele să ajungă în posesia consiliilor oamenilor muncii). Considerăm însă necesar să punctăm, în legătură cu Regulamentul de funcționare a C.O.M. ale întreprinderilor, unele elemente noi sau care aduc precizări în aspecte asupra cărora existau deosebiri de interpretare.

● În condițiile răspunderii colective a organelor de conducere, directorul poartă întreaga răspundere pentru respectarea întocmai a legilor țării, a disciplinei de plan și contractuale, precum și pentru dezvoltarea și gospodărirea bunurilor încredințate.

● C.O.M. elaborează planurile cincinale și anuale (respectiv nivelurile orientative și normative de plan stabilite de centrală) pe baza propunerilor întocmite de către biroul executiv în urma studierii mai multor variante, astfel ca să se asigure condiții pentru adoptarea unor decizii optime sub raportul utilizării capacităților de producție, a resurselor materiale și sub raportul satisfacerii nevoilor economiei. De asemenea, aprobă programe speciale pentru valorificarea superioară a resurselor, utilizarea rațională a capacităților de producție, sporirea productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție și de circulație, creșterea eficienței fondurilor productive — ceea ce va da un caracter ordonat și corelat eforturilor pentru respectarea priorităților economice stabilite prin documentele de partid.

● La propunerea președintelui comitetului sindicatului, vicepreședinte al C.O.M., care conduce și adunarea generală a oamenilor muncii, organul de conducere colectivă analizează și supune aprobării adunării generale angajamentele colectivului de muncă privind depășirea indicatorilor de plan și măsurile tehnico-organizatorice adecvate.

● C.O.M. stabilește unitățile economice fără personalitate juridică din subordinea întreprinderii (uzine, fabrici, secții mari, mine, școli, exploatare, grupuri de șantier, autobaze ș.a.) la care pot fi organizate consilii ale oamenilor muncii, cu acordul biroului executiv al consiliului de conducere al ministerului, respectiv al comitetului executiv al consiliului popular județean.

● Consiliul oamenilor muncii aplică sancțiuni disciplinare, în condițiile și cazurile prevăzute de lege, membrilor C.O.M. care fac parte din personalul unității, la propunerea șefilor ierarhici ai acestora.

● O importanță deosebită prezintă repartizarea între președintele C.O.M., secretar de partid și primul vicepreședinte (directorul unității, președintele al biroului executiv) a atribuțiilor cu caracter strategic și tactic, de conducere generală și curentă.

● Președintele C.O.M. — secretar de partid, vicepreședintele care reprezintă organizațiile sindicale, de tineret și de femei prezintă consiliului oamenilor muncii propunerile făcute în cadrul adunărilor și ședințelor acestor organizații, cu privire la perfecționarea activității economico-sociale desfășurate în cadrul întreprinderii — modalitate eficientă de a lărgi participarea maselor la conducere;

● Reprezentanții oamenilor muncii aleși în C.O.M., inclusiv vicepreședintele din rândurile acestora, desfășoară o activitate susținută pentru mobilizarea întregului colectiv de muncă la realizarea sarcinilor de plan, a angajamentelor, a hotărârilor luate de consiliul oamenilor muncii. Ei organizează, la locul lor de muncă, discuții asupra materialelor ce urmează a fi dezbătute de către C.O.M., prezentând în organul colectiv opiniile și propunerile oamenilor muncii, ceea ce permite ca la fundamentarea deciziilor să fie antrenată și inițiativa maselor; de asemenea, informind colectivele de muncă asupra problemelor dezbătute și hotărârilor adoptate de către C.O.M., ei au îndatorirea de a stabili concret, împreună cu aceștia, acțiunile pentru îndeplinirea sarcinilor respective. (În același sens se prevede și înființarea, în unitate, a unor panouri cu informații referitoare la hotărârile adoptate de către C.O.M.) După cum se remarcă din acest punct și din cel precedent, multitudinea canalelor conferă legăturii în dublu sens între personalul muncitor și conducerea sa colectivă un caracter permanent și complex, menținând viu interesul fiecărui om al muncii față de problemele întreprinderii și stimulându-i participarea la soluționarea lor.

● În ce privește planificarea activității, pregătirea și desfășurarea ședințelor de lucru, se accentuează elementele corespunzând unor principii elementare ale conducerii științifice. Problemele majore ce urmează să fie dezbătute și soluționate de către organele de conducere colectivă (C.O.M., biroul executiv) sunt cuprinse într-un plan tematic anual, de obicei cu sarcini concrete în planuri de muncă trimestriale. Materialele supuse dezbaterii — pregătite sub răspunderea unor membri ai consiliului sau biroului executiv — se elaborează, cînd e cazul, în mai multe variante fundamentale (precizîndu-se soluția pentru care optează colectivul care le-a întocmit), cu o prezentare succintă și clară (e bine ca datele documentare să fie cuprinse în anexe) și cu propuneri de măsuri, termene și responsabilități; ele trebuie transmise cu cel puțin 5 zile (membrilor C.O.M.) sau 2 zile (membrilor biroului executiv) înaintea datei fixate pentru ședință, astfel încît să existe timp pentru studierea lor, pentru consultarea colectivului de muncă, pentru formularea eventualelor observații și propuneri.

● Subliniem obligația instituită pentru birourile executive, de a stabili un program de discuții, expuneri, dezbateri, consultații în vederea pregătirii complexe a reprezentanților oamenilor muncii pentru activitatea de conducere pe care o desfășoară — program ce să le permită cunoașterea nemijlocită a tuturor laturilor activității întreprinderii. În acest fel ei își vor putea îndeplini cu eficiență sporită îndatorirea de a contribui activ la dezbaterile și rezolvarea problemelor aflate pe ordinea de zi și la adoptarea deciziilor (de altfel, îmbogățirea continuă a cunoștințelor în domeniul organizării și conducerii producției și a muncii este prevăzută ca o obligație pentru toți membrii organelor de conducere colectivă).

● De asemenea, personalul însărcinat cu evidența trebuie să asigure membrilor C.O.M. consultarea documentelor și relațiile necesare pentru a fi informați permanent în ce privește stadiul îndeplinirii planului, activitatea de aprovizionare și desfacere, realizarea condițiilor de calitate a produselor, asimilarea de noi produse și tehnologii, utilizarea resurselor materiale, a forței de muncă, a potențialului productiv al întreprinderii. Credem că acestui scop îi poate servi foarte bine așa-numitul „tablou de bord”. Totodată, membrii C.O.M. au dreptul să cunoască principalele sarcini și dispoziții transmise de organele ierarhice superioare, de organele locale de partid și de stat, constatările efectuate de organele de control care au analizat activitatea unității.

*) Vezi suplimentul la Revista economică, nr. 47, 1978.

sărbătorii de la 23 August, ale participării entuziaste a comuniștilor, a întregului popor la dezbaterile proiectelor Documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., adunările generale analizează cu responsabilitate, în spirit critic și autocritic, activitatea C.O.M., a comitetului sindicatului, a întregului colectiv de muncă din fiecare întreprindere pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, a prevederilor contractului colectiv de muncă și a bugetului de venituri și cheltuieli pe semestrul recent încheiat, rezultatele obținute, precum și măsurile politice, organizatorice și tehnico-economice care trebuie luate în vederea realizării integrale și în condiții de eficiență sporită a prevederilor planului pe anul 1979.

Indicațiile cuprinse în cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României și la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii — adevărat program de acțiune, precum și proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al partidului oferă cel mai bun ghid pentru orientarea dezbaterilor asupra problemelor majore, imediate și de perspectivă; este, de aceea, de datoria consiliilor oamenilor muncii ca, prin înșeși dările de seamă pe care le prezintă, să concentreze atenția spre elementele de fond, de care depind valorificarea cit mai deplină a posibilităților interne ale întreprinderilor, ridicarea activității economico-sociale a acestora la un nivel superior, transformarea cantității într-o nouă calitate, îndeplinirea autoconducerii și autogestunii. Accentuarea caracterului de lucru al dezbaterilor va trebui să asigure identificarea neajunsurilor și a cauzelor care le-au provocat, astfel ca, pe baza propunerilor făcute de participanți, să se poată acționa operativ în vederea înlăturării lor.

După cum se știe, începînd din acest an, dezbaterile planurilor anuale de dezvoltare va avea loc în adunări generale speciale organizate, în cursul lunilor septembrie-octombrie, deci înainte de definitivarea lor. Rezolvînd în acest interval cit mai multe din deficiențele existente, organizînd temeinic folosirea superioară a tuturor resurselor, consiliile oamenilor muncii vor putea adopta planul pornind de la nivelul real al posibilităților din fiecare unitate și vor putea pregăti în mod corespunzător realizarea prevederilor lui încă de la începutul anului.

Perfecționarea continuă a activității consiliilor oamenilor muncii, a adunărilor generale, crearea condițiilor pentru participarea tot mai activă a maselor populare, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la adoptarea hotărârilor și la stabilirea măsurilor pentru îndeplinirea lor constituie, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu ⁴⁾, „o expresie a dezvoltării democrației noastre socialiste — parte componentă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate care se construiește numai și numai cu participarea maselor populare, a întregului popor, numai și numai în beneficiul poporului, al bunăstării națiunii noastre, al întăririi independenței și suveranității patriei”.

Dorin CONSTANTINESCO

⁴⁾ Ibidem

CONSIDERAȚII PRIVIND METODOLOGIA DE STABILIRE A PREȚURILOR LA NOILE PRODUSE

ÎN ANSAMBLUL pîrghiilor economice folosite de către stat în procesul conducerii planificate a economiei naționale, prețurile ocupă un loc central. Ele constituie un instrument de planificare indispensabil în condițiile existenței producției de mărfuri și acțiunii legii valorii, permițînd exprimarea și aprecierea unitară a activității în diferite domenii ale economiei naționale. În același timp ele sînt și pîrghii importante pe care statul le folosește pentru stimularea sau frînarea unor procese sau fenomene, pentru orientarea eforturilor diferiților factori spre obținerea unor rezultate dinainte stabilite. Perfecționarea mecanismului economico-financiar conferă noi valențe sistemului de prețuri, amplifică și întărește rolul prețurilor, acestea fiind „chemate” să contribuie în mai mare măsură la îmbunătățirea laturilor calitative ale dezvoltării. Măsurile acestei afirmări stau și măsurile luate de statul nostru în lunile martie, mai și iunie din acest an, privind modificarea unor prețuri la bunurile de consum¹⁾.

Pentru îndeplinirea în condiții bune a funcțiilor și rolului prețurilor, o atenție deosebită considerăm că trebuie acordată modului de stabilire a nivelului lor ca de altfel și comportamentului lor în perioada menținerii în fabricație a produselor ale căror cheltuieli sociale trebuie să le reflecte tot timpul. Legislația noastră pe linie de prețuri, prevede că **la stabilirea prețurilor noilor produse trebuie să se țină seama atît de cheltuielile de producție cît și de valoarea de întrebuințare a produselor.**

Așa cum este cunoscut, valoarea de întrebuințare, ca utilitate a produsului, este determinată de o serie de însușiri tehnice, fizice, chimice, economice, psihosenzoriale etc. ale acestuia. În funcție de caracterul utilității, toate însușirile de întrebuințare ale produselor pot fi împărțite în două grupe: funcționale (de exploatare) și însușiri estetico-ergonomice. Din prima grupă fac parte însușiri ca: randamentul mașinilor și utilajelor, capacitatea instalațiilor frigorifice, capacitatea de încărcare sau transportare a unor mașini, capacitatea calorică a combustibilului, conținutul în substanță utilă a minereurilor, capacitatea de legare a cimentului, rezistența țesăturilor, durabilitatea și rezistența la umiditate a încălțămîntei etc., însușiri care determină destinația funcțională a produselor. Din a doua grupă fac parte însușiri ca: aspectul exterior al produselor, finisajul, cromatica, consistența, confortabilitatea, comoditatea în folosință etc., însușiri care acționează asupra percepției senzorial-subiective a omului.

Cele două grupe de însușiri au o **importanță diferită** în aprecierea valorilor de întrebuințare a mijloacelor de producție și a bunurilor de consum. Pentru **mijloacele de producție** gradul de utilitate a produsului se determină practic de către însușirile de funcționare-exploatare. În unele cazuri au o anumită importanță și însușirile ergonomice ca de exemplu comoditatea în folosire. Rezultă că la stabilirea prețurilor mijloacelor de producție noi, cu luarea în considerare a valorii de întrebuințare evident, accentul trebuie pus pe determinarea însușirilor funcționale de exploatare.

Pentru **bunurile de consum**, la aprecierea valorii de între-

bunțare, importanță mare au ambele grupe de însușiri, dar pe măsura saturării necesităților de consum ale populației privind bunurile de strictă necesitate, sporesc cerințele acestora pentru însușirile artistico-estetice și ergonomice ale bunurilor respective și în general ale tuturor mărfurilor de larg consum. Dacă pentru determinarea însușirilor funcționale, de exploatare există instrumente, aparate și metode obiective, concrete, pentru exprimarea însușirilor estetico-ergonomice se poate apela de regulă numai la aprecierea experților sau la diferite sondaje în rândurile populației. Acest fapt face însă mai dificilă stabilirea prin corelare a prețurilor bunurilor de consum pe baza valorii de întrebuințare. Din această cauză se ajunge la existența unor produse cu prețuri mult diferențiate, deși au aceeași destinație funcțională și ocazionaază cheltuieli de producție apropiate.

Sînt unele bunuri de consum la care chiar și însușirile funcționale de exploatare sînt greu dacă nu chiar imposibil de determinat, ca de exemplu unele bunuri din industria porțelanului, a cosmeticii, a tricotajelor, alimentară. De regulă la astfel de produse și gama sortimentală este largă, dînd astfel posibilitate producătorului de a alege ca etalon pentru stabilirea prin corelare a prețului produsului nou, oricare dintr-un anumit număr de sortimente. În această alegere tendința producătorilor este de a se opri la sortimentul care le asigură cel mai mare beneficiu, dar care, implicit, are și un preț mai ridicat. Din cîte cunoaștem, nu s-au folosit în toate situațiile mijloacele eficiente de combatere a acestei tendințe; uneori organele ierarhice care analizează documentația de preț și avizează sau aprobă prețul, au fost interesate mai mult dacă calculele de corelare cu produsul etalon pe bază de antecalculație au fost corecte. În cercetarea întreprinsă, am întîlnit însă și cazuri, cînd produse a căror preț s-a stabilit în acest mod, după o perioadă relativ scurtă au început să intre în categoria mărfurilor greu vandabile. Cauza a fost lesne de înțeles: ne luarea în considerare la stabilirea prețurilor a intereselor cum-părătorilor.

AVÎND ÎN VEDERE dificultatea stabilirii prețurilor la unele produse prin corelare pe baza valorii de întrebuințare, și ținînd seama de existența unui număr relativ mare de sortimente care ar putea fi alese fiecare ca produs etalon, considerăm că în asemenea situații pentru stabilirea prețului noului produs s-ar putea aplica o **metodă bazată pe analiza mai multor variante prin prisma unor criterii sau puncte de vedere multiple** — metodă care ar permite ordonarea variantelor și alegerea celei mai bune dintre acestea. Aceasta este metoda de „clasament și alegere în prezența unor puncte de vedere multiple” cunoscută sub denumirea de metoda **ELECTRE**, aplicabilă în rezolvarea a numeroase probleme de decizie multidimensionale²⁾.

Prezentăm pe scurt, în continuare, modul în care s-ar putea aplica această metodă în domeniul prețurilor. Variantele sînt formate din diferitele produse care se analizează pentru a alege produsul etalon, iar criteriile ar fi, în principal, **beneficiul și prețul**. Bineînțeles că se pot lua în analiză și alte criterii: costurile sau anumite elemente de costuri, valoarea de întrebuințare sau anumiți parametri, venitul net total, consumul specific din materia primă deficitară etc. Datele referitoare la mărimea beneficiilor, prețurilor produselor respective (și a altor elemente care ar putea fi luate ca criterii) se transformă în utilități. De exemplu, dacă ne referim la beneficiu, pe producător îl interesează acel produs care are un beneficiu mai mare, deci beneficiului maxim îi dăm utilitatea 1, iar beneficiului minim utilitatea 0. La celelalte le determinăm coefi-

¹⁾ Vezi Decret prezidențial privind măsuri pentru rentabilizarea unor bunuri de consum, în „Știința” din 10 martie 1979; Decret prezidențial privind măsuri pentru rentabilizarea unor bunuri de consum alimentară, în „Știința” din 13 mai 1979 și Decret al Consiliului de Stat privind stabilirea prețurilor la benzinele auto și motorină, în „Știința” din 13 iunie 1979.

²⁾ Vezi explicații largi privind această metodă, Gh. Boldur, Fundamentarea complexă a procesului decizional economic, Ed. științifică București, 1973, p. 84—92.

cientul de utilitate (u_{ij}) prin interpolare liniară cu ajutorul formulei *) :

$$u_{ij} = \frac{a_{ij} - a^j}{a^j - a^j}$$

În mod similar se procedează și în cazul prețului potrivit celorlalte criterii. De pildă, pentru prețul cel mai mare coeficientul de utilitate va fi 0, iar pentru prețul cel mai mic va fi 1, deoarece pe cumpărător îl interesează un preț cât mai redus. La celelalte prețuri le determinăm coeficientul de utilitate tot cu ajutorul formulei de mai sus.

În continuare se dau coeficienți de importanță pentru criteriile luate în analiză (k_j). Pentru simplitatea calculului considerăm necesar ca suma acestor coeficienți să fie egală cu 1. Stabilirea mărimii coeficienților de importanță pentru diferitele criterii analizate trebuie să aibă la bază mult raționament și discernământ, de nivelul acestor coeficienți urmînd să depindă rezultatele finale.

Metoda ELECTRE are la bază doi indicatori : de concordanță și de discordanță dintre variante. Cu ajutorul lor se face ordonarea variantelor. Indicatorul de concordanță (C) între două variante g și h ne va oferi o indicație asupra nivelului de „depășire“ a variantei h de către varianta g și se calculează după formula :

$$C_{gh} = \frac{\sum_{k_j \geq u_{hj}} k_j}{\sum_{j=1}^m k_j}$$

Indicatorul de discordanță (d) între două variante ne dă o informație similară (dar nu identică) despre modul în care varianta h este depășită de varianta g . El se determină cu ajutorul relației :

$$d_{gh} = \frac{1}{d \max} (U_{hj} - U_{gj}) \max$$

După ce se calculează indicatorii de concordanță și de discordanță dintre variantele analizate, se stabilesc relațiile de surclasare (ierarhizare) a variantelor. O variantă V_g este mai bună ca o variantă V_h dacă :

$$(C_{gh} - d_{gh}) > (C_{hg} - d_{hg})$$

Dacă diferențele sînt egale, variantele sînt la fel de bune. Pentru a stabili punctajul final, diferențelor mai mari li se atribuie 1 punct iar diferențelor mai mici 0 puncte. Varianta care va avea cel mai mare număr de puncte trebuie considerată varianta cea mai bună.

Alegerii produsului etalon pentru stabilirea prin corelare a prețului produsului nou pe bază de antecalculație, trebuie să i se acorde o atenție deosebită — pentru că de nivelul prețului său va depinde și nivelul prețului produsului nou. Dacă prețul produsului etalon conține acumulări exagerate, de la început și prețul produsului nou va avea acest neajuns. Pe această linie un rol important revine și organelor de control în domeniul prețurilor care trebuie să verifice în mai mare măsură modul de selectare a produsului etalon și să preîntîmpine tendința unităților producătoare de a se opri la produsul cu beneficiul cel mai mare dar care are și prețul cel mai ridicat.

PENTRU stabilirea prețurilor produselor a căror valoare de întrebuințare este comensurabilă se pot folosi mai multe metode. Normele metodologice din diferite ramuri prevăd o serie de metode bazate pe corelarea prețului produsului nou cu prețul produselor existente și anume : corelarea pe bază de antecalculație ; prin compararea factorilor (para-

*) în care :
 a_{ij} — consecința criteriului j în varianta i ;
 a^j — consecința cea mai slabă în criteriul j ;
 a^{1j} — consecința cea mai bună în criteriul j ;
 $j = 1, 2, \dots, m$
 $i = 1, 2, \dots, n$

metrilor) tehnici ; prin metoda agregării ; prin seriile de prețuri etc.

Considerăm că o metodă insuficient folosită este cea a **seriilor de prețuri**. Această metodă este mai răspîndită în industria confecțiilor, tricotajelor și sticlăriei dar este folosită și în alte ramuri industriale. Ea servește la stabilirea prețului produsului nou prin încadrarea lui în seria de prețuri existentă, în cazurile în care caracteristicile tehnice au fost luate ca parametrii de bază la determinarea prețurilor. Deci metoda este aplicabilă îndeosebi pentru stabilirea prețurilor produselor fabricate într-un număr mai mare de sortimente (dimensiuni, calități, clase etc.) permițînd gruparea produselor cu prețuri diferențiate în funcție de parametrul ales.

Avantajele folosirii acestei metode sînt după părerea noastră, mai multe. În primul rînd ea permite **corelarea prețului noului produs nu numai cu prețul unui singur produs ci cu toate prețurile produselor din grupa respectivă**. Prin celelalte metode de corelare și în special pe bază de antecalculație și prin agregare prețul se stabilește prin corelare cu prețul unui singur produs luat ca etalon și a cărui alegere, așa cum am mai arătat, este de multe ori subiectivă, după cum nu este „scutită“ de subiectivitate, în multe cazuri, însăși antecalculația. În același timp, pe baza seriilor de prețuri prin ajustarea lor cu ajutorul unor funcții corespunzătoare se pot stabili corelații mult mai exacte între prețurile diferitelor sortimente, limitînd posibilitatea apariției unor anomalii între prețurile sortimentelor din grupa sau subgrupa respectivă de produse.

În al doilea rînd, prin această metodă se iau în considerare în mai mare măsură **interesele beneficiarului**, punîndu-se accent pe valoarea de întrebuințare a produselor. Prin corelarea pe bază de antecalculație (cea mai frecvent folosită) se promovează și, mai ales, s-au promovat cu prioritate interesele producătorului (recuperarea cheltuielilor și asigurarea unui anumit beneficiu în orice situație). Aceasta și datorită faptului că însăși formularistica tipizată pentru stabilirea prețurilor folosită pînă în acest an nu conține poziții (rubrici) necesare prezentării unor calcule de corelare a prețurilor și în funcție de parametrii tehnici pentru ca factorul de decizie să poată hotărî asupra nivelului prețului ținînd seama de mărimea prețului rezultat atît din corelarea pe baza costurilor cît și din corelarea pe baza valorii de întrebuințare. În al treilea rînd, prin folosirea metodei seriilor de prețuri se asigură și **o mare operativitate în stabilirea prețurilor**, întrucît nu mai este necesară operațiunea de determinare a fiecărui element din structura prețului.

Aplicarea acestei metode de corelare așa cum am mai arătat este condiționată de existența unor sortimente de produse cu însușiri de întrebuințare asemănătoare care să poată fi așezate într-o anumită ordine alcătuiind o serie statistică și de existența unei anumite legături de dependență între valoarea de întrebuințare și cheltuielile de producție. Deci, ea nu poate fi aplicată la stabilirea prețurilor tuturor produselor ; acolo unde se poate forma însă o serie de prețuri, considerăm că ar trebui folosită cu prioritate. Prin utilizarea ei, prețul noului produs în funcție de mărimea parametrilor tehnico-economici, se încadrează fie înăuntrul seriei prin operațiunea de interpolare, fie în afara seriei, prelungind-o prin extrapolare.

Calculul referitoare la nivelul noului preț prin meoda respectivă sînt necesare și atunci cînd, ca metodă de bază, se folosește antecalculația, ele ajutînd la luarea deciziei ținînd seama atît de eficiența fabricării produsului cît și de eficiența folosirii lui la beneficiar. De altfel **în noua formularistică pentru stabilirea prețurilor s-a prevăzut o rubrică și pentru astfel de calcule**. Metoda seriilor de prețuri se poate folosi și în alte situații. Ajustarea seriilor de prețuri printr-o funcție corespunzătoare poate servi și la reafășarea unor prețuri pe grupe sau subgrupe de mărfuri, la reactualizarea nivelului și corelațiilor dintre prețuri precum și la planificarea și prognoza prețurilor.

lector univ. Viorel BEJU
 Cluj-Napoca

UN MERIT al gânditorilor înaintați constă în punerea în lumină a legăturii dialectice dintre naționalitate, unitate și independența națională. N. Bălcescu, de exemplu, scria: „Dacă naționalitatea este sufletul unui popor, dacă cită vreme el păstrează acest semn caracteristic al individualității sale, acest spirit de viață, el este investit cu dreptul neprescriptibil de a trăi liber, unitatea națională este cheazăsuirea libertății lui, este trupul lui trebuincios ca sufletul să nu piară și să amortească, ci, din contra, să poată crește și a se dezvolta”. Unirea era considerată ca un mijloc deosebit de important al dobândirii, păstrării și consolidării independenței naționale. G. Barițiu sublinia că „tăria și puterea unui popor, baza sa, politica sa de cumpănire, nădejile sale, prezentul și viitorul său zac în unirea națională”. Gânditorii progresiști i-au criticat cu vehemență pe cei care, din motive egoiste, urmăreau apărarea unor proprii interese, erau gata să dea mină cu dușmanul unității țării. Într-un memoriu din 1856, către reprezentanții puterilor, întruniți la Paris, semnat de 119 români se arată astfel că: „Identitatea de origine, de limbă, de religie, de nevoi, de obiceiuri, de instituții ale locuitorilor lor, interesul Europei, chiar Regulamentul lor organic, totul cere Unirea Moldo-Valahilor, unire căreia nu pot să i se împotrivescă decit cei care vor să-i vadă împărțiți și slabi ca să-i poată cuceri, și cei cițiva boieri care au trista ambiție de a obține ca răsplata a strădanilor dreptul de a domni asupra patriei lor muribunde”²⁾.

Poporul, întreaga națiune, au fost pentru unire, relevându-se că unirea va duce la creșterea potențialului politic și economic al țării și va pune națiunea română în relații de egalitate cu celelalte națiuni ale lumii. Gânditori înaintați arătau că „prin unire numai vom alcătui... un

Unitatea și independența țării — țeluri esențiale ale gândirii economice progresiste românești (II)

stat care nu are a se teme de nici o putere străină și care să fie considerat între celelalte staturi libere”. Și, evidențiindu-se că unitatea națională va favoriza accelerarea dezvoltării economice se adăuga: „Da, unită, numai unită România va înflori” și astfel ea se va putea situa în rândul „națiilor celor mai înaintate”³⁾. În deplin consens cu imperatiile timpului, militanții progresiști subliniau că formarea statului național unitar va realiza cadrul favorabil pentru înmănușarea laolaltă și utilizarea fructuoasă a tuturor energiilor românilor în vederea propășirii lor materiale și spirituale, pentru „programul cultural, social și economic”.

Poziția fermă a patrioților români, pătrunsă de încrederea nestrămutată în realizarea năzuinței de unitate a tuturor românilor se întemeia pe înțelegerea faptului că legăturile dezvoltării istorice impuneau cu stringență formarea statelor naționale și independente. Surprinzând în chip vizionar că progresul omenirii nu se

mai poate împăca cu asuprirea unor popoare de către altele, N. Bălcescu sublinia că se apropie ziua cind sub loviturile luptei popoarelor „staturile întemiate pe conaștă, pe călcarea drepturilor națiilor se vor sdrobi, națiile se vor reintregi în libertatea lor”. Iar Artemin Publiu Alexi arăta că principiul naționalității care stă la baza constituirii statelor independente a devenit „marea operă a secolului al nouprezecelea” și „oricine se scoală în numele lui învinge”⁴⁾. Pe baza cercetării atente a realității istorice, a înțelegerii legăturilor dezvoltării istorice, C. Mille sublinia încă în 1883 că „Austro-Ungaria, stat intrat în descompozițiune, nu poate dura mult timp ... căci boala ei este incurabilă”. Mai târziu, în ziarul „Adevărul” din 31 iulie 1913 el arăta că „după lichidarea Turciei, vine acum rindul lichidării Austro-Ungariei. Ea fatalmente se va întâmpla” și „toate popoarele din Austria își vor cere autonomia și toate popoarele din Ungaria vor gravita spre patriile mume respective”. Valabilitatea acestei previziuni a fost confirmată de dezvoltarea istorică, în cadrul căreia, prin lupta întregului popor, a întregii națiuni s-a încheiat procesul de formare a statului național unitar român.

Larga solidaritate a patrioților români cu lupta tuturor popoarelor pentru emancipare națională constituie o caracteristică importantă a gândirii și acțiunii lor. Acestea se sprijineau în mod deosebit pe ideea că națiunea este o categorie istorică obiectivă, firească în evoluția omenirii, iar respectarea drepturilor tuturor națiunilor la unitate și independență o condiție esențială pentru colaborarea lor fructuoasă. Încă în 1853 I. C. Brătianu scria: „fiecare națiune este de ajuns sieși și poate prin înseși ale sale puteri și printr-o asociațiune liberă cu celelalte națiuni înainta cu pas statornic”⁵⁾. În spi-

FIȘE

● Volumul *Civilizația socialistă. Dimensiuni și confruntări contemporane* (Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1979, 302 p.), lucrare colectivă în coordonarea lui Al. Tănase, al treilea din seria celor consacrate civilizației socialiste, se încadrează în problematica actualei

etape a edificării civilizației socialiste în patria noastră și a perfecționării sale viitoare, așa cum este ea tratată în documentele de partid. Nota dominantă o constituie, se arată în Cuvîntul înainte, dimensiunea axiologică a civilizației socialiste privity însă nu ca o problemă de axiologie pură, ci din punct de vedere al funcționării valorilor în sfera muncii, a economiei, moralei și etosului, la scară individuală și socială, în munca și viața tinerei generații, la nivelul culturii și în mobilitatea structurilor sociale.

Valorificînd experiența construcției socialiste în țara noastră, studiile dezvoltă tema civilizației socialiste ca singură alternativă pozitivă, viabilă, la criza de sistem și la criza valorilor din societatea capitalistă, singura garanție certă a subordonării dezvoltării științei și tehnicii unor obiective umaniste, de perfecționare a relațiilor sociale și interumane, precum și a omului ca individualitate.

Economia industriei informației

● A. Modin expune, în articolul *Informațiune obsolescență*

sistem upravleniia (Asigurarea informatică a sistemelor de conducere), apărut în *VOPROSI EKONOMIKI* nr. 6/1979, problematica științifică a introducerii informaticii în conducere și succesele obținute pînă în prezent în acest domeniu în Uniunea Sovietică. După opinia autorului lipsește însă o rezolvare complexă a organizării planificării și conducerii în conexiune cu problema asigurării informaționale corespunzătoare. Institutele științifice au fundamentat teoretic și au elaborat parametrii principali ai sistemelor automatizate de conducere, metodele de prognoză și planificare; a fost adoptată metoda edificării lor, precum și a stabilirii eficienței lor economice. Pentru implantarea tehnicii de calcul și a metodelor economico-matematice în conducerea producției sociale, pentru crearea sistemelor automate de conducere și, mai ales, pentru perfecționarea procesului informațional, s-ar impune, după aprecierea profesorului A. Modin, elaborarea în cadrul teoriei generale a conducerii științifice, a problemelor economiei industriei informației ca disciplină științifi-

că de sine stătătoare. Dezvoltarea unor rețele de centre de calcul de folosință colectivă ar constitui baza materială a unei noi ramuri a industriei — prelucrarea informației.

Cercetare — energie — economie

● După cum informează *LE MONDE* (28 VI 1979), un recent raport de sinteză asupra stării științei și tehnicii franceze, înaintat forurilor de decizie, face, într-o primă parte, o evaluare a stării științei franceze în mare, ca domeniu al cunoașterii, iar într-o a doua parte — o evaluare a ei în funcție de obiectivele economice și sociale ale țării. Punctele forte ale cercetării și tehnicii franceze ar fi fizica particulelor elementare și genetica. Cele slabe — anumite domenii ale chimiei, bioenergetica, unde numărul cercetătorilor și tehnicienilor ar fi insuficient. Se deplînge prea marea dispersare a unor cercetări asupra fuziunii termonucleare care ar urma, pe termen lung, „să joace un rol important în domeniul energiei”,

ritul concepției revoluționare socialiste și a promovării ideii dezvoltării libere a tuturor națiunilor. Astfel, în Raportul la Programul partidului la Congresul P.S.D.R. din februarie 1910 M. Gheorghiu-Bujor sublinia: „Noi vom să se păstreze independența fiecărei națiuni, căci altfel nici nu s-ar putea stabili adevăratele legături trainice între popoare, în care fiecare națiune să aducă tributul propriu de cultură în concertul civilizației omenestii”¹⁾. Tocmai de aceea, **socialiștii români au condamnat cu vehemență atențiile la adresa dreptului legitim al popoarelor la viață liberă și independență.** Solidaritatea cu lupta de eliberare socială și națională a popoarelor de pretutindeni a constituit o permanentă a concepției lor despre relațiile internaționale.

O caracteristică a gândirii social-economice înaintate este faptul că **idealul unității și independenței naționale este asociat cu cel al realizării dreptății sociale.** Postulată cu claritate de generația pașoptistă, unitatea laturii sociale și naționale a mișcării de eliberare a fost susținută de toți patrioții înaintași și ridicată pe o treaptă superioară de gânditorii clasei muncitoare. La aceștia idealul unității și independenței naționale se împletește organic cu cel al realizării dreptății sociale, al asigurării unor largi libertăți democratice pentru masele muncitoare și al făuririi unei noi societăți. Vigurosul spirit militant se împletește semnificativ cu viziunea largă a perspectivei istorice de dezvoltare a patriei libere și unite.

În acest cadru, odată cu afirmarea clasei muncitoare, a mișcării socialiste pe arena politică a țării, argumentația în sprijinul independenței și unității statale capătă noi valențe iar explicarea procesului însuși cucerește noi profunzimi. În

amplul proces al căutărilor, socialiștii de pe ambele versante ale Carpaților au comis și unele erori, au formulat și anumite idei cărora dezvoltarea ulterioară nu le-a dat îndreptățire. Caracteristice și definitorii au fost însă ideile bune, valoroase utilizate cu multă pricepere ca argumente puse în favoarea unității statale a tuturor românilor.

Argumentele socialiștilor transilvăneni în favoarea unirii cu țara au fost sugestiv sintetizate de Emil Isac într-un articol care trebuia să apară în săptămâna premergătoare evenimentului dar — din motive tehnice, cum menționează redacția — a apărut puțin mai târziu „...vrem unirea tuturor elementelor românești, căci numai astfel simtem asigurați că putem trăi viața unui popor civilizat și numai astfel ne este posibil, ca, în sfârșit, toată energia noastră să nu fie jertfită în lupta de rezistență, ci ca energia aceasta să poată fi folosită pentru programul cultural, social și economic”²⁾. Autorul leagă perspectiva independenței reale a României de unire și în acest sens el scrie: „Independența noastră este o condiție sine qua non a viitorului nostru și independența nu poate fi asigurată decât atunci dacă nu vor mai exista provinciile românești, ci dacă toată românimea va trăi o singură viață de stat. Asta-i argumentul... pentru care socialismul român s-a declarat la Alba Iulia pentru idealul unirii tuturor românilor”.

Un alt argument important afirmat de gânditorul menționat era cel după care printr-o Românie unită se va forma „un nou stat democratic în Europa de Orient și, în urma industrializării și comercializării (în sensul dezvoltării comerțului. n.n.) sale viitoare, va deveni un stat modern, în care se va forma o clasă puternică de muncitorime”. Iar un alt argument demn

de reținut este următorul: „un popor decentralizat nu-și poate dezvolta niciodată particularismul național spre binele omenirii întregi”. La contraargumentul cum că n-ar fi bine ca mișcarea socialistă să ceară unirea Transilvaniei cu un regat ca cel al României, s-a răspuns că „Regatul în geneză și în principiu nu poate fi acceptat de socialism. Dar pină ce în Europa există regate în cadrul cărora trăiește viață deplină socialismul (Belgia, Anglita, Italia, Spania), socialiștii români nu pot fi mai inconsecvenți ca frații lor din Belgia, Anglita, Italia și Spania”³⁾. În gândirea militanților era limpede că forma statului putea fi mai ușor prefăcută în condiții de unire — și în această privință mișcarea socialistă își avea bine definite aspirațiile ei republicane — decât în condiții de dezmembrare a țării.

prof. dr. I. V. NICOLAE
conf. dr. D. MUREȘAN

¹⁾ G. Barițiu, Naționalitate, în Antologia gândirii românești, p. 392.

²⁾ Memoriu către reprezentanții puterilor întruniți la Paris. În: „Acte și documente relative la renașterea României” vol. V, p. 895.

³⁾ Citat din Gândirea social-politică despre unire (1859), p. 41 și 42.

⁴⁾ A. P. Alexi, Rezelul oriental, ilustrat (serisă în colaborare cu M. Pop), în Antologia gândirii românești, partea a II-a, p. 701.

⁵⁾ I. C. Brătianu, Naționalitatea, în P. Cornea, M. Zamfir, Gândirea românească în epoca pașoptistă, vol. I, Ed. pentru literatură, București, 1969, p. 488.

⁶⁾ Documente din istoria mișcării muncitorești din România — 1910—1915. Ed. politică, București, 1968, p. 67.

⁷⁾ Emil Isac, Alba Iulia și socialiștii români. În: „Adevărul” din 23 dec. 1918.

⁸⁾ Ibidem.

absența de geologi specializați în domeniul cărbunelui și insuficiența cercetărilor asupra utilizării sau conversiunii cărbunelui „chemat să joace un rol important înainte de sfârșitul secolului”. Se observă dificultăți în domeniul cercetării industriale în informatică (indeosebi la circuite integrate). A reduce cifra importurilor, a limita dependența față de străinătate, se spune în rela-tare, sînt constante care revin de-a lungul întregului raport.

development dialogue

● Ultimul număr al revistei DEVELOPMENT DIALOGUE (nr. 1/1979) este consacrat lucrărilor prezentate la seminarul The Development of Third World Autonomous Capacity in Science and Technology (Dezvoltarea capaci-

tății autonome a lumii a treia în domeniul științei și tehnologiei), care s-a desfășurat la Uppsala (Suedia), în decembrie 1978, în organizarea fundației Dag Hammarskjöld și a Fundației internaționale pentru dezvoltări alternative (IFDA). Tematica s-a încadrat în orientarea mai cuprinzătoare a unui „Another Development” (Un alt tip de dezvoltare). Obiectivul principal al seminarului a fost de a investiga modul în care „un alt tip de dezvoltare” — orientată spre trebuințe, de sine stătătoare, endogenă, optimă sub raport ecologic și bazată pe transformări structurale — s-ar putea concretiza în politica științei și tehnologiei din țările lumii a treia. S-a subliniat, printre altele, necesitatea unei reevaluări și reabilitări a tehnologiilor tradiționale, fără ca aceasta să însemne predilecția pentru tehnologii intermediare sau sătești, ceea ce ar lăsa cîmp liber transferului tradițional de tehnologie și cu el și modelelor

de dezvoltare care pun accentul pe bunuri neesențiale. Conceptul de „tehnologie adecvată” fiecărei țări în parte nu ar însemna un anumit tip de tehnologie — de proporții mici, intensivă în forță de muncă ș.a. — ci înțelegerea necesității unei opțiuni tehnologice conștiente.

Minimizarea interesului pentru armament nuclear

● Noua lucrare editată de SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute), purtînd titlul Postures for Non-Proliferation. Arms Limitation and Security Policies to Minimize Nuclear Proliferation (Poziții în favoarea neproliferării. Limitarea armamentelor și politicile de minimizare a proliferării nucleare în condițiile asigurării securității), Londra, 1979, 168 p. își propune identificarea unor măsuri de limitare comprehensivă a armamentelor, care să concorde cu cerințele de asigurare a securi-

FIȘE

tății statelor în cauză. În viziunea cărții, a cărei autoare este dr. Enid C.B. Schoettle, pentru a frîna proliferarea nucleară nu este suficientă adoptarea unor măsuri internaționale care să îngreuneze exportul de facilități referitoare la ciclul combustiei nucleare, ci trebuie să se definească o serie de măsuri politice care să satisfacă cerințele de securitate ale statelor nenucleare, minimizînd, totodată, aspirațiile lor în a deține capacități nucleare independente și micșorînd astfel în mod colectiv proliferarea nucleară viitoare. Viitorul cere o opțiune politică, nu tehnică. Dacă statele mari — se conchide în carte — doresc să creeze o structură care să prevină în mod efectiv proliferarea pe termen lung, ele ar trebui să renunțe la pozițiile de forță.

Conferința O. N. U. asupra dreptului mării și-a reluat lucrările

VALORIFICAREA BOGĂȚILOR OCEANULUI PLANETAR ÎN INTERESUL TUTUROR POPOARELOR

DE CITEVA ZILE — la 16 iulie a.c. — au fost reluate la New York lucrările sesiunii a VIII-a a Conferinței O.N.U. asupra dreptului mării. După cum arăta Secretarul general al Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, în mesajul adresat sesiunii, în cursul lucrărilor de la Geneva, la 9 aprilie a.c., „Comunitatea internațională a dat acestei Conferințe marea responsabilitate a adoptării unui regim legal care să cuprindă utilizările tradiționale ale mării, administrarea rațională a resurselor biologice și minerale, protecția mediului marin, noile granițe ale cercetării științifice, precum și explorarea și exploatarea teritoriilor submarine, dincolo de limitele jurisdicției naționale, care constituie Patrimoniul comun al umanității“. Precizând modalitățile de abordare, Secretarul general al O.N.U. atrăgea atenția asupra faptului că intrucit problemele „spațiului oceanic sînt într-o strînsă interrelație, ele trebuie soluționate în totalitatea lor“.

România apreciază Conferința O.N.U. asupra dreptului mării ca fiind o acțiune importantă pentru promovarea intereselor tuturor popoarelor atît pe plan **conceptual general** — prin contribuția pe care o poate aduce la instaurarea unor noi relații internaționale — cît și pe plan **practic, imediat**, în sensul elaborării unor noi reguli de natură să evite apariția unor diferențe între state, să contribuie la soluționarea echitabilă a diferendelor existente și la intensificarea cooperării în domeniul maritim.

În concepția țării noastre, Organizația Națiunilor Unite „poate și trebuie să-și aducă... contribuția la reglementarea echitabilă a folosirii mărilor și oceanelor, ținînd seama că tendința de extindere unilaterală a drepturilor unor state asupra oceanului planetar, care poate căpăta în fapt caracterul unei extinderi teritoriale, poate crea un șir de probleme conflictuale grave în viața internațională, poate duce la așezirea contradicțiilor și agravarea încordării pe plan mondial. Este necesar ca în reglementarea acestei probleme să se pornească de la principiul ca mările și oceanele să aparțină în continuare patrimoniului internațional al umanității, să servească intereselor tuturor popoarelor, cauzei colaborării și păcii“. ¹⁾

Această poziție de principiu are în vedere cerința obiectivă ca mările și oceanele să constituie în continuare mijloace de apropiere între popoare, iar potențialul importante părți a globului (peste 70%) acoperite de apă să fie folosit cu discernămint pentru soluționarea unor probleme fundamentale ale epocii contemporane: alimentație, energie, materii prime etc., în interesul **progresului economic și social** al tuturor popoarelor.

Ritmul lucrărilor Conferinței este relativ lent, dar trebuie avut în vedere că unele probleme de pe agendă, cum sînt, de pildă, cele referitoare la Zona internațională a teritoriilor submarine **sînt complet noi**, iar altele, deși mai vechi, necesită a fi analizate sub multiple aspecte, ținînd seama de cerințele actuale și de perspectivă ale vieții internaționale, de interesele tuturor statelor.

Sub aspect procedural, regula **consensului și metodele** folosite pînă acum de către oficialitățile Conferinței pentru elaborarea unui proiect de Convenție general-acceptabil pot fi apreciate pozitiv, intrucit au permis dezbateri aprofundate, stabilirea

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 14, Ed. politică, București, 1977, p. 209.

punctelor de acord și de dezacord. Mai puțin satisfăcătoare este tendința, manifestată în special la sesiunea din acest an, de a se introduce **noi texte**, noi formulări sau modificări — cum a fost cazul **limitei exterioare a platoului continental** — care nu întrunesc asentimentul majorității participanților. De asemenea, este criticabilă încercarea unor state de a adopta **măsuri unilaterale** în unele zone maritime, cum sînt cele preconizate pentru exploatarea resurselor minerale ale zonei internaționale a teritoriilor submarine. În aceste condiții este explicabilă preocuparea țărilor în curs de dezvoltare de a nu permite exploatarea acestui patrimoniu decît pe baza unor norme convenite de întreaga comunitate internațională. Înțelegînd această preocupare a „Grupului celor 77“ și a altor țări, România consideră că pentru soluționarea viabilă a problemelor deosebit de importante și complexe care fac obiectul negocierilor ar trebui să se facă **noi eforturi pentru obținerea consensului** sau a unui acord cît mai larg și numai în faza finală să se utilizeze votul.

„TEXTUL COMPOZIT revizuit de negocieri“, elaborat în urma primei părți a actualei sesiuni a Conferinței, reprezintă sinteza dezbaterilor și negocierilor de pînă acum, urmînd să stea la baza proiectului viitoarei Convenții. Delegația țării noastre analizează noul text prin prisma intereselor specifice ale României — ca țară geografic dezavantajată, riverană la Marea Neagră, săracă în resurse piscicole, și ca stat care desfășoară activități de navigație și de pescuit în alte zone maritime — precum și a intereselor comunității internaționale, în special ale țărilor în curs de dezvoltare, așa cum de altfel se subliniază în toate rezoluțiile O.N.U. legate de convocarea și desfășurarea Conferinței. Proiectul viitoarei Convenții trebuie să reflecte, în mod corespunzător, aceste interese și să consacre soluții care să ia în considerare nevoile reale ale tuturor țărilor.

Tocmai în această viziune, delegația română, împreună cu delegația Iugoslaviei, a prezentat, în cadrul Conferinței, o propunere vizînd recunoașterea unui regim preferențial pentru toate țările în curs de dezvoltare în privința accesului la resursele piscicole din zonele economice. Este vorba de o problemă de principiu, care vizează **evitarea discriminării** țărilor în curs de dezvoltare în domeniul pescuitului oceanic. Acordarea unui regim preferențial acestor țări, în **toate domeniile relațiilor economice internaționale**, este un principiu general recunoscut de toate statele și el trebuie să-și găsească aplicarea corespunzătoare și în domeniul accesului la resursele biologice marine.

Țara noastră a demonstrat că este necesar ca zona economică să nu devină proprietatea celui care o declară, pentru a nu se ajunge la o împărțire teritorială a spațiilor maritime. În acest sens, delegația română va insista în continuare ca în Convenție să se prevadă **indatorirea statului riveran de a garanta accesul la resursele piscicole** din zonă pe bază de acorduri încheiate cu celelalte state, în special cu cele care nu au resurse biologice suficiente în zonele proprii. Proiectul viitoarei Convenții trebuie să statornicească faptul că accesul altor state va avea loc **pe baza acestor acorduri**, care să fie negociate cu statele riverane, stabilindu-se: **a)** taxe rezonabile; **b)** cantitățile de pește care pot fi recoltate; **c)** dreptul de control al statului riveran asupra modului în care sînt respectate clauzele contractuale. Recunoscîndu-se statului riveran drepturi de conservare și protecție a resurselor biologice din zona economică, în textele Convenției va trebui să se consacre — în același timp — obligația acestor state de a coopera cu alte state în exploatarea resurselor vii din zonele respective. Totodată, este necesar ca zona respectivă să

rămână liberă pentru comunicațiile internaționale (navigație, survol, instalarea de cabluri și conducte).

UN ALT CAPITOL, deosebit de important, al dezbaterilor de la New York ale actualei sesiuni a Conferinței O.N.U. asupra dreptului mării se referă la **Patrimoniul comun al întregii umanități**.

Cum se explică interesul deosebit atât al țărilor dezvoltate, cât și al celor în curs de dezvoltare pentru valorificarea resurselor zonei internaționale a teritoriilor submarine?

Studiile efectuate în ultimii ani — în cursul lucrărilor Conferinței asupra dreptului mării — au relevat existența unor resurse imense în teritoriile submarine ale zonei internaționale a Oceanului planetar. Potrivit acestor studii, în **Patrimoniul comun al umanității** s-ar afla 300 milioane tone de molibden. 43 miliarde tone de aluminiu, 3 miliarde tone de cupru etc. Nevoile omenirii de cobalt ar putea fi asigurate pe circa 200 de secole, iar cele de mangan pe o perioadă de 20 de ori mai mare.

Preocuparea pentru explorarea și exploatarea acestor resurse rezultă și din veniturile nete estimate până acum. Astfel, 1 dolar investit în extracția mineralelor din teritoriile submarine va aduce cel puțin 3 dolari venit pe an, ceea ce reprezintă un profit mult mai mare în comparație cu extracția de pe uscat. Veniturile realizate în extracția nodurilor din teritoriile submarine sînt evaluate între 135 și 253 milioane de dolari pentru un milion tone metrice de magneziu, vanadiu, zinc și molibden și între 55 și 109 milioane de dolari pentru un milion tone metrice de nichel, cupru, cobalt.

În procesul de negociere s-au precizat mai bine condițiile de explorare și exploatare, ajungîndu-se la concluzia că la aceste activități urmează să aibă acces atât întreprinderile de stat, cât și cele particulare, în asociere cu întreprinderea care va organiza — sub îndrumarea Adunării generale a tuturor statelor — activitățile de valorificare a resurselor teritoriilor submarine.

Țara noastră consideră că reglementările elaborate trebuie să ducă la statornicirea unui sistem de exploatare a bogățiilor sub-

marine, în stare să asigure criterii juste și echitabile de valorificare a resurselor minerale ale Patrimoniului comun al umanității. În viziunea României, aceasta implică participarea efectivă a tuturor statelor nu numai la procesele productive, ci și la împărțirea beneficiilor, luîndu-se în considerare cerințele de progres și dezvoltare ale tuturor popoarelor. Aceasta presupune ca procesul general de valorificare a resurselor să nu fină seama de situarea geografică a statelor, riverane sau fără litoral, ci să aibă în vedere interesele tuturor țărilor și în primul rînd ale celor în curs de dezvoltare.

În lumina acestor exigențe, relațiile maritime vor cunoaște un nou cadru de evoluție, explorarea și exploatarea echitabilă a Patrimoniului comun al omenirii reprezentînd o componentă fundamentală a noilor reglementări în domeniul maritim, în folosirea mărilor și oceanelor Terrei, și va ocupa un loc important în „noua ordine legală a spațiilor maritime”, integrîndu-se organic în procesul complex de promovare și statornicire a noii ordini economice și politice mondiale.

Totodată, România se pronunță pentru statornicirea unor reglementări de natură să ocrotească interesele țărilor riverane și, în același timp, să garanteze dezvoltarea cercetării științifice marine în interesul tuturor țărilor, iar transferul de tehnologii să faciliteze cunoașterea și valorificarea resurselor biologice și minerale ale Oceanului mondial, nu numai în folosul țărilor dezvoltate, ci și al celor în curs de dezvoltare.

Ca și la sesiunile precedente, țara noastră se pronunță — și în cursul dezbaterilor de la New York ale actualei sesiuni a Conferinței — pentru statuarea unui asemenea cadru normativ care să asigure participarea tuturor statelor la exploatarea resurselor biologice și minerale ale mărilor și oceanelor lumii, să garanteze valorificarea acestor bogății în interesul tuturor popoarelor. Sînt deziderate fundamentale ale edificării unei noi ordini maritime mondiale, componentă importantă a procesului de democratizării relațiilor internaționale contemporane.

prof. dr. Dumitru MAZILU

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

De la penurie pe uscat la rezerve de durată în mare?

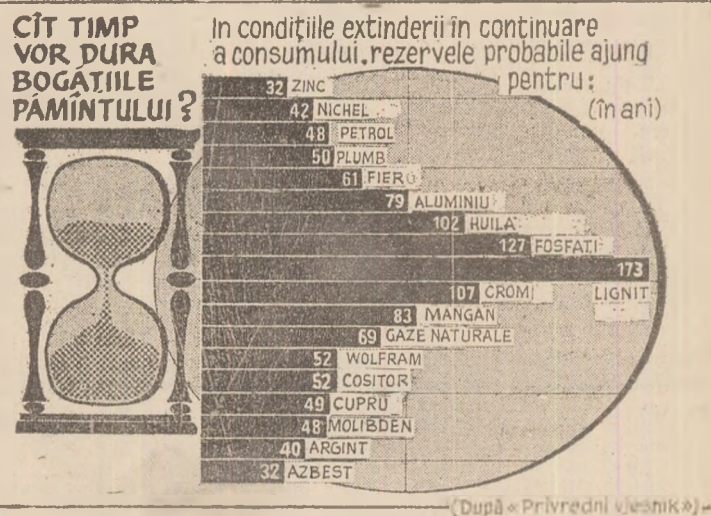
NECESITATEA gospodăririi raționale a resurselor naturale, a eliminării risipei de materii prime și combustibil a generat în ultima perioadă tot mai numeroase studii asupra potențialului lor economic și exploatarea pe glob. Chiar dacă asemenea evaluări diferă între ele în ceea ce privește gradul de epuizare a resurselor minerale existente, raportul dintre dinamica consumului lor și perioada în care vor putea fi satisfăcute în viitor necesitățile mondiale de consum, cifrele respective oferă un argument pregnant pentru instaurarea unui regim de utilizare rațională. Aceasta, deoarece — după cum ilustrează graficul alăturat, rezultat dintr-o astfel de evaluare recentă — este de așteptat ca în următoarea jumătate de secol să se epuizeze zăcămintele aflate în scoarța terestră la o mare parte din metalele neferoase, la petrol, azbest etc., exceptînd cazul în care s-ar mai descoperi noi zăcăminte, de amploare.

Desigur, noțiunea de „economic și exploatabile”, care stă la baza evaluării rezervelor de minerale disponibile în viitor, este ea însăși elastică, întrucît

depinde de evoluția prețurilor la un produs sau altul furnizat de industria minieră, de progresele tehnologiei de exploatare. În condițiile creșterii prețurilor și ale perfecționării tehnologiilor de exploatare devin economice „interesante” zăcămintele cu un conținut util mai sărac, ceea ce duce implicit la îndepărtarea termenului de epuizare a rezervelor respective.

În acest context, perspective tot mai favorabile capătă exploatarea resurselor minerale ale fundului mărilor și oceanelor, practic neatîns încă, dacă facem abstracție de petrolul și gazele obținute pînă în prezent din platoul continental sau de sare extrasă din apa unor mări. Este vorba, în primul rînd, de uriașele zăcăminte de noduli polimetaliți, de alte zăcăminte, al căror inventar sporște continuu, în urma unor cercetări de prospectare tot mai ample, efectuate de firme și specialiști din S.U.A., Canada, Japonia, R.F.G., Franța și alte țări.

Lăsînd la o parte resursele biologice — în general mai bine studiate — ale mărilor și oceanelor, cifrele avansate asupra

resurselor de minerale utile care zac pe fundul acestora sînt uneori deosebit de ample: echivalentul consumului mondial pe 400 mii de ani la mangan, pe 150 mii de ani la nichel, pe 6 mii de ani la cupru ș.a.m.d. Mai modeste, tinîndu-se seama de dificultățile obiective de exploatare, prognozele privind volumul extracției pe scară industrială — de pildă, a nodurilor polimetaliți — se situează în jur de un milion de tone pe la mijlocul

deceniului următor și la 3 milioane de tone la sfîrșitul acestuia. Este evident că stabilirea, sub egida O.N.U., a colaborării și cooperării între toate statele lumii în domeniul explorării și exploatării bogățiilor din zona internațională a teritoriilor submarine ar putea constitui un puternic impuls pentru folosirea rațională, în folosul tuturor, al acestui patrimoniu comun.

N. POPOV

Țările occidentale industrializate: rezultate sub așteptări

EVOLUȚIA pe termen scurt a economiei principalelor țări occidentale industrializate pare să indice, potrivit ultimelor analize ale economiștilor vest-europeni inconsistența strategiei inițiată pentru 1979 și care prevedea încetinirea creșterii în S.U.A. — în scopul reducerii deficitului comercial și a tendințelor inflaționiste, precum și în vederea redresării poziției dolarului — și o accelerare a creșterii în R.F.G. și Japonia, de natură să stimuleze tendințele similare și în alte țări occidentale. Iată rezultatele în primele luni ale anului:

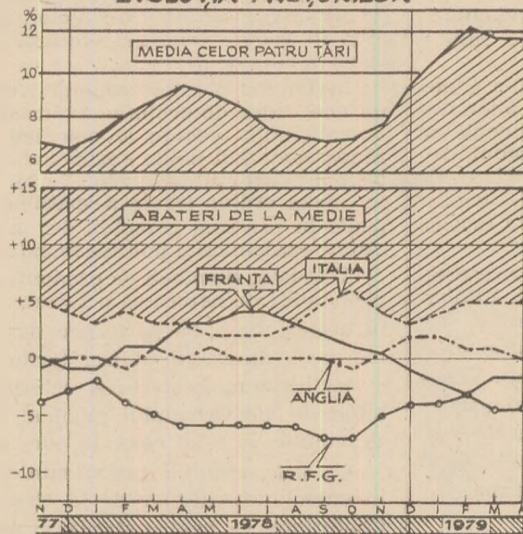
În S.U.A. s-a înregistrat o scădere record pentru ultimii 11 ani a comenzilor pentru bunuri de echipament, precum și o reducere semnificativă a vânzărilor de automobile. Balanța comercială a înregistrat din nou deficit majorat, care tind să se mențină și să se accentueze ca urmare a noilor creșteri la prețul țițeiului. Aspectele menționate precum și rata scăzută a utilizării capacităților de producție sau menținerea ridicată a șomajului au determinat revizuirea previziunilor de creștere pentru 1979, respectiv de la 2% la 1,5%.

În Japonia, rata inflației este în creștere — 0,9% în februarie și martie, 1,7% în aprilie și 1,6% în mai — la prețurile cu ridicata, cu

repercusiuni directe în special asupra materiilor prime industriale. La Tokio se speră atingeră obiectivului de reducere a excedentului

Rata șomajului care a atins 6,1% — tinde să crească în continuare, în ciuda măsurilor preconizate în direcția relansării sectoarelor cele mai

EVOLUȚIA PREȚURILOR

balanței comerciale prin limitarea voluntară a exporturilor și majorarea importurilor, paralel cu măsura luată la intern în direcția creșterii ratei dobânzii.

Presiunile inflaționiste se mențin și în R.F. Germania deși cu rate de creștere mai atenuate față de celelalte țări occidentale. Relansarea, în aprilie și mai, a comenzilor de bunuri de echipament și scăderea constantă a ratei șomajului par să indice, de asemenea, o situație relativ mai bună în Germania federală în raport cu evoluțiile din economia celorlalte țări occidentale industrializate.

În Franța se constată deja o stagnare a comenzilor la bunuri de consum, așteptându-se o situație similară și în ceea ce privește bunurile de echipament.

amenințate, în special a construcțiilor.

În ceea ce privește Anglia, se așteaptă încă rezultatele programului recent lansat, constând din reducerea cheltuielilor și a subvențiilor publice, diminuarea impozitelor pe venit și majorarea taxelor pe valoarea adăugată. Cu toate aceste măsuri, la care se adaugă o mai mare independență față de importurile de petrol, economiștii vest-europeni consideră că Anglia nu va fi, pe termen scurt, scutită de influențele inflaționiste și de o anumită reducere a ritmului de creștere.

Italia rămâne în continuare afectată de nivelul ridicat al șomajului, cu oscilații puțin concludente în ceea ce privește creșterea în industrie și nivelul prețurilor.

Orientări în dezvoltarea economică

Thailanda — atenție prioritara investițiilor industriale

THAILANDA, țară sud-est asiatică, cu o populație de 43,6 milioane locuitori și o suprafață de circa 542,4 milioane km², a cunoscut în ultimii ani o evoluție economică marcată de creșteri reale ale P.N.B.-ului (15,8% în 1977 și 7,9% în 1978). Rezultate pozitive s-au obținut în industria extractivă și prelucrătoare, deși acestea dețin deocamdată ponderi scăzute în cadrul P.I.B., și în special în construcții, a doua ramură ca importanță a economiei (peste 20% din P.I.B.), după agricultură. S-au înregistrat astfel sporuri în producția de cositor (23 000 tone export în 1978, cu 21% mai mult decât în anul anterior), minereu de tungsten și fluorită, ca și creșteri semnificative ale producției în industria textilă.

În prezent, preocupările prioritare în economie se îndreaptă către stimularea investițiilor din surse interne și atragerea de noi surse externe de finanțare.

Bugetul pe anul financiar curent (1 octombrie 1978 — 30 septembrie 1979), prevede de asemenea cheltuieli guvernamentale, de circa 38 mlrd. dolari, destinate stimulării activității economice, dintre acestea aproape 29% fiind destinate investițiilor industriale, sporirii producției industriale — în special a celei pentru export —, a comunicațiilor și agriculturii. Se prevăd de asemenea cheltuieli importante în domeniul educației și sănătății publice. În anul 1979 se scontează astfel, pe obținerea unei creșteri reale a P.I.B. de 5% și a unui spor al producției industriale de 7—8%.

Guvernul thailandez a aprobat de curind 63 de proiecte industriale de investiții remarcându-se printre acestea șase întreprinderi producătoare de motoare Diesel cu o valoare totală de 20 milioane dolari, care acoperă o gamă largă de tipuri (5—260 C.P.) de motoare auto, agricole și industriale. Se prevăd de asemenea extinderea de capacități în industria cimentului, rafinării țițeiului, a medicamentelor (150 t tetraciclina), la zahăr etc.

În domeniul agricol, preocupările se îndreaptă în special către extinderea irigațiilor, (un proiect de 51,3 mii ha în zona Zam Pao și Lanu Takhong), controlul precipitațiilor (în cimpia Tung-Kula) și extinderea creditului agricol).

Schimburile comerciale dintre România și Thailanda au sporit în perioada 1973—78 de peste 15 ori. România exportă produse de construcții de mașini (tractoare, autocamioane, autosanitare, mașini agricole, mașini-unelte, motoare electrice și diesel, rulmenți etc.), produse chimice (îngrășăminte, materiale plastice, produse sodice, produse farmaceutice etc.), produse industrial-textile etc. La import s-au remarcat cu valori mai mari: cauciucul natural, barita, fluorita, kenaful etc. Recent au fost semnate documentele de constituire a Societății mixte pentru producția și comercializarea de aspirină în Thailanda, precum și a societății mixte „MARROM” pentru comercializarea de produse românești.

N. L. OSS

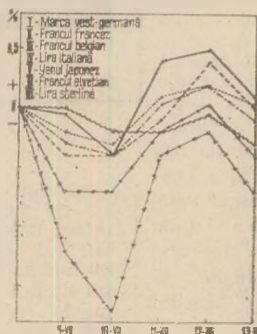
EVOLUȚII MONETARE

ÎN AȘTEPTAREA precizărilor președintelui Carter asupra politicii administrației S.U.A. în combaterea efectelor crizei energetice asupra economiei țării precum și a liniilor directoare ale politicii energetice, piața valutară a adoptat o poziție de expectativă. Această situație, coroborată cu intervențiile băncilor centrale, a contribuit la o revenire parțială a dolarului S.U.A., în perioada 9—13 VII 1979.

Lira sterlină a înregistrat efectul „profit taking”-ului care a determinat un recul mai accentuat al acestei valute în intervalul analizat. Moneda britanică a înregistrat un minim de 2,2025 dolari/1 liră, cu 1,7% sub nivelul de referință, situându-se în final la circa 2,2235 dolari/1 liră.

Francul elvețian a înregistrat pe ansamblul săptămânii un ușor recul, cotind la închidere la 1,657 franci/1 dolar, comparativ cu nivelul de 1,6505 franci/1 dolar de pe data de 6 VII 1979 (depreciere de 0,4%).

Marca vest-germană a înregistrat efectul majorării cu un procent la 5% a taxei oficiale a scontului și cu 0,5 la 6% p.a. a taxei de lombard, măsuri care se înscriu în linia politicii antiinflaționiste a autorităților monetare vest-germane. În aceste condiții, moneda a înregistrat o depreciere maximă de 0,5% la un curs de 1,0235 mărci/1 dolar, cotind la închidere la circa 1,03 mărci/1 dolar (cu 0,1% peste închiderea de referință).

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în perioada 9—13 VII, luându-se ca bază cursurile din 6 VII a.c.

Francul belgian a continuat să fie susținut în cadrul sistemului valutar vest-european, cotind la închidere la 29,35 franci/1 dolar, nivel foarte apropiat cursului de referință.

Francul francez a avut o evoluție destul de constantă, în jurul a 4,26 franci/1 dolar, în timp ce lira italiană a oscilat între 821,35 și 823,50 lire/1 dolar.

Yenul japonez a înregistrat în final un recul ceva mai accentuat față de dolarul S.U.A., situându-se cu 0,3% sub închiderea săptămânii precedente, respectiv la un nivel de 217,70 yen/1 dolar.

Dobânzile la eurodepozitele pe termen de 6 luni s-au situat la cea. 19,8125% la eurodolari, 7,25% la euromărcile vest-germane și 2,375% la cele în eurofranci elvețieni.

Piața aurului a înregistrat o perioadă cu oscilații ample sub efectul „profit taking”-ului, înregistrând în final un recul la 207,45 dolari/uncie (al doilea fixing din ziua de 13 VII 1979), cu 2,80 dolari/uncie sub cel corespunzător din 6 VII 1979. De menționat că în acest interval a fost atins nivelul istoric cel mai ridicat al fixingului la Londra, respectiv 290,75 dolari/uncie pe data de 12 VII 1979.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

R. P. POLONĂ

ACCENTUAREA LATURILOR CALITATIVE ALE DEZVOLTĂRII

ÎN ANII construcției socialiste dezvoltarea economiei poloneze a înregistrat însemnate succese, evoluția indicatorilor punând în evidență transformări economico-sociale ample și dinamice. Astfel, față de anul 1960, producția totală a industriei socialiste de la începutul anului 1978 era de aproape 4,35 ori mai mare, priorități importante consemnându-se în ce privește industriile electrotehnică — o creștere de 3,54 ori, chimic — 7,03 ori, electronică ș.a. în general activități complexe, pregnant intensive, creând condiții pentru promovarea unui nivel tehnic ridicat în întreaga economie. Față de aceeași bază, o creștere de aproape 1,5 ori se remarcă în ceea ce privește producția agricolă, dinamici importante evidențiindu-se pentru numeroase alte sectoare. Asemenea evoluții accentuate au fost susținute de investiții în programe însemnate de investiții — reprezentative în această direcție fiind ponderea ridicată, adeseori spre o treime, a investițiilor nete în venitul național, precum și înnoirea în perioada 1971—1976, în proporție importantă, a parcului industrial de mașini și utilaje, creșterea și modernizarea în măsură însemnată a mijloacelor tehnice din agricultură, construcții, transporturi etc.

Efect sintetic al întregii dezvoltări, venitul național creat a sporit, în perioada 1961—1977, de peste trei ori. O expresie a progreselor înregistrate în ce privește sporirea nivelului de trai pe fondul acestei dezvoltări economice dinamice o constituie creșterea susținută, în perioada menționată, a veniturilor nete ale populației. Pe un plan general amploarea progresului economico-social înregistrat de Polonia este pusă în lumină de faptul că, deținând circa 0,2% din totalul suprafeței uscatului și circa 0,8% din cel al populației mondiale, producea la începutul anului trecut, de exemplu, circa 2,2% din totalul mondial al producției de energie primară, 2,7% din producția mondială de oțel, 3,8% din cea de cupru rafinat, 3,1% din cea de acid sulfuric, revenindu-i 1,1% din totalul exportului mondial.

În cadrul creșterii economiei poloneze se relevă **intensele eforturi care s-au depus și se depun pentru o dezvoltare calitativă, pentru fructificarea, în cel mai mare măsură, a acumulărilor deja realizate.** Pornindu-se de la legătura nemijlocită dintre creșterea eficienței social-economice, în sensul ei larg, și sporirea gradului de satisfacere a nevoilor sociale, ca priorități în dezvoltarea economiei poloneze în acești ultimi ani, în prezent, cât și în perspectivă, au fost și sînt situate, între altele: creșterea, pe toate căile, a eficienței producției industriale și în întreaga economie: gospodărirea rațională a rezervelor naturale și întărirea bazei de materii prime și energetice; dezvoltarea agriculturii, a producției alimentare; creșterea activității în construcțiile de locuințe; practic, primatul obiectivelor sociale și asigurarea tuturor condițiilor materiale și culturale pentru dezvoltarea multilaterală a omului.

Sînt orientări care au determinat

și determină evoluții semnificative ale indicatorilor economico-sociali. Este de menționat realizarea sporului de 5,8% în 1978 față de 1977 al producției vîndute de industria socialistă, în întregime pe baza creșterii productivității muncii. De asemenea, creșterea numărului de produse cu emblema de calitate, de la 21 000 în 1977 la 25 000 în 1978; potrivit unor estimări valoarea produselor purtînd mărcile superioare „Q” și „1” a urcat în anul trecut la 162,7 mlrd. zloti, ceea ce reprezintă circa 26% din valoarea articolelor susceptibile să poarte aceste însemne, comparativ cu 22,3% în 1977.

Se remarcă, totodată, devansarea sensibilă, în aceeași perioadă, a ritmului de creștere a importului (4,7%) de către cel al exportului (9,8%), sporirea producției globale agricole cu un trend ridicat — 4,2%. Un accent deosebit se pune pe finalizarea obiectivelor de investiții pentru producție deja începute: în același timp se degajă o creștere însemnată a numărului de locuri de muncă: construcția de locuințe (12 100), ocrotirea sănătății și asistența socială (11 400), comerț (8 000), învățămînt și educație (6 800), transport și telecomunicații (6 800). În aceste condiții venitul național a crescut cu 2,8%; s-a asigurat o sporire a retribuției nominale medii cu 5,7%, s-au înregistrat creșteri importante la livrările de mărfuri către comerț, de pildă în ce privește cele de carne și produse din carne (inclusiv păsări) cu aproape 4%, cele de unt — cu 8,6%, de lapte — aproape 9%, de ouă — 8,4% etc.

Asemenea evoluții au fost prevăzute și pe mai departe în dezvoltarea economiei poloneze. Pentru anul 1979 s-a urmărit, de exemplu, aceeași accentuare a investițiilor în sectoarele legate direct de consum — agricultură, industria alimentară, industriile producătoare de îngrășăminte, tractoare, mașini agricole, construcțiile de locuințe etc. Venitul național urmează să crească cu 3%, sporind, de asemenea, retribuția reală medie.

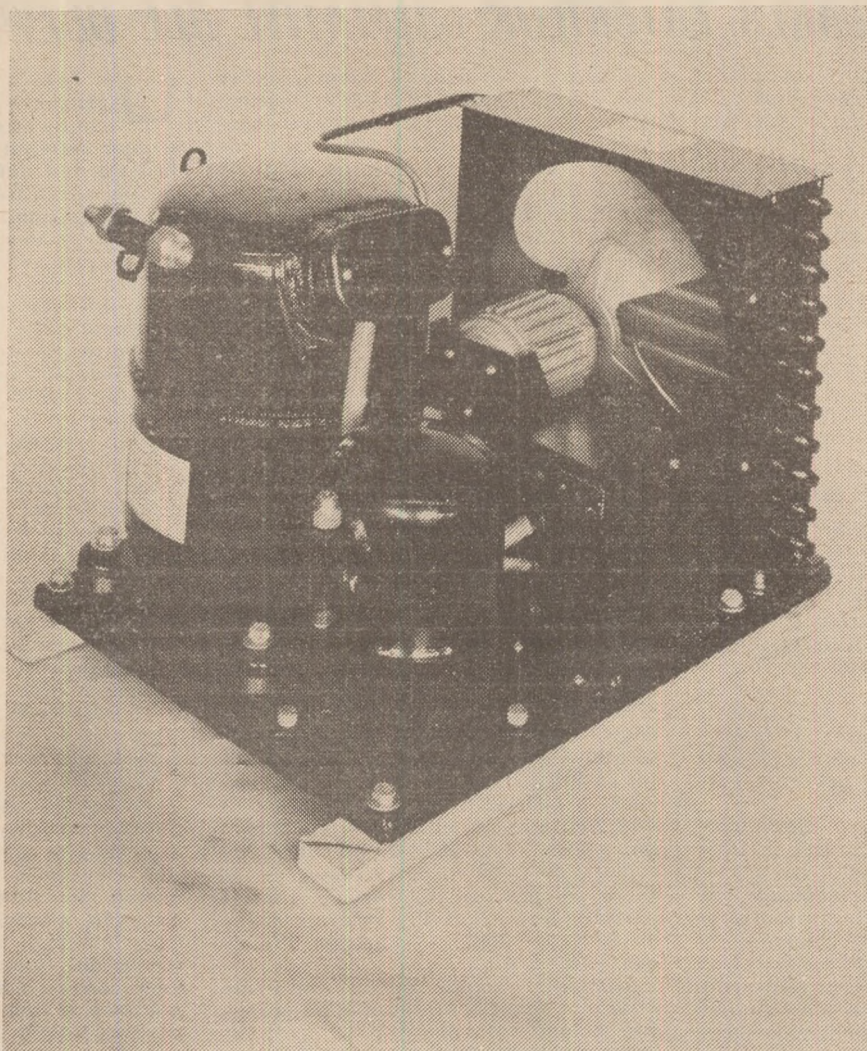
CU O PONDERE însemnată în acțiunea de utilizare mai rațională a materiilor prime și energiei, de reducere sistematică a volumului de energie și materiale solicitate de producție sînt implicate promovarea tehnologiilor de economicitate sporită, a produselor și oricăror acțiuni și măsuri răspunzînd acestei cerințe. Ca un principiu general în utilizarea energiei, se înscrie **recircularea acesteia.** Se mai poate menționa aprecierea eficienței în funcție de **consumul de energie în spațiu și timp.** De exemplu, în cadrul unei instituții specializate — Inspectoratul general de economisire a energiei, se întocmește un „calcul tras” al consumului de energie pentru fiecare activitate sau produs ce urmează să se realizeze; calculul însumează energia consumată pentru obținerea fiecărui component al activității sau produsului respectiv (identificîndu-se practic cu un consum cumulat de energie), constituind elementul esențial în decizia finală asupra oportunității, lansării acestora.

UN ROL important la realizarea transformărilor din economia poloneză este chemată să-l aibă **știința, activitatea de cercetare științifică tot mai puternic integrată cu producția, inventica desfășurată la scara întregii economii.** În această direcție se remarcă sporirea considerabilă a investițiilor pentru știință, cercetare și dezvoltare — de pildă numai în intervalul 1971—1975, de peste 2 ori, creșterea accentuată a efectivului personalului ocupat în aceste sectoare. Este de menționat că pentru invențiile autohtone s-au acordat, în 1977 față de 1971, de aproape două ori mai multe brevete, că în aceeași perioadă au crescut de peste 3 ori efectele economice obținute de pe urma propunerilor de raționalizare prezentate de către colectivele din întreprinderile industriale. Se degajă, de asemenea, efectele acțiunii noului sistem financiar-economic în direcția creșterii eficienței, prevederile acestuia aprofundînd considerabil gradul de implicare a unităților din economie pentru gospodărirea cu maximum de randament a mijloacelor tehnice, materiale și financiare pe care le au la dispoziție, pentru o valorificare superioară a capacității creatoare a forței de muncă.

Legat de aceasta pot fi evocate și unele aspecte ale metodologiei de planificare, urmînd asigurarea unui cadru superior planificării menit să susțină, să implice aprioric sporirea eficienței în procesul de dezvoltare. De exemplu, alături de profilul de plan departamental, de ramură și teritorial (la nivelul fiecărui voievodat), potrivit unor condiții concrete ale economiei poloneze se ține seama de faptul că împărțirea strictă a acestora pe ministere, ramuri, voievodate etc. poate genera efecte concurențe care să ducă la deteriorarea mediului, la diminuarea eficienței. Ca urmare, în planificarea poloneză se mai utilizează: a) o planificare **macroregională**, armonizînd interesele economice-sociale la nivelul a 8—10 voievodate; b) o planificare pe **domenii largi** încorporînd probleme ale mai multor ramuri, departamente sau voievodate (de exemplu domeniul alimentar — subsumînd problemele agriculturii și industriei alimentare, dar și ale producției industriale de mașini agricole, îngrășăminte chimice etc. — sau domeniul economiei marine). În acest din urmă cadru, dimensionarea destinațiilor producției și a resurselor acesteia se realizează prioritar potrivit cerințelor exprese ale domeniului respectiv.

În condițiile intensei creșteri atât a economiei românești cât și poloneze relațiile economice de colaborare și cooperare ale României socialiste cu Republica Populară Polonă, vîndînd vechi tradiții istorice, au cunoscut și cunosc o puternică dezvoltare. Se remarcă o amplificare de aproape 11 ori, în perioada 1961—1977, a volumului de comerț exterior. Programele de perspectivă ale dezvoltării celor două țări oferă noi și importante premise pentru amplificarea acestor relații.

dr. Dan POPESCU

AGREGATE FRIGORIFICE

Pentru frigiderile dv., pentru camerele și vitrinele dv. frigorifice – „Hermetic Freon Units AC și ACT”, după licența Tokyo Sanyo Co. Ltd – Japonia.

Caracteristici tehnice :

Temperatura mediului înconjurător	de la +5° C până la +43° C
Temperatura de vaporizare	de la -30° C până la -5° C
Temperatura de aspirație	până la +32° C
Agent frigorific	Freon 12
Curent alternativ	2,9 ; 3,2 ; 4,6 ; 6,6 ; 8,1A 220 V ± 10%
Curent trifazat	2,9 ; 3,2 ; 4,6 ; 6,6 ; 8,1A 380 V ± 10%

Pentru agregate frigorifice : compresoare Hermetic Freon 2,9 ; 3,2 ; 4,6 ; 6,6 ; 8,1 după licența Tokyo Sanyo Co. Ltd. – Japonia. Agent frigorific Freon 22.

Pentru climatizarea aerului în încăperi și alte instalații frigorifice pentru temperaturi de fierbere ridicate de la -10° C până la +10° C ; compresoare pentru instalații de climatizare KK 3,2 ; 4,0 ; 4,6 și 6,6. Agent de răcire Freon 22.

Exportator : Organizația de comerț exterior MACHINOEXPORT – Sofia, str. Aksakov 5, telefon 88 53 21 ; telex 023425.

Note de călătorie din Siria

REPERE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICE

O RECENTA călătorie în Siria ne-a oferit prilejul unui contact nemijlocit cu munca și viața unui popor harnic și talentat, a cărui vocație constructivă o atestă nu numai impresionantele vestigii ale unei străvechi civilizații, ci și marile obiective economice și social-culturale pe care le realizează în zilele noastre.

Progresele obținute în dezvoltarea și modernizarea țării, în ridicarea bunăstării maselor sunt evidente. Pretutindeni în țară — în Capitală și în împrejurimile acesteia, pe drumul spre Alep sau pe coasta bogată în vegetație a Mediteranei, și chiar în sud-estul mai arid — sunt vizibile înnoiri profunde care determină modificări substanțiale în structurile economice și în viața oamenilor. Peisajul economic se schimbă și se îmbogățește an de an. În toate zonele țării se construiește mult, se recuperează terenuri arabile și se extind irigațiile, se modernizează drumurile, apar noi cartiere de locuințe, care modifică radical înfățișarea localităților.

ECONOMIA siriană — ale cărei principale obiective generale vizează creșterea producției în agricultură, industrie și construcții, extinderea serviciilor și ocuparea integrală a forței de muncă — a înregistrat în ultimul deceniu o puternică dezvoltare. Imaginea cea mai sintetică în această privință o oferă ritmul înalt în care a crescut produsul național brut — o medie anuală de 9,8% în perioada 1970-1977 (prețuri fixe ale anului 1963). Dinamica producției globale (vezi tabelul) demonstrează la rindul ei că toate ramurile producției materiale cresc într-un ritm susținut, ca urmare a eforturilor pentru valorificarea cât mai deplină a resurselor naturale și umane ale țării.

În strategia dezvoltării economiei siriene, așa cum a rezultat din discuțiile pe care le-am avut cu factori de răspundere din ministere și unități economice, agricultura ocupă locul principal. Și

aceasta nu numai pentru faptul că cea mai mare parte a populației locuiește în mediul rural (aproximativ 52,5% în 1978). Agricultură este privită ca ramura care trebuie să asigure hrana unei populații ce înregistrează un indice de creștere printre cele mai ridicate în țările în curs de dezvoltare (3,3% în deceniul al șaptelea) și, de asemenea, baza de materii prime pentru dezvoltarea industriei bunurilor de consum. Eforturile necesare în acest sens sînt cu atât mai mari cu cît suprafața cultivată nu este prea mare, iar condițiile de climă nu sînt propice în toate zonele și în toți anii obținerii unor recolte mari, stabile.

Este explicabilă în aceste condiții atenția deosebită care se acordă irigațiilor, ca unul din factorii de primă însemnătate în practicarea unei agriculturi moderne, de mare randament. În acest domeniu există o serie de proiecte, principalele vizînd irigarea unor întinse suprafețe pe valea Eufratului. Pe acest fluviu, ale cărui ape au fost folosite pînă nu de mult doar într-o foarte mică proporție, au fost realizate în ultimii ani mari lucrări de amenajare care permit folosirea complexă a potențialului său, atât pentru irigații, cît și în scop energetic. Prin ape acumulate în lacul de la Al Saura, barajul de pe Eufrat — considerat ca un pivot al sporirii producției agricole și al creșterii venitului național, ca o adevărată coloană vertebrală a dezvoltării economiei siriene — va permite irigarea unei suprafețe de 640 000 ha. Odată cu realizarea, în perspectivă, și a unor proiecte pe alte râuri, suprafața irigată a țării va ajunge la 1,5 mil. ha, adică la circa 30% din totalul terenurilor cultivate, față de numai 12% în 1973.

Industria, care se situează pe locul doi, după agricultură, în ceea ce privește contribuția la creșterea produsului național brut și în care lucrează aproximativ 16% din totalul forței de muncă, **marează la rindul ei o creștere remarcabilă** — 8,3% medie anuală în perioada 1970-1977. Principalele opțiuni în această ramură, careia îi revin cele mai mari investiții în cadrul actualului plan cincinal, sînt: dezvoltarea industriei extractive și de prelucrare a țîțeiului; creșterea producției de energie electrică și extinderea folosirii ei în diverse sectoare; dezvoltarea industriei constructoare de mașini, în cadrul căreia un rol de frunte revine electronicii și electrotehnicii; creșterea unor obiective mici în industria ușoară și alimentară, amplasate cît mai rațional pe teritoriul țării, care să valorifice resursele locale de materii prime agricole și să contribuie la ocuparea forței de muncă.

Siria a produs în anul 1977 peste 9 mil. tone țîței, ceea ce înseamnă o creștere de aproape 80% față de 1973; trebuie remarcat că odată cu aceasta s-a mărit capacitatea rafinăriilor, în așa

fel încît în curînd acestea vor putea să prelucereze întreaga producție de țîței a țării. În aceeași perioadă producția de energie electrică s-a dublat aproape, atîngînd 2,2 miliarde kWh, partea hotărîtoare în această creștere revenind hidrocentralei de pe Eufrat. Totodată, industria cunoaște un proces continuu de diversificare a producției, al cărei nomenclator s-a îmbogățit cu produse ca tractoare și mașini agricole, aparate de telecomunicație, televizoare, frigider, medicamente, îngrășăminte chimice, mase plastice; Siria își acoperă astăzi o bună parte din necesitățile interne cu astfel de produse, la unele creîndu-și chiar importante disponibilități pentru export.

IN TIMPUL VIZITEI am avut adeseori prilejul să consemnăm aprecieri deosebit de favorabile la adresa țării noastre, evidențiîndu-se faptul că între România și Siria s-au stabilit relații foarte bune, iar schimburile comerciale și cooperarea în producție, reciproc avantajoase, cunosc o puternică dezvoltare. De altfel, în 1977 volumul schimburilor economice dintre cele două țări a crescut de 50 de ori față de 1970, România ocupînd în prezent unul din primele locuri în relațiile economice externe ale Siriei. În ultimii ani țara noastră a participat la realizarea în Siria a unor importante obiective industriale, miniere și agricole. Este vorba de Complexul de fosfați de la Homs, de Fabrica de ciment de la Sheik-Said, de o serie de prospectiuni geologice; totodată, se realizează amenajări hidroameliorative pe 27 000 ha în zona localității Rakka, în aval de barajul de pe Eufrat, precum și studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare în zona râului Balich și pentru construirea unor ferme pentru vaci de lapte.

O deosebită importanță pentru economia siriană are construirea Rafinăriei de la Baniyas, pe coasta de răsărit a Mediteranei, proiectată și realizată de țara noastră; cu o capacitate de prelucrare de 6 mil. tone țîței, rafinăria este una din cele mai mari construcții de acest fel din Orientul Mijlociu. Prin concepția și soluțiile constructive moderne, prin nivelul ridicat al instalațiilor, obiectivul de la Baniyas — mărire grăitoare a capacității industriei românești de a realiza „la cheie” obiective petrochimice de mare anvergură — va asigura valorificarea superioară a uneia din cele mai însemnate bogății ale Siriei.

Angajată într-un amplu proces de dezvoltare, de remodelare a structurilor economico-sociale, Siria de astăzi capătă tot mai mult trăsături proprii civilizației contemporane.

Stere GIOGA

Dinamica producției globale

Ramura	— 1970 = 100 —	
	1975	1977
Total	1	162
Agricultură	2	290
Industria, metalurgie	1	145
Construcții	2	251
Transporturi, telecomunicații	1	142
Comerț	2	265
Servicii	1	200
	2	453
	1	176
	2	219
	1	174
	2	368
	1	153
	2	261
		180
		396
		158
		368
		175
		351
		285
		751
		204
		192
		565
		311

Notă: 1 — prețuri constante 1963; 2 — prețuri curente.
Sursa: Biroul central de statistică din R. A. Siria.

Comerțul cu produse agricole : previziuni F. A. O.

INTR-UN RAPORT F.A.O., pregătit pentru recenta sesiune a U.N.C.T.A.D., se apreciază că în 1985, față de nivelul mediu pe anii 1972—1974, necesitățile de import de cereale ale țărilor neșocialiste în curs de dezvoltare vor spori cu 80 la sută, în condițiile creșterii probabile în numeroase țări din acest grup a disponibilului de export la celelalte produse agricole.

Pe grupe de mărfuri, după estimările F.A.O., în următorii ani cel mai rapid ritm de creștere a exportului se va înregistra la cauciuc natural, cerealele furajere, citrice, carne, produse lactate și zahăr. Este de așteptat, de asemenea, ca o dezvoltare susținută să cunoască și industria de prelucrare a materiilor prime locale din țările în curs de dezvoltare.

Se consideră că necesitățile de import și resursele pentru export ale țărilor neșocialiste vor evolua pînă în anul 1985 precum urmează :

(1972—1974 = 100)

Produsul	Necesarul de import		Resursele pentru export	
	țări în curs de dezvoltare	țări capitaliste dezvoltate	țări în curs de dezvoltare	țări capitaliste dezvoltate
Griș	141	94	240	118
Orez	140	115	137	141
Cereale furajere	334	121	107	106
Carne	271	102	127	125
Lapte, produse lactate	216	79	—	151
Grăsimi și uleiuri	300	116	220	122
Turte și proturi	178	153	202	125
Pescărie	155	142	193	126
Zahăr	178	92	122	134
Cafea	221	113	113	—
Cacao (boabe)	161	120	127	—
Ceal	187	113	137	—
Banane	188	121	129	103
Cauciuc natural	198	149	157	—
Bumbac (brut)	168	94	106	129

Sursa : B.I.K.L., nr. 75/1979.

Cehoslovacia : analiza valorii

ÎN CEHOSLOVACIA aplicarea analizei valorii pentru ridicarea eficienței producției este promovată în domeniul mereu noi. Astfel, în ultimii ani studiile — efectuate îndeosebi de către Institutul de cercetări științifice în domeniul tehnologiei și economiei construcțiilor de mașini — se axează pe posibilitățile de utilizare a analizei valorii în raționalizarea activității neproductive din întreprinderile industriale, precum și în pregătirea tehnică a producției, cu referire specială la modernizarea și reconstrucția produselor.

A fost elaborată metodologia de aplicare a analizei valorii în optimizarea alegerii materialelor pentru executarea pieselor, în raționalizarea muncii de proiectare și a proiectelor, în

procesul edificării unor sisteme organizatorice, informaționale sau de conducere ș.a. Despre eficiența potențială a metodei analizei valorii vorbește faptul că conform calculului prin aplicarea ei în domeniul pregătirii tehnice a producției se obțin economii de 50 la sută și chiar 80 la sută din costul inițial estimat al operațiunii.

R. S. Albania : chimizarea agriculturii

DATORITĂ — între altele — dezvoltării industriei chimice naționale, și îndeosebi a producției de îngrășăminte chimice, pesticide, de articole din mase plastice etc., agricultura albaneză a înregistrat în ultimele decenii progrese remarcabile. Cantitatea utilizată de îngrășăminte a sporit de nouă ori în raport cu anul 1960, ajungându-se anul trecut la cifra medie de 152 kg (conținut activ) la hectar ; corespunzător, recolta la hectar a crescut de 4 ori la grâu și de 5 ori la porumb, comparativ cu același an. Pe de altă parte, în prezent fiecare unitate agricolă dispune de harta pedologică și agrochimică a terenurilor sale arabile (la scara de 1/10 000).

În ceea ce privește producția de pesticide, aceasta s-a înzecit în intervalul 1960—1978, diversificându-se concomitent de la 5 la peste 40 de tipuri. În sfârșit, producția de folii și țevi din mase plastice a permis agriculturii albaneze să dezvolte atât culturile în sere încălzite, cât și rețeaua irigațiilor.

Canalele reclamei comerciale

DIFICULTĂȚILE economice întâmpinate de țările capitaliste dezvoltate n-au afectat — sau, poate, chiar au stimulat — activitatea într-un domeniu cum este propaganda comercială, reclama. Un studiu efectuat pe această temă în R.F.G. relevă că cifra de afaceri a sectorului a înregistrat anul trecut o creștere de 12,4 la sută comparativ cu nivelul anului 1977.

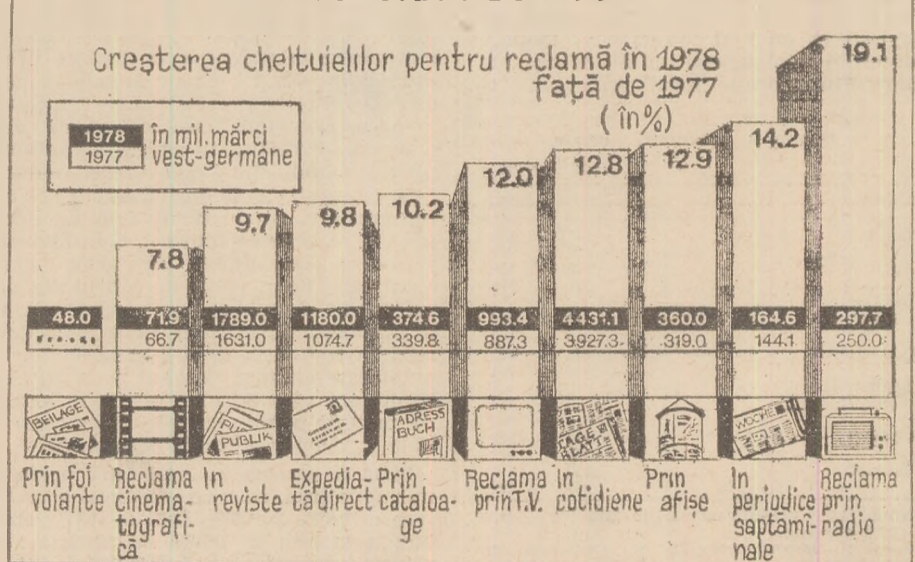
Alternativa benzinei — alcoolul

CREȘTEREA continuă a prețurilor la produsele petroliere stimulează cercetările privind utilizarea altor produse, de alternativă, drept carburant pentru motoare. Atenția specialiștilor se îndreaptă — între altele — către posibilitățile de folosire a alcoolului etilic (care se poate obține din cartofi, sfeclă de zahăr, trestie de zahăr ș.a.) și a celui metilic (obținut din lemn, cărbune, și diferite materiale secundare). În Brazilia și R.F.G., de pildă, se folosește deja de mai mulți ani, drept carburant pentru autovehicule, un amestec de alcool metilic și benzină, apreciindu-se că anul viitor vor putea fi efectuate primele experiențe de utilizare numai a alcoolului.

Avînd în vedere că în multe țări există ample resurse de biomasă, susceptibile a deveni materie primă pentru fabricarea alcoolului, problema esențială constă în perfecționarea proceselor tehnologice respective, în sensul sporirii economicității acestora. Pe de altă parte — opinează specialiștii — prelucrarea pe scară largă în alcool a rămășițelor de trestie de zahăr, sfeclă de zahăr ș.a. (după extragerea zahărului) va permite recuperarea unei părți însemnate din energia consumată cu efectuarea culturilor respective.

Analiza pe diferitele forme de reclamă (vezi graficul de mai jos) evidențiază că principala cale de difuzare a reclamei comerciale rămîne presa — îndeosebi cea cotidiană, urmată de săptămînale și de alte publicații periodice — canal cărui îi revin circa două treimi din totalul cheltuielilor pentru reclamă. Un rol important în domeniul propagandei comerciale din țările capitaliste joacă, de asemenea, reclama expedită direct clienților potențiali, precum și cea efectuată prin intermediul televiziunii.

STRUCTURA RECLAMEI

GLOSAR

U. M. A. (I)

U.M.A. au nu numai trăsături comune, dar și neajunsuri comune. Astfel:

(1) Deși au reputația de a fi stabile, „cea mai stabilă unitate monetară din Occident în condițiile actuale”, U.M.A. sînt totuși într-o bună măsură instabile. Astfel, dacă valoarea unui DTS este dată de cele 16 monede naționale din coșul respectiv, iar toate aceste monede se depreciază într-un ritm sau altul, așa cum este cazul în prezent din cauza inflației generalizate, este limpede că și DST care „emană” din coșul monetar se depreciază și el. S-a afirmat în această privință că DST poate fi un instrument tot atât de bun ca media monedelor din coș, însă cu siguranță mai puțin bun decît o parte din ele (cele care depășesc această medie).

Oricum ar fi, U.M.A. nu este scutită de slăbiciunile monedelor naționale care servesc la evaluarea ei. Pentru înlăturarea acestui neajuns ar trebui mai întîi ca politica de creare de U.M.A. să fie mai „cuminte” decît aceea a băncilor centrale din Occident care a dus la actuala inflație generalizată, iar apoi ca U.M.A. să fie indexată de exemplu pe baza indicelui prețurilor bunurilor de larg consum din țările ale căror monede naționale fac parte din coș, astfel ca puterea ei de cumpărare să rămînă constantă.

(2) U.M.A. nu este și nu a fost niciodată o monedă veritabilă. Caracteristica unei monede este aceea de a constitui o putere de cumpărare generalizată, adică de a putea fi schimbată oriunde pe o marfă oarecare. („Orice creanță pusă în circulație și utilizată în mod direct pentru cumpărarea de mărfuri sau procurarea de servicii este monedă”). U.M.A. nu dispune însă de o asemenea putere de cumpărare decît cu puține excepții și într-o măsură foarte redusă. Așa cum s-a arătat, o U.M.A. este folosită numai pentru efectuarea de tranzacții în monedă națională.

S-ar putea oare ca în viitor U.M.A. să depășească actualul stadiu și să se apropie de ceea ce este o monedă efectivă? Se apreciază că nu ar exista impedimente serioase pentru ca U.M.A. să devină o monedă internațională propriu zisă, însă pentru aceasta sînt necesare studii în continuare.

(3) U.M.A. nu este folosită decît de băncile centrale și de instituția emitentă. În prezent, particularii nu au acces la ea, în principal, decît pentru exprimarea valorii unor obligațiuni emise și plasate pe piață. Cumpărătorii acestor obligațiuni, deci împrumutătorii, le plătesc însă într-o monedă națională, iar vinzătorii, deci împrumutații, plătesc dobînda și anuitățile de asemenea în monedă națională.

S-ar putea totuși imagina o U.M.A. care să servească și ca mijloc de plată. Pentru aceasta ar trebui să existe o bancă dispusă să accepte deschiderea de conturi curente creditoare în U.M.A., să primească depuneri în monedă națională, însă să crediteze corespunzător contul în U.M.A. și să efectueze viramente între conturi în U.M.A., numai pentru transferuri internaționale și nu pentru plăți interne. Cu aceasta, riscul pierderilor din cauza deprecierei valutei de contract s-ar diminua între unitățile economice și între particulari.

Domeniul U.M.A. este, după cum se poate vedea, susceptibil de mari prefaceri care ar schimba profund actualele modalități de plată în schimburile internaționale. Unii economiști văd de altfel în U.M.A., la ora actuală, singura alternativă la aur și la monedele naționale ca etalon monetar și ca mijloc de plată internațional. Pentru aceasta însă, repetăm, sînt necesare studii aprofundate, o cit mai largă cooperare în cadrul preocupărilor generale de restructurare a relațiilor valutare internaționale.

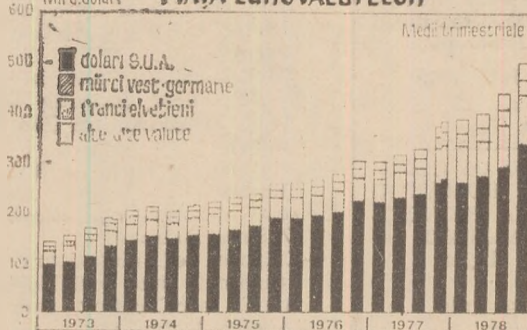
C. K.

Eurovalute

Sorin Șerbănescu, București — Așa cum am mai scris chiar la această rubrică, prin eurovalute se înțeleg depunerile în cont exprimate în dolari, mărci vest-germane, franci elvețieni etc., efectuate la bănci avînd sediul în afa-

ra țării emitente a valutei respective. Dat fiind că majoritatea eurovalutei este constituită din dolari, care se numesc de aceea eurodolari, acest din urmă termen este folosit adesea, încorect, în locul celui de eurovalute. În plus, nu este necesar ca sediul băncilor deținătoare de conturi în acest instrument să se afle pe continentul european. Altfel

PIAȚA EUROVALUTELOR

Sursa: Quarante-neufième rapport annuel de la B.N.I.

spus termenul de eurovalute nu definește o localizare geografică, ci o categorie financiară, a cărei importanță a crescut continuu. Masa eurovalutei este estimată de Banca reglementelor internaționale în ultimul său raport anual, dat recent publicității la Basel, la 540 miliarde dolari (după scăderea creditelor interbancare). Se apreciază că cea mai mare parte a acestor sume se află depusă la bănci europene. Față de anul

precedent, disponibilitățile în eurovalute ale băncilor respective au sporit cu circa 20%. Majoritatea operațiunilor au fost efectuate în eurodolari, dar așa cum rezultă din grafic au fost folosite tot mai mult și marca vest-germană și francul elvețian.

Din punctul de vedere al originii fondurilor, Arabia Saudită rămîne principalul depunător, chiar dacă anul trecut ca pare să fi retras o anumită cantitate de eurovalute.

Combaterea poluării

Aftenie Bostan, Tulcea — Documentul la care credem că vă referiți este primul raport asupra mediului înconjurător, elaborat în cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (care grupează 19 țări vest-europene, S.U.A., Canada, Japonia, Australia și Noua Zeelandă) și publicat recent la Paris. Interesul studiului decurge între altele din faptul că țările în cauză contribuie în măsură însemnată la poluarea actuală a planetei noastre, dacă ținem seama că ele obțin circa două treimi din producția industrială a lumii, 88 la sută din energia electrică de origine nucleară și că dețin circa 90 la sută din parcul mondial de automobile.

Studiul constată că deși nivelul poluării a crescut în ultimii 10—15 ani, fără adoptarea unei legislații antipoluare creșterea respectivă ar fi fost considerabil mai ridicată. Se citează astfel cazul S.U.A., în care, potrivit Departamentului pentru mediul înconjurător din această țară, datorită costului ridicat al echipamentului antipoluare după 1971 și-au încetat activitatea 128 de întreprinderi foarte poluante cu un personal de 23 000 oameni. Pe de altă parte au fost angajați circa 36 000 oameni pentru efectuarea controlului asupra poluării. Investițiile făcute de firmele americane pentru a se putea în

cadra în prevederile legislației antipoluare se estimează că vor spori de la 19 miliarde dolari în 1977 la 52 miliarde în 1986 (în dolari constanți), fiind de așteptat ca aceste costuri suplimentare să se reflecte în prețuri, alimintînd astfel spirala inflației. Totuși contribuția acestui gen de investiții la majorarea ratei anuale a inflației, se afirmă în studiu, nu a depășit pînă acum 0,2 puncte procentuale, în vreme ce reducerea morbidității ca urmare a diminuării gradului de poluare atmosferică a condus la obținerea unor însemnate economii.

Producția și consumul de uraniu

Ion Totoescu, Iași — Producția de uraniu a cunoscut în țările capitaliste o tendință oscilantă: după ce a crescut rapid în cursul deceniului al șaselea (33,4 mii tone în 1959), a cunoscut un regres în cursul deceniului

următor (15 mii tone în 1967), înregistrînd apoi o nouă creștere (la 28,6 mii tone în 1977). După opinia specialiștilor, în perioada 1975—1982 ea va spori într-un ritm mediu anual de 20 la sută, producția și cererea pentru uraniu urmînd să evolueze dinamic și ulterior.

Se apreciază că, la nivelul anului 1990, producția și consumul de uraniu natural se vor repartiza pe principalele regiuni producătoare și consumatoare din lumea capitalistă astfel:

Tara sau regiunea	Ponderea în producția de uraniu (in %)	Ponderea în consumul de uraniu (in %)
Statele Unite	42,7	37,0
Australia	18,2	0,3
R.S.A.	10,9	0,5
Canada	10,2	2,6
Gabon și Niger	9,3	0,6
Europa occidentală	5,3	40,2
Alte țări	3,4	19,3
Total	100,0	100,0

Sursa: Referativnii sbornik-ekonomika promišlenosti, nr. 5/1979.

Investiții de capital

A. Kiss, Cluj-Napoca. — Începînd din 1975 exportul de capital vest-german a început să intreacă sub raportul volumului importul de capital în R.F.G. Anul trecut, plasamentele de capital efectuate în străinătate de întreprinderile și particularii vest-germani au atins suma de 6,1 miliarde mărci, față de numai 4,1 miliarde mărci cit au reprezentat investițiile de capital străin în R.F.G. Capitalul vest-german s-a îndreptat cu prioritate spre S.U.A. (1,9 miliarde mărci), Belgia, Luxemburg, Franța și Brazilia, în vreme ce capitalul străin a provenit în primul rînd din S.U.A., Elveția, Olanda și Anglia.

2) Despre prognozele prezentate la Conferința mondială a energiei de la Istanbul pe tema economisirii energiei am relatat pe larg în nr. 52/1978 al revistei noastre. De atunci au survenit însă noi evoluții, între care o creștere mai rapidă decît se prevedea a prețului petrolului. La tranzacțiile cu livrare imediată prețul barilului de petrol brut ajunsese pe piața internațională, spre sfîrșitul lunii mai a.c., la circa 28 dolari.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 29 din 20 iulie 1979

ECONOMIE NAȚIONALĂ

STRATEGIA PARTIDULUI DE CONSTRUIRE A VIITORULUI ROMÂNIEI SOCIALISTE — SALTUL REVOLUȚIONAR LA O NOUĂ CALITATE

- Un vast program în slujba înfloririi patriei
- Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., Opțiuni și priorități în dezvoltarea economico-socială în viitorul cincinal (Petre Cristescu, Stelian Ciuraru) 1
- Accelerarea dezvoltării intensive și modernizării, creșterea eficienței economice în agricultură. (Ion Rușinaru) 4
- 35 de ani de impetuos progres economico-social
- Mutații înnoitoare fundamentale în structura economico-socială a României (I) (prof. dr. Mircea Bulgaru) 6
- Județul Hunedoara. Ritmuri accelerate, structuri calitativ superioare ale dezvoltării economico-sociale (Petre Lungu) 9
- Creșterea producției nete — în strânsă dependență cu reducerea cheltuielilor materiale (P. Cioclu) 13
- Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență. Controlul bugetar al costurilor (dr. Ioan Nicoară, dr. Ion Ivăschescu) 15
- Reflecții. Eficiența integrării învățămînt-cercetare-producție (Ion Crișan) 17

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- O constantă a politicii partidului de adîncire a democrației socialiste. Participarea tot mai largă, mai activă a oamenilor unui muncii la conducere (Dorin Constantinescu) 18

TEORII ● IDEI

- Considerații privind metodologia de stabilire a prețurilor la noile produse (lector univ. Viorel Beju) 20
- Școli ● curente ● economiști. Unitatea și independența țării — teluri esențiale ale gândirii economice progresiste românești (II) (prof. dr. I.V. Nicolae, conf. dr. D. Muresan) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Valorificarea bogățiilor oceanului planetar în interesul tuturor popoarelor (prof. dr. Dumitru Mazilu) 24
- Tendințe-conjuncturi 26
- R. P. Polonă. Accentuarea laturilor calitative ale dezvoltării (dr. Dan Popescu) 27
- Note de călătorie din Siria. Repere ale dezvoltării economice (Stere Gioga) 29
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI: Relații financiar-valutare și comerciale internaționale

IN THIS ISSUE

- Options and priorities for the next five-year plan of economic and social development (Petre Cristescu, Stelian Ciuraru) 1
- Modernization and intensive development, growing efficiency in agriculture (Ion Rușinaru) 4
- Refreshing basic shiftings in Romania's economic and social structure (I) (Prof. Dr. Mircea Bulgaru) 6
- District of Hunedoara. The economic and social development accelerating rates and quality-higher structures (Petre Lungu) 9
- Some considerations on the methodology of pricing new products (Reader Viorel Beju) Schools ● currents ● economists. Unity and independence of our country — essential objectives of the Romanian progressive economic thought (II) (Prof. Dr. I. V. Nicolae, Lecturer D. Muresan) 20
- The planetary ocean's resources, to be put into account for the world round peoples' benefit (Prof. Dr. Dumitru Mazilu) 24
- The Polish People's Republic. Emphasis on the qualitative aspects of development (Dr. Dan Popescu) 27
- Syria. Travel notes. References of the economic development (Stere Gioga) 29

DANS LE NUMÉRO

- Options et priorités dans le développement économique et social pour le prochain quinquennal (Petre Cristescu, Stelian Ciuraru) 1
- Accélérer le développement intensive et la modernisation de l'agriculture, l'accroissement de l'efficacité économique (Ion Rușinaru) 4
- Mutations rénovateurs fondamentales dans la structure économique et sociale de la Roumanie (I) (prof. dr. Mircea Bulgaru) 6
- Le district de Hunedoara. Rythmes accélérés, des structures qualitativement supérieures du développement économique et social (Petre Lungu) 9
- Considerations sur la méthodologie concernant l'établissement des prix des nouveaux produits (chargé de cours Viorel Beju) 20
- Ecoles ● courants ● économistes. L'unité et l'indépendance du pays — des objectifs essentiels de la pensée économique progressiste roumaine (II) (prof. dr. I. V. Nicolae, maître de conférences dr. D. Muresan) 22
- La mise en valeur des richesses de l'océan planétaire dans l'intérêt des tous les peuples (prof. dr. Dumitru Mazilu) 24
- La République Populaire de Pologne. L'accent sur les aspects qualitatifs du développement (dr. Dan Popescu) 27
- Notes de voyage en Syrie. Repères du développement économique (Stere Gioga) 29

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Опционы и приоритеты в экономико-социальном развитии в будущей пятилетке (Петре Кристеску, Стelian Циурару) 1
- Ускорение интенсивного развития и модернизации, рост агропромышленной эффективности в сельском хозяйстве (Ион Рушинуару) 4
- Основные обновляющие сдвиги в экономико-социальной структуре Румынии (I) (проф. др. Мирча Булгару) 6
- Уезд Хунедоара. Ускоренный темп, качественно более высокие структуры социально-экономического развития (Петре Лунгу) 9
- Соображения относительно методологии установления цен на новые изделия (преп. выс. шк. Виорел Бежу) 20
- Школы ● течения ● экономисты. Единство и независимость страны — существенные цели румынского прогрессивного экономического мышления (II) (проф. др. И.В. Николае, ст. преп. выс. шк. др. Д. Мурешан) 22
- Освоение богатств планетного океана в интересах всех народов (проф. др. Думитру Мазилу) 24
- Польская Народная Республика. Упор на качественные стороны развития (др. Дан Попеску) 27
- Путевые заметки из Сирии. Ориентиры экономического развития (Стере Джоба) 29

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația Calea Dorobanților nr. 11—25, 71 131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.I.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București, Tiparul Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

Recom

CONDIȚII OPTIME DE VIZIBILITATE ȘI AUDIȚIE ASIGURĂ ORICARE MODEL DIN FAMILIA DE TELEVIZOARE CU CIRCUITE INTEGRATE !

Datorită stabilizatorului încorporat, aceste televizoare funcționează normal chiar și la variații mari ale tensiunii de rețea.

Complet tranzistorizate, televizoarele cu circuite integrate au o fiabilitate mărită. Consumul lor de energie electrică este redus cu 33%.

Termenul de garanție pentru buna funcționare a aparatelor din familia televizoarelor cu circuite integrate este majorat la 12 luni.

Magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat vă oferă spre alegere următoarele tipuri de televizoare cu circuite integrate :

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului (cm)	Preț	Aconto 15% (lei)	Valoarea ratei lunare (24 rate)
OLT	44	2920	438	103
SNAGOV	47	2920	438	103
SIRIUS	50	3050	457	108
SIRIUS	50	3100	465	110
DIAMANT	61	3600	540	128
LUX	65	4000	600	142

Noul dumneavoastră televizor va fi, desigur, un televizor cu circuite integrate, pentru că este realizat în baza celor mai noi scheme tehnice utilizate pe

ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ ȘI VĂRIANTELE ACESTEIA

Asigurarea mixtă de viață constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează, în cazul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă în urma unui accident, sau pentru familia sa, în cazul decesului asiguratului din orice cauză. Totodată, o astfel de asigurare dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea duratei asigurării.

În scopul de a răspunde unor cerințe ale populației, asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin suplimentarea sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite categorii de evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

- Asigurarea familială mixtă de viață dă posibilitatea cuprinderii în asigurare a tuturor membrilor de familie în vîrstă de la 5 la 65 de ani, oricare din aceștia putînd încasa suma asigurată, în funcție de evenimentul asigurat întimplat ;

- Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente este o variantă la care suma asigurată stabilită pentru urmările accidentelor reprezintă de 6 ori suma prevăzută pentru celelalte evenimente cuprinse în această asigurare ;

- Asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași garantează urmașilor înscrși în poliță, primirea eșalonată a unor sume de bani. În baza acestei asigurări, ADAS plătește : jumătate din suma prevăzută în poliță, la decesul asiguratului ; o pensie anuală de 10% din suma asigurată, pînă la expirarea asigurării ; a doua jumătate a sumei asigurate, la termenul de expirare a asigurării ;

Asigurările mixte de viață prezintă o serie de caracteristici, dintre care enumerăm :

- Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 pînă la 65 de ani ;

- Se pot contracta pe termene de la 5 la 15 ani ;

- Primele de asigurare sînt diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata poliței de asigurare și de mărimea sumei asigurate, putînd fi achitate și în rate ;

- La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se plătesc concomitent cu o indemnizație de 10% ;

- Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale, acordîndu-se pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere 1 000 de lei ;

- Dacă asiguratul a suferit un accident — chiar în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării — de pe urma căruia s-a stabilit o invaliditate permanentă (fie imediat, fie în decurs de 1 an de la accident), primește de la ADAS întreaga sumă asigurată înscrisă în poliță, dacă invaliditatea este totală, sau o parte corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, dacă invaliditatea este parțială. Prin încasarea acestor sume, asigurarea nu încetează, ci rămîne mai departe în vigoare pentru întreaga sumă înscrisă în poliță și pentru toate drepturile ce decurg din aceasta, plățile ulterior făcîndu-se de ADAS independent de cele efectuate pentru invaliditate permanentă ;

- În cazul în care în urma unui accident s-a stabilit un grad de invaliditate permanentă mai mare de 50%, asiguratul nu mai plătește prime de asigurare, pînă la expirarea duratei poliței ;

- Asiguratul are posibilitatea de a modifica, pe parcursul duratei asigurării, datele prevăzute în poliță referitoare la beneficiarul asigurării, mărimea sumei asigurate, durata asigurării, precum și de a transforma asigurarea prin trecerea de la o formă de asigurare la alta ;

- Asigurarea se poate repune în vigoare prin plata dintr-o dată sau în rate a primelor de asigurare rămase neachitate, ori prin prelungirea termenului de expirare a asigurării, în situația în care, din diferite motive, plata primelor a fost întreruptă timp de pînă la 3 ani.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările mixte de viață, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

În acest scop se poate folosi forma de plată pe bază de „consimțămînt scris”, prin imputernicirea ce se dă de către asigurat lucrătorilor care efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile sale, primele, atît pentru asigurările în curs cit și pentru cele pe care le va încheia sau reinnoi.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.